

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική & Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων

Διπλωματική εργασία

Φεβρουάριος 2020

Κρίσιμες μεταβλητές ελεγκτικής
βασισμένη στον κίνδυνο

Συντάκτης: Κωνσταντίνα Κλέτσα
Επιβλέπων καθηγητής: Λάζος Γρηγόριος

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract	6
Κατάλογος Πινάκων	7
Κατάλογος Γραφημάτων	9
Πίνακας συντμήσεων και συντομογραφιών	11
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	12
1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις	12
1.2. Αναγκαιότητα Διπλωματικής Εργασίας.....	13
1.3. Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας.....	14
1.4. Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας.....	15
Κεφάλαιο 2: Θεωρητική προσέγγιση	17
2.1. Εισαγωγή.....	17
2.2 Θεωρητικό πλαίσιο ελεγκτικής.....	17
2.3. Θεωρητικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου	17
2.4.Θεωρητικό πλαίσιο επιτροπής ελέγχου	19
2.5. Θεωρητικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων (E.R.M.).....	20
2.6. Θεωρητικό πλαίσιο chief διαχείρισης κινδύνων.....	21
2.7. Θεωρητικό πλαίσιο Risk Based Auditing (R.B.A.).....	22
2.8. Θεωρητικό πλαίσιο Risk Based Internal Auditing (R.B.I.A.).....	23
Κεφάλαιο 3: Επισκόπηση βιβλιογραφίας και Ερευνητικές υποθέσεις	25
3.1. Εισαγωγή.....	25
3.2. Επισκόπηση βιβλιογραφίας	25
3.2.1. Εισαγωγική έρευνα.....	25
3.2.2. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου και risk based auditing	26
3.2.3. Εσωτερικός έλεγχος και risk based auditing	28
3.2.4. Επιτροπή ελέγχου και risk based auditing	32
3.2.5. Συνεργασία risk based auditing με διάφορα μέρη (stakeholders).....	34
3.2.6. Control variable και risk based auditing.....	40
3.2.7. Συγκεντρωτικός πίνακας βιβλιογραφικής ανασκόπησης	42
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας.....	44
4.1. Εισαγωγή.....	44
4.2. Δείγμα	44
4.3. Ερωτηματολόγιο.....	44
4.4. Μεταβλητές.....	46

4.5. Ερευνητική μέθοδος.....	48
Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας	50
5.1. Εισαγωγή.....	50
5.2. Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability statistics).....	50
5.3. Περιγραφική στατιστική	53
5.3.1. Μέρος Α ερωτηματολογίου: Δημογραφικά.....	53
5.3.2. Μέρος Β ερωτηματολογίου: Σύστημα εσωτερικού ελέγχου	57
5.3.3. Μέρος Γ ερωτηματολογίου: Εσωτερικός έλεγχος	58
5.3.4. Μέρος Δ ερωτηματολογίου: Επιτροπή ελέγχου	62
5.3.5. Μέρος Ε: Η συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα μέρη ...	66
5.3.6 Μέρος ΣΤ ερωτηματολογίου: Risk based auditing	71
5.4. Συσχετίσεις.....	78
5.4.1. Συσχετίσεις με Pearson	78
5.5. Παλινδρόμηση	78
5.5.1. Παλινδρόμηση προς τα πίσω – μέθοδος Backward.....	79
5.4.2. Έλεγχος υποθέσεων	81
Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα – Προτάσεις – Περιορισμοί.....	82
6.1. Εισαγωγή.....	82
6.2. Συμπεράσματα	82
6.3. Περιορισμοί.....	85
6.4. Προτάσεις.....	85
Βιβλιογραφία.....	87
Ελληνική βιβλιογραφία.....	87
Ξένη βιβλιογραφία.....	88
Παράρτημα.....	95

Αφιερώνεται

στη γιαγιά μου Κωνσταντία, μια αληθινή
μαχήτρια της ζωής μέχρι και το τέλος, η οποία
αποτέλεσε σημαντικό στήριγμα για μένα και για
όσα έχω καταφέρει.

Σ' αγαπώ γιαγιά μου!

Ευχαριστίες

Στο σημείο αυτό της διπλωματικής θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Λάζος Γρηγόριος, ο οποίος με την υπομονή του αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα της μελέτης. Με την επιστημονική του κατάρτιση, την πείρα και τις γνώσεις του, κάνοντας μου τις απαραίτητες διορθώσεις και υποδείξεις καταφέραμε να επιτύχουμε αυτό το αποτέλεσμα. Επιπροσθέτως, ευχαριστώ τον κ. Γεώργιο Δρογαλά για τις ακαδημαϊκές γνώσεις που μου προσέφερε, καθώς και για την υποστήριξη του κατά τη διάρκεια συγγραφής.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους αυτούς τους ανθρώπους που με βοήθησαν σε όλη αυτή τη διαδικασία και όλους αυτούς που τόσα χρόνια με τον τρόπο τους με γέμισαν γνώσεις και εμπειρίες και συνετέλεσαν καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων μου.

Περίληψη

Η συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία, η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η διαρκώς εξελισσόμενη τεχνολογία και η πολυπλοκότητα των λειτουργιών των επιχειρήσεων-οργανισμών, ωθεί στην ανεύρεση νέων μεθόδων διαχείρισης επιχειρηματικών κινδύνων. Οι νέοι όροι που έκαναν την εμφάνιση τους γνωστοί ως ελεγκτική με βάση το κίνδυνο ή ελεγκτική του επιχειρηματικού κινδύνου (risk based auditing) και εσωτερική ελεγκτική με βάση τον κίνδυνο (risk based internal auditing) συμβάλλουν σημαντικά στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών. Στη συγκεκριμένη έρευνα με βάση την εκτεταμένη βιβλιογραφία γίνεται, λόγος για τις κρίσιμες μεταβλητές ελεγκτικής βασισμένης στον κίνδυνο. Τα αποτελέσματα της έρευνας τονίζουν πως οι μεταβλητές που επηρεάζουν την risk based auditing είναι ο εσωτερικός έλεγχος, η επιτροπή ελέγχου και κυρίως η συνεργασία της risk based auditing με διάφορα μέρη. Καθώς το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου και το μέγεθος της οντότητας δεν είναι παράγοντες που επηρεάζουν την risk based auditing.

Λέξεις κλειδιά: Εσωτερικός έλεγχος, Έλεγχος βάσει κινδύνου, Επιτροπή ελέγχου, Εσωτερικός ελεγκτής, Διαχείριση κινδύνων

Abstract

The ever-changing society, the globalization of the economy, the ever-evolving technology and the complexity of the business functions pushes for new business risk management methods. The new terms, known as risk based auditing and risk based internal auditing contribute significantly to minimizing risks through the services provided. In this particular research based on extensive literature, reference is made to the critical variables of risk based auditing. The results of the research focus on the variables that influence risk based auditing are internal audit, audit committee and especially when the risk based audit collaboration with other various parties. And the internal control system and the size of the company do not affect the risk based auditing.

Keywords: Internal auditing, Risk based auditing, Audit committee, auditor, Risk management

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. «Risk matrix» πηγή: Görener, 2017	38
Πίνακας 2. «Συγκεντρωτικός πίνακας βιβλιογραφικών ερευνών επισκόπησης».....	43
Πίνακας 3. «Ανεξάρτητες μεταβλητές, εξαρτημένη μεταβλητή»	47
Πίνακας 4. «Περιγραφή ανεξάρτητων μεταβλητών»	49
Πίνακας 5. «Reliability Statistics, σύστημα εσωτερικού ελέγχου».....	50
Πίνακας 6. «Item-Total Statistics, σύστημα εσωτερικού ελέγχου».....	50
Πίνακας 7. «Reliability Statistics, εσωτερικός έλεγχος».....	51
Πίνακας 8. «Item-Total Statistics, εσωτερικός έλεγχος».....	51
Πίνακας 9. «Reliability Statistics, επιτροπή ελέγχου»	51
Πίνακας 10. «Item-Total Statistics, επιτροπή ελέγχου»	51
Πίνακας 11. «Reliability Statistics, συνεργασία RBA με διάφορα μέρη»	52
Πίνακας 12. «Item-Total Statistics, συνεργασία RBA με διάφορα μέρη»	52
Πίνακας 13. «Reliability Statistics, RBA»	52
Πίνακας 14. «Item-Total Statistics, RBA»	52
Πίνακας 15. «Βασική δραστηριότητα».....	53
Πίνακας 16. «Αριθμός υπαλλήλων»	54
Πίνακας 17. «Θέση ευθύνης»	55
Πίνακας 18. «Εκπαίδευση».....	56
Πίνακας 19. «Συνεργασία υπευθύνου εσωτερικού ελέγχου με CRO»	57
Πίνακας 20. «Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται»	58
Πίνακας 21. «Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων».....	59
Πίνακας 22. «Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες»	60
Πίνακας 23. «Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου»	61
Πίνακας 24. «Η AC εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου».....	62
Πίνακας 25. «Η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση»	63

Πίνακας 26. «Η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους»	64
Πίνακας 27. «Η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου»	65
Πίνακας 28. «RBA & AC»	66
Πίνακας 29. «RBA & εξωτερικός ελεγκτής»	67
Πίνακας 30. «RBA & εσωτερικός ελεγκτής»	68
Πίνακας 31. «RBA & ΔΣ»	69
Πίνακας 32. «RBA & υπεύθυνος απάτης»	70
Πίνακας 33. «RBA & ERM»	71
Πίνακας 34. «Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)»	72
Πίνακας 35. «Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)»	73
Πίνακας 36. «Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου»	74
Πίνακας 37. «Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)»	75
Πίνακας 38. «Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της»	76
Πίνακας 39. «Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)»	77
Πίνακας 40. «Correlations-Pearson»	78
Πίνακας 41. «Coefficients-Backward»	79
Πίνακας 42. «Excluded variables-Backward»	80

Κατάλογος Γραφημάτων

Γράφημα 1. «Βασική δραστηριότητα»	53
Γράφημα 2. «Αριθμός υπαλλήλων»	54
Γράφημα 3. «Θέση ευθύνης».....	55
Γράφημα 4. «Εκπαίδευση»	56
Γράφημα 5. «Συνεργασία υπευθύνου εσωτερικού ελέγχου με CRO»	57
Γράφημα 6. «Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται».....	58
Γράφημα 7. «Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάση τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων».....	59
Γράφημα 8. «Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες»	60
Γράφημα 9. «Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου»	61
Γράφημα 10. «Η AC εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου».....	62
Γράφημα 11. «Η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση»	63
Γράφημα 12. «Η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους»	64
Γράφημα 13. «Η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου».....	65
Γράφημα 14. «RBA & AC».....	66
Γράφημα 15. «RBA & εξωτερικός ελεγκτής».....	67
Γράφημα 16. «RBA & εσωτερικός ελεγκτής»	68
Γράφημα 17. «RBA & ΔΣ»	69
Γράφημα 18. «RBA & υπεύθυνος απάτης».....	70
Γράφημα 19. «RBA & ERM»	71
Γράφημα 20. «Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)».....	72
Γράφημα 21. «Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)»	73
Γράφημα 22. «Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου»	74

Γράφημα 23. «Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)».....	75
Γράφημα 24. «Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της»	76
Γράφημα 25. «Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)»	77
Γράφημα 26. «Ιστόγραμμα-Backward».....	80
Γράφημα 27. «Normal P-Plot-Backward».....	81

Πίνακας συντμήσεων και συντομογραφιών

AC	Audit Committee
AI	Artificial Intelligence
IA	Internal Audit
ICS	Internal Control System
S	Size
CRBA	Contribution Risk Based Auditing
CRO	Chief Risk Officer
ERM	Enterprise Risk Management
IIA	Institute of Internal Auditors
IPPF	International Professional Practices Framework
R.B.A.	Risk Based Auditing
R.B.I.A.	Risk Based Internal Auditing
RM	Risk management
RPA	Robotic Process Automation,

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η εμφάνιση επιχειρηματικών αποτυχιών τονίζει την αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους κινδύνους που σχετίζονται με τις στρατηγικές πρωτοβουλίες (Grant & Visconti, 2006). Οι κίνδυνοι απειλούν τη βιωσιμότητα των οργανισμών και είναι απαραίτητο να υπάρχει σωστή διαχείριση τους. Οι αλλαγές που προκαλούνται στο οικονομικό και επιχειρησιακό περιβάλλον, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι εξελίξεις στα κανονιστικά πλαίσια έχουν επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την προσέγγιση του ελέγχου που υιοθετεί τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου (Zoega, 2019; Koutoupis et al., 2019; Dimitropoulos *et al.*, 2019; Lemon & Tatum, 2003).

Επομένως, ο εσωτερικός έλεγχος πρέπει να εξετάζει τόσο τους εσωτερικούς όσο και τους εξωτερικούς παράγοντες των κινδύνων. Από τη μια πλευρά, παραδείγματα εσωτερικών παραγόντων είναι οι ανεπαρκείς δομές και η έλλειψη πολιτικών εγχειριδίων και διαδικασιών της οντότητας. Επίσης, η μη ύπαρξη χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων, κωδίκων δεοντολογίας που ρυθμίζουν την απόδοση ολόκληρης της οντότητας και αποτελεσματικών μηχανισμών παρακολούθησης των διαδικασιών (Alqudah et al., 2019; Laviada, 2007). Από την άλλη πλευρά οι εξωτερικοί παράγοντες όπως είναι η τεχνολογική απαξίωση, η εμφάνιση νέων απατών που θα μπορούσαν να έχουν αρνητική επίπτωση στην οντότητα και η αδυναμία προσαρμογής διαδικασιών αντικατοπτρίζουν νέο ρυθμιστικό πλαίσιο (Laviada, 2007).

Ο εσωτερικός έλεγχος ορίζεται ως ένα σύστημα που αποτελείται από διάφορα στοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν στον οργανισμό την επίτευξη των στόχων του (Ashfaq & Rui, 2019). Επομένως, οι εκθέσεις ελέγχου πρέπει να συμπεριλαμβάνουν δήλωση σχετικά με την ευθύνη της διοίκησης για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου, καθώς και τη διασφάλιση ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση λειτουργούν αποτελεσματικά (Ashfaq & Rui, 2019).

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι πολλών δραστηριοτήτων σε διάφορους τομείς, έτσι οι θεμελιώδεις αλλαγές έχουν επέλθει στην έννοια του ελέγχου λόγω διάφορων γεγονότων, όπως είναι τα λογιστικά σκάνδαλα και οι ισχυρισμοί περί δόλιας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, οι αλλαγές στη νοοτροπία διαχείρισης, οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι νομικοί κανόνες που παρουσιάστηκαν τα τελευταία χρόνια (Repousis et al, 2019; Görener, 2017). Παράλληλα με αυτές τις αλλαγές εμφανίστηκε και η έννοια του ελέγχου βάσει κινδύνου που επικεντρώνεται στην αποκάλυψη των επιχειρηματικών κινδύνων και στο τρόπο αντιμετώπισης αυτών. Ο έλεγχος βάσει κινδύνου αποτελεί μια διαδικασία που περιλαμβάνει σημαντικά στάδια, όπως τον προσδιορισμό, τη ταξινόμηση και τη μέτρηση κινδύνων και τον προσδιορισμό του βάρους των κινδύνων. Ο οργανισμός κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, θα είναι σε θέση να έχει σημαντικές γνώσεις κατά ποιο βαθμό θα πρέπει να δοθεί έμφαση στον κίνδυνο που εντοπίστηκε και ποια θα είναι η πιθανότητα υλοποίησης των κινδύνων (Görener, 2017). Με αυτή τη διαδικασία, οι χρήσιμες οικονομικές πληροφορίες μεταφέρονται στα ενδιαφερόμενα μέρη και ταυτόχρονα διασφαλίζεται η διαχείριση κινδύνων (ERM), μέσω της οποίας περιλαμβάνεται η διαχείριση πολλαπλών κινδύνων που αντιμετωπίζει τον επιχειρησιακό κόσμο (Alzoubi, 2019; Mardessi and Ben Arab, 2018).

Τέλος, με την υιοθέτηση των διαδικασιών της risk based auditing θα διευρύνουν οι ενέργειες των δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου, ώστε να εμπεριέχουν ολοκληρωμένο έλεγχο όλων των οργανωτικών δραστηριοτήτων (Selim & McNamee, 2003). Πιο συγκεκριμένα, η χρήση δομημένων διαδικασιών ελέγχου βάσει κινδύνου θα ενισχύσει τα καθήκοντα εποπτείας που διενεργούνται από τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου και την επάρκεια της κάλυψης των βασικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από τον έλεγχο (Zainal, 2017).

1.2. Αναγκαιότητα Διπλωματικής Εργασίας

Σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες που έχουν γίνει στο παρελθόν και πιο συγκεκριμένα με έρευνες που μελετούν το ίδιο αντικείμενο με την παρούσα διπλωματική, ως πρόταση τους καταλήγουν στα ίδια συμπεράσματα. Τα οποία αποτελούν κίνητρο και αναγκαιότητα για περαιτέρω έρευνα του αντικειμένου.

Πρόταση των μελετητών είναι η περαιτέρω διεξαγωγή ερευνών των ελέγχων βάσει κινδύνου σε άλλα εθνικά περιβάλλοντα, ρυθμιστικά πλαίσια και πολιτισμούς. Επιπλέον, αναφέρεται πως η μελλοντική μελέτη θα βοηθήσει στην παροχή βαθύτερων γνώσεων σχετικά με τους καθοριστικούς παράγοντες της εφαρμογής των ελεγκτικών πρακτικών που βασίζονται στον κίνδυνο, οι οποίες υιοθετούνται σε παγκόσμιο επίπεδο. Επομένως, η πρόταση αυτή το μελετητών αποτελεί κίνητρο για παρόμοια έρευνα σε ελληνικές επιχειρήσεις.

Επιπλέον, πέρα από την έρευνα που προτείνεται να γίνει σε άλλους πολιτισμούς, προτείνεται να γίνει έρευνα ως προς τις αντιλήψεις άλλων μερών όπως είναι η επιτροπή ελέγχου, η διοίκηση και οι εξωτερικοί ελεγκτές όσον αφορά τη συμμετοχή στην εκλεκτική βάσει κινδύνου. Αυτό προτείνεται, διότι σε κάποιες έρευνες υπήρχε ο περιορισμός του ερωτηματολογίου το οποίο απευθύνονταν προσωπικά στον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου ή των επικεφαλών του εσωτερικού ελέγχου, όπου με αυτόν τον τρόπο δεν υπήρχε η οπτική των άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

Επομένως, στη διπλωματική έρευνα γίνεται εξέταση της έννοιας εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου σε ελληνικές επιχειρήσεις. Επίσης, τα ερωτηματολόγια τα οποία προωθήθηκαν δεν απευθύνονταν μόνο σε εσωτερικό ελεγκτή αλλά και σε λογιστή, manager, υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων και τη διοίκηση. Επομένως, επιδιώκεται μέσω της διπλωματικής αυτή η έρευνα να καλύψει ως ένα βαθμό τις ανάγκες που αναφέρουν οι προηγούμενες μελέτες. Δεδομένου πως υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί που αναφερθούν σε μετέπειτα κεφάλαιο.

1.3. Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να κάνει λόγο για τις κρίσιμες μεταβλητές ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο και αν οι μεταβλητές αυτές επηρεάζουν την risk based auditing. Τέτοιες μεταβλητές είναι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ο εσωτερικός έλεγχος, η επιτροπή ελέγχου και το μέγεθος της οντότητας. Επιπρόσθετα, γίνεται μελέτη ως προς τη συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα μέρη, όπως είναι η επιτροπή ελέγχου, οι εξωτερικοί ελεγκτές, οι εσωτερικοί ελεγκτές, το διοικητικό συμβούλιο, ο υπεύθυνος απάτης, ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου και γενικότερα η λειτουργία της διαχείρισης κινδύνου. Επίσης, πέρα από τη

σχέση της με τα υπόλοιπα μέρη εξετάζεται και η συμβολή της ως προς τις διάφορες λειτουργίες και ενέργειες της στον οργανισμό.

Τέλος, στόχος είναι η κάλυψη των προτάσεων για περαιτέρω εξέταση προηγούμενων μελετών και να εξεταστούν αν κάποια συμπεράσματα συμπίπτουν ή όχι στις ελληνικές εταιρείες. Αυτό το κομμάτι αποτελεί τη συμβολή της διπλωματικής για περαιτέρω μελέτη. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα, η διπλωματική αυτή επιδιώκει να καλύψει το κενό της περαιτέρω μελέτης στις ελληνικές επιχειρήσεις και να εξεταστούν οι απόψεις και οι αντιλήψεις όλων των εμπλεκόμενων μερών στην ελεγκτική βάση κινδύνου και όχι μόνο των εσωτερικών ελεγκτών.

1.4. Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας

Η διπλωματική εργασία αποτελείται από έξι κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αποτελείται από τις εισαγωγικές παρατηρήσεις και την αναγκαιότητα της διπλωματικής εργασίας. Επιπλέον, γίνεται λόγος για το βασικό σκοπό και ολοκληρώνεται με τη διάρθρωση της μελέτης.

Το δεύτερο κεφάλαιο έχει ως σκοπό την παρουσίαση της θεωρητικής προσέγγισης βασικών εννοιών της ελεγκτικής και της διαχείρισης κινδύνων. Γίνεται λόγος για το θεωρητικό πλαίσιο της ελεγκτικής και του εσωτερικού ελέγχου. Στη συνέχεια εξηγείται η έννοια της ελεγκτικής επιτροπής. Ακολουθεί το θεωρητικό πλαίσιο της έννοιας της διαχείρισης κινδύνων και ποιες είναι οι διαδικασίες διαχείρισης των κινδύνων. Επίσης, γίνεται αναφορά στην έννοια των chief διαχείρισης κινδύνων. Και το κεφάλαιο αυτό κλείνει με την αναφορά στη Risk Based Auditing (R.B.A.) και στη Risk Based Internal Auditing (R.B.I.A.).

Το τρίτο κεφάλαιο αποτελείται από την επισκόπηση της βιβλιογραφίας και τις ερευνητικές υποθέσεις. Πιο αναλυτικά, στο κομμάτι της βιβλιογραφικής επισκόπησης αναφέρονται προηγούμενες έρευνες που σχετίζονται με το ίδιο αντικείμενο μελέτης με αυτό της διπλωματικής εργασίας. Και κλείνει με τις ερευνητικές υποθέσεις των μελετητών, για τις οποίες γίνεται περαιτέρω έρευνα σε επόμενα κεφάλαια.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά για τη μεθοδολογία της έρευνας που χρησιμοποιήθηκε για την εξέταση και συγγραφή της διπλωματικής. Πιο συγκεκριμένα, ποια μέθοδος χρησιμοποιήθηκε και με ποιον τρόπο αυτή έγινε, καθώς επίσης και με

ποια μέθοδο έγινε εξέταση των δεδομένων για την διεξαγωγή των συμπερασμάτων. Επιπλέον, γίνεται αναφορά για το δείγμα της έρευνας και ποιες είναι οι μεταβλητές που εξετάζονται.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας μέσω κάποιων στατιστικών μεθόδων με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος SPSS. Με αυτή τη διαδικασία εξετάζονται οι μεταβλητές και ελέγχεται αν οι ερευνητικές υποθέσεις είναι αποδεκτές ή μη.

Και τέλος, η διπλωματική κλείνει με το έκτο κεφάλαιο τα συμπεράσματα της έρευνας. Ωστόσο, γίνεται αναφορά για τους περιορισμούς της έρευνας και κλείνει με τις προτάσεις προς μελλοντική έρευνα.

Κεφάλαιο 2: Θεωρητική προσέγγιση

2.1. Εισαγωγή

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η θεωρητική προσέγγιση βασικών εννοιών ελεγκτικής και διαχείρισης κινδύνων. Πιο συγκεκριμένα στόχος είναι η οριοθέτηση της έννοιας της ελεγκτικής, του εσωτερικού ελέγχου, της επιτροπής ελέγχου και η έννοια της διαχείρισης κινδύνων καθώς και των chief διαχείρισης κινδύνων.

2.2 Θεωρητικό πλαίσιο ελεγκτικής

Η ελεγκτική αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της λογιστικής επιστήμης. Στόχος της ελεγκτικής είναι ο αντικειμενικός έλεγχος των επιχειρήσεων με σκοπό την ορθή τήρηση κανόνων, όρων, αρχών και παραδοχών εξασφαλίζοντας την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης και την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων, όπως για παράδειγμα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης. Όσον αφορά την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης, εντοπίζει μέσω τεχνικών ελέγχου τις αδυναμίες του συστήματος, και προσφέρει λύσεις με σκοπό την αντιμετώπιση των κινδύνων, την διασφάλιση συμφερόντων των μετόχων, την αξιοποίηση των πόρων της επιχείρησης και γενικότερα την καλή λειτουργία της επιχείρησης.

Επιπλέον, η ελεγκτική δεν δίνει βαρύτητα στη νομική μορφή της επιχείρησης και ούτε στο αντικείμενο εκμετάλλευσης αν είναι κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, και ανάλογα με τον φορέα χρησιμοποιεί και τις αντίστοιχες ελεγκτικές διαδικασίες (Παπαστάθης, 2003).

Κλείνοντας το κομμάτι της ελεγκτικής αξίζει να σημειωθεί η διάκριση των ελέγχων. Ο έλεγχος χωρίζεται σε εξωτερικό, εσωτερικό και μικτό (Νεγκάκης & Ταχυνάκης, 2013). Στη συγκεκριμένη έρευνα θα γίνει λόγος μόνο στο κομμάτι του εσωτερικού ελέγχου.

2.3. Θεωρητικό πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου

Η έννοια του εσωτερικού ελέγχου αποτελεί ένα απαραίτητο εργαλείο άσκησης της διοίκησης στη σύγχρονη αντίληψη διακυβέρνησης, καθώς προσθέτει αξία στην

επιχείρηση μέσω της σωστής διάγνωσης και διαχείρισης κινδύνων (Παπαστάθης, 2014). Επιπλέον, αποτελεί βασικό εργαλείο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση κινδύνων. Σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι η μετατροπή του κινδύνου σε αξία (Παπαστάθης, 2014).

Επίσης, ο εσωτερικός έλεγχος έχει ως αποστολή την ενίσχυση και την προστασία της αξίας του οργανισμού, παρέχοντας αντικειμενική και βάσει κινδύνων διαβεβαίωση, συμβουλές και πληροφόρηση (Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας). Συν τοις άλλοις σύμφωνα με τον Griffiths, «ο εσωτερικός έλεγχος είναι οι διαδικασίες που διαχειρίζονται κινδύνους, προκειμένου να βελτιωθούν οι πιθανότητες επίτευξης στόχων» (Griffiths, 2006). Όπως αναφέρεται και από το Ινστιτούτο εσωτερικών ελεγκτών «Ο εσωτερικός έλεγχος είναι ένα δυναμικό επάγγελμα που βοηθά τους οργανισμούς να επιτύχουν τους στόχους τους και ασχολείται με την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου, ελέγχου και διακυβέρνησης σε έναν οργανισμό»¹.

Η επάρκεια και η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου ελέγχεται και αξιολογείται από τους εσωτερικούς ελεγκτές. Αυτές οι διαδικασίες πρέπει να πραγματοποιούνται ως πηγή πληροφόρησης για την ελεγκτική επιτροπή σχετικά με σημαντικές απάτες ή παρατυπίες, καθώς και συμμόρφωση των εταιρειών σε νόμους και κανονισμούς (Vadas et al., 2019). Επομένως ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να ενημερώνει την ελεγκτική επιτροπή για τα αποτελέσματα των ελέγχων, υπογραμμίζοντας σημαντικά πορίσματα και συστάσεις του ελέγχου (Drogalas et al., 2019). Επίσης, για να εξασφαλιστεί ότι ο εσωτερικός έλεγχος εκτελεί τις ευθύνες του, η ελεγκτική επιτροπή επανεξετάζει περιοδικά τους στόχους και τους στόχους του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, τα χρονοδιαγράμματα ελέγχου, τα σχέδια στελέχωσης και τους προϋπολογισμούς. Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές παρέχουν διαβεβαίωση ότι τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου επαρκούν ώστε να μετριάσουν κάθε είδος κινδύνου και πως οι διαδικασίες είναι αποτελεσματικές ώστε να διασφαλίσουν ότι οι στόχοι της οργάνωσης μπορούν να υλοποιηθούν (Alias et al., 2019).

Επιπλέον, ως προς τη διοικητική λειτουργία του ελέγχου σύμφωνα με τον Schermerhorn, ο έλεγχος αποτελεί τη διαδικασία μέτρησης της απόδοσης της εργασίας, την σύγκριση των αποτελεσμάτων με τους στόχους και την λήψη διορθωτικών μέτρων,

¹ IIA: The Institute of Internal Auditors

όπου αυτό είναι απαραίτητο. Αυτό το κομμάτι εξυπηρετεί το κομμάτι της διαχείρισης κινδύνων. Οι managers διατηρούν στενή επαφή με τους συναδέλφους καθ' όλη την πορεία της εργασίας τους και συγκεντρώνουν τα απαραίτητα στοιχεία, κάνοντας αναφορές και προτείνοντας δημιουργικές αλλαγές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την επίτευξη των στόχων. Πιο συγκεκριμένα «έλεγχος είναι η διαδικασία μέτρησης της απόδοσης και της ανάληψης δράσης για τη διασφάλιση των επιθυμητών αποτελεσμάτων» (Schermerhorn et al., 2012).

2.4.Θεωρητικό πλαίσιο επιτροπής ελέγχου

Η ελεγκτική επιτροπή έχει έναν εποπτικό ρόλο και με τη σωστή λειτουργία έχει τη δυνατότητα να εντοπίζει και να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις δικλίδες ασφαλείας (Internal controls) και τις διαδικασίες που σχετίζονται με αυτές, καθώς η διαχείριση κινδύνων αποτελεί μια από τις προτεραιότητες της. Σημαντικό επίσης είναι η επιτροπή ελέγχου να κατανοήσει την πολυπλοκότητα του οργανισμού και του περιβάλλοντος μέσα στον οποίο λειτουργεί για να μπορέσει να βοηθήσει στον εντοπισμό και στο περιορισμό των κινδύνων (Bhika & Francis, 2014).

Η επιτροπή ελέγχου πρέπει να επιδιώξει την εξασφάλιση της παροχής κατάλληλων ανεξάρτητων εγγυήσεων και συμβουλών σε τομείς όπως η συμμόρφωση, η διαχείριση κινδύνου, η παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιδόσεων, οι σχετικές εκθέσεις και συστάσεις της κοινοβουλευτικής επιτροπής (Shatnawi, et al., 2019). Για να επιτευχθεί αυτό, είναι απαραίτητο να πραγματοποιούνται τακτικές συνεδριάσεις και να λαμβάνουν χώρα αποτελεσματικές επικοινωνιακές γραμμές με τη διοίκηση, τους εξωτερικούς ελεγκτές και τους εσωτερικούς ελεγκτές.

Επομένως, οι επιτροπές ελέγχου και οι εσωτερικοί ελεγκτές έχουν κοινούς στόχους και μια καλή εργασιακή σχέση με τους εσωτερικούς ελεγκτές είναι ζωτικής σημασίας, έτσι ώστε η επιτροπή ελέγχου να είναι σε θέση να εκπληρώσει την ευθύνη της στο διοικητικό συμβούλιο, τους μετόχους και σε άλλα εξωτερικά μέρη. Επίσης, η επιτροπή ελέγχου με τον εσωτερικό έλεγχο διατηρούν μια υγιή αλληλεξάρτηση, διότι οι εσωτερικοί ελεγκτές παίζουν σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση και στην υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη Διαχείριση των Κινδύνων και του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Drogalas, et al., 2019). Επομένως, αυτό είναι σημαντικό διότι η επιτροπή ελέγχου είναι υπεύθυνη απέναντι στο Διοικητικό Συμβούλιο για την εποπτεία των

αναφορών της Διοίκησης για το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου. Επομένως πρέπει να κατανοεί σε βάθος τις πρακτικές του εσωτερικού ελέγχου και πώς η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου που εποπτεύουν λειτουργεί σε σχέση με αυτές (Audit Committee Resource Center).

Επιπρόσθετα, ο υπεύθυνος εσωτερικού ελέγχου πρέπει να παρουσιάζει στην επιτροπή ελέγχου το ετήσιο πλάνο ελέγχων μαζί με τα σημαντικότερα ευρήματα καθώς και τις λειτουργίες αντιμετώπισης παλαιότερων ευρημάτων (Buallay et al., 2019). Επιπλέον, η επιτροπή ελέγχου, χειρίζεται και άλλα θέματα όπως ασφάλεια στο χώρο εργασίας, πολιτικές διαχείρισης διαθεσίμων και χρεών, φορολογική πολιτική, ασφαλιστική κάλυψη και θέματα ηθικής.

2.5. Θεωρητικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων (E.R.M.)

Η διαχείριση κινδύνων (Enterprise Risk Management-ERM) αποτελεί μια απαραίτητη λειτουργία των οργανισμών, με αντικειμενικό στόχο τη μείωση των συνθετικών στοιχείων κόστους έχοντας ως αποτέλεσμα την μεγιστοποίηση της αξίας του οργανισμού (Νεκτάριος, 2016).

Η έννοια της διαχείρισης κινδύνου επίσης μπορεί να περιγραφεί και ως Πολιτική Διαχείρισης. Είναι εκείνη η διαδικασία και πρακτική, η οποία μας βοηθάει να γνωρίσουμε και να κρατήσουμε τον επενδυτικό κίνδυνο. Μέσω αυτής δίνεται η δυνατότητα να καταγράψουμε και να ποσοστοποιήσουμε τον κίνδυνο και στη συνέχεια να καταγράψουμε στρατηγικές αντιμετώπισης, με σκοπό τη μείωση της παραγωγής του στις επενδυτικές κινήσεις της επιχείρησης και γενικότερα στην εύρυθμη λειτουργία της (Πιτσέλης, 2006).

Επιπλέον, ο προσδιορισμός των κινδύνων μπορεί να γίνει με τη βοήθεια του εσωτερικού ελέγχου, γεγονός που καθιστά τον εσωτερικό έλεγχο βασικό εργαλείο για τη μείωση και το προσδιορισμό της επέκτασης των ζημιών. Οι διαχειριστές κινδύνων μπορούν να αντλήσουν πολλές πληροφορίες σχετικές με τους κινδύνους για την πρόληψη πιθανών απωλειών μέσω αυτής της διαδικασίας διότι ο έλεγχος στηρίζεται στη παρατήρηση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης και των λειτουργιών που εκτελούνται σ' αυτές (Κιόχος και συν., 2003).

Η διαχείριση κινδύνου ασχολείται με την ανεύρεση του τρόπου μείωσης του κόστους αντιμετώπισης του κινδύνου. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω κάποιας σταθερής διαδικασίας. Επομένως είναι απαραίτητο να αναφερθεί η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων.

Η διαδικασία αρχίζει από την αναγνώριση των κινδύνων. Είναι χρήσιμο μια επιχείρηση να γνωρίζει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο οργανισμός. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω ερωτηματολογίων, καταλόγους ελέγχου των ασφαλιστηρίων, την ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων και των λειτουργιών της επιχείρησης.

Στη συνέχεια ακολουθεί η αξιολόγηση των κινδύνων. Έπειτα της αναγνώρισης των κινδύνων, αξιολογείται το πιθανό μέγεθος των κινδύνων και η πιθανότητα εμφάνισης τους. Επίσης, οι κίνδυνοι ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη είναι ζωτικής σημασίας, δηλαδή κίνδυνοι που μπορούν να οδηγήσουν σε απώλεια που μπορεί να καταλήξει σε χρεωκοπία. Η δεύτερη κατηγορία είναι οι σημαντικοί κίνδυνοι, δηλαδή απώλεια που μπορεί να οδηγήσει σε επιπλέον επένδυση ορισμένων λειτουργιών. Και η τρίτη, οι ασήμαντοι κίνδυνοι, απώλεια που μπορεί να καλυφθεί με το τρέχον εισόδημα ή το υπάρχον ενεργητικό.

Έπεται η τρίτη διαδικασία, η οποία είναι η επιλογή μεθόδων για την διαχείριση κινδύνων. Σ' αυτή τη διαδικασία δύο βασικοί μέθοδοι αντιμετώπισης του κινδύνου είναι ο έλεγχος του κινδύνου και η χρηματοδότηση του κινδύνου.

Ακολουθεί η τέταρτη διαδικασία, η εφαρμογή της απόφασης. Ο οργανισμός, αφού έχει εντοπίσει τους κινδύνους, τους έχει αξιολογήσει και έχει καταλήξει σε ποια τεχνική ή τεχνικές θα ακολουθήσει, φτάνει στο στάδιο της εφαρμογής για την μείωση ή αντιμετώπιση των κινδύνων.

Τελευταία διαδικασία είναι η αξιολόγηση και η ανασκόπηση. Αξιολογείται η επιλεγμένη τεχνική διαχείρισης κινδύνου και γίνεται ανασκόπηση αυτής, διότι οι συνθήκες αλλάζουν και νέοι κίνδυνοι προκύπτουν. Επίσης, μέσω της ανασκόπησης εντοπίζονται πιθανά λάθη που έγιναν προηγουμένως με τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων (Longenecker et al., 2005).

2.6. Θεωρητικό πλαίσιο chief διαχείρισης κινδύνων

Ο Chief Risk Officer (CRO) είναι ο υπεύθυνος στο κομμάτι της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και στην παροχή αμυντικών λειτουργιών για την προστασία της επιχειρηματικής αξίας. Στόχος του είναι η προφύλαξη της επιχειρηματικής αξίας μέσα από ένα καλά

οργανωμένο πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων. Επίσης, δεν είναι υπεύθυνος μόνο στο να ελέγχει τις διαδικασίες αυτές αλλά και στο να εξειδικεύει επαγγελματίες, έτσι ώστε να θέτουν στόχους με σκοπό να έχουν προοπτική όσον αφορά στη στρατηγική διαχείριση κινδύνου (Banker's Review, 2018). Επιπλέον, έχει την τελική ευθύνη για τη διαχείριση κινδύνων και του πλαισίου ελέγχου απέναντι στο διοικητικό συμβούλιο, έτσι ώστε να δοθεί μια σαφής και ολοκληρωμένη εικόνα στα ανώτερα διοικητικά στελέχη.

Σύμφωνα με τα λόγια του Yves Brants, Head of Risk Management, της NRB, τα οποία παραπέιθονται μέσα από το Report European Risk Manager (2018) της FERMA, ο CRO χρειάζεται να έχει κατανοήσει πλήρως την οργάνωση και τις καθημερινές δυσκολίες της λειτουργίας της επιχείρησης, καθώς η διαχείριση κινδύνων είναι τεχνική λειτουργία με σωστή μεθοδολογία.

Όσο αφορά το κομμάτι των τεχνικών που χρησιμοποιούνται από τους CRO ως προς το κομμάτι του risk management, είναι: robotic process automation (RPA), artificial intelligence (AI) and blockchain. Οι τεχνικές αυτές επιτρέπουν στους διαχειριστές τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των κινδύνων, οι οποίες είναι καινούργιες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται από τους CRO συνδυαστικά με τις παλαιότερες. Πολλοί διαχειριστές κινδύνου χρησιμοποίησαν εργαλεία πληροφορικής βασισμένα σε τοπικό επίπεδο όπως η διακυβέρνηση, η διαχείριση κινδύνου και η συμμόρφωση λογισμικό κυρίως για δραστηριότητες υποβολής εκθέσεων (μητρώα κινδύνων, χαρτογράφηση και πίνακες ελέγχου), τα οποία όπως προαναφέρθηκε, εξακολουθούν να υπάρχουν.

2.7. Θεωρητικό πλαίσιο Risk Based Auditing (R.B.A.)

Ο έλεγχος βάσει κινδύνου (Risk Based Auditing, R.B.A.) πρόκειται για μια διαδικασία, μια προσέγγιση, μια μεθοδολογία της επιχείρησης, έτσι ώστε να εξετάσει και να εντοπίσει τους βασικούς κινδύνους που την επηρεάζουν. Επιπλέον, πρόκειται για μια διαδικασία με την οποία εντοπίζονται οι στόχοι του οργανισμού, καθώς επίσης ο τρόπος με τον οποίο μετρούνται και πως αυτοί μπορούν να επιτευχθούν.

Παράλληλα, γίνεται εντοπισμός των φραγμών προς την επιτυχία της επιχείρησης και των απειλών της επίτευξης των στόχων. Αυτά δεν είναι άλλα από τους κινδύνους. Επομένως η διοίκηση πρέπει να είναι σε θέση να διασαφήσει πολλούς από τους

κινδύνους ή τις απειλές. Επιπρόσθετα, το επόμενο στάδιο αποτελεί ο μετριασμός των ήδη αναγνωρισμένων κινδύνων που εμφανίζονται και προκαλούν ανησυχία ή αντίστοιχα ευκαιρία στον οργανισμό. Ο μετριασμός είναι αποτέλεσμα κάποιων διαδικασιών, οι οποίες αποτελούν τους ελέγχους.

Συνοπτικά, τα βασικά στοιχεία του ελέγχου βάσει κινδύνου διευρύνουν την κάλυψη των δραστηριοτήτων, αντιμετωπίζοντας μερικά από τα μη παραδοσιακά πεδία και εστιάζοντας στο να βοηθήσουν τη διοίκηση να επιτύχει τους στόχους της. Πρόσθετα με τα υπόλοιπα ο έλεγχος βάσει κινδύνου απαιτεί μια επίδειξη μεγαλύτερης γνώσης της επιχείρησης και επιτρέπει να δοθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο ένα ευρύτερο επίπεδο αξιοπιστίας (Griffiths, 2006).

2.8. Θεωρητικό πλαίσιο Risk Based Internal Auditing (R.B.I.A.)

Ο όρος Risk Based Internal Auditing (R.B.I.A.), προκύπτει από την ανάγκη να γίνει ο διαχωρισμός μεταξύ του παραδοσιακού ελέγχου και του R.B.I.A. Ο εσωτερικός έλεγχος βάσει κινδύνου ξεκινά με όλους τους στόχους του οργανισμού και συνεχίζει με το να γνωμοδοτεί στον οργανισμό κατά πόσο αυτοί μπορούν να επιτευχθούν, σύμφωνα όμως με τους κινδύνους που τους απειλούν. Παράλληλα με την προσπάθεια του εσωτερικού ελέγχου για την μείωση των κινδύνων σε αποδεκτό επίπεδο. Αντίθετα ο εσωτερικός έλεγχος περιορίζεται κυρίως στην εξέταση των ελέγχων για τους κινδύνους χρηματοδότησης, απάτης και ενδεχομένως για κινδύνους ΤΠ. Συμπερασματικά, ο εσωτερικός έλεγχος βάσει κινδύνου είναι ίδιος με τον εσωτερικό έλεγχο ακολουθώντας σύγχρονα μέσα ελεγκτικής, που συνεπάγονται όλους τους κινδύνους που απειλούν του στόχους των οργανώσεων (Griffiths, 2006).

Πρόσθετα με τα παραπάνω η R.B.I.A. αποτελεί μια μεθοδολογία που παρέχει τη διαβεβαίωση ότι το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων λειτουργεί όπως απαιτείται από το διοικητικό συμβούλιο (Griffiths, 2006).

Επιπρόσθετα, εφόσον λοιπόν η R.B.I.A. αποβλέπει στην παροχή διαβεβαίωσης αναφορικά με τις διαδικασίες διαχείρισης των κινδύνων, οι οποίες καλύπτουν όλους τους κρίσιμους κινδύνους που απειλούν τους στόχους του οργανισμού, υπάρχουν τέσσερα στοιχεία τα οποία οι αρμόδιοι του εσωτερικού ελέγχου πρέπει να εξετάσουν (Griffiths, 2006):

1. Το βαθμό στον οποίο το διοικητικό συμβούλιο και η διεύθυνση προσδιορίζουν, εκτιμούν, διευθετούν και παρακολουθούν τους κινδύνους.
2. Την ύπαρξη ενός καταλόγου κινδύνων (προφίλ κινδύνου), στον οποίο περιλαμβάνονται όλοι οι σημαντικοί κίνδυνοι, καθώς και ο βαθμός πάνω στον οποίο μπορεί να βασιστεί ο σχεδιασμός του ελέγχου πάνω του.
3. Τη σύνθεση ενός περιβάλλοντος ελέγχου (audit universe), στο οποίο περιέχονται εκείνοι οι έλεγχοι, οι οποίοι επιδιώκουν την παροχή της διαβεβαίωσης ότι οι εγγενείς κίνδυνοι επάνω από το αποδεκτό ποσό κινδύνου διαχειρίζονται καταλλήλως.
4. Τη διεξαγωγή μεμονωμένων ελέγχων, μέσω των οποίων συμπεραίνεται ένα οι εγγενείς κίνδυνοι, μεγαλύτεροι από τα αποδεκτά ποσά κινδύνου, ελέγχονται για την ελαχιστοποίηση τους στα αποδεκτά ποσά.

Κεφάλαιο 3: Επισκόπηση βιβλιογραφίας και Ερευνητικές υποθέσεις

3.1. Εισαγωγή

Σκοπός του κεφαλαίου είναι η παρουσίαση προηγούμενων ερευνών που μελετούν το ίδιο αντικείμενο με την συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, τις κρίσιμες μεταβλητές ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο. Επίσης στην ενότητα της επισκόπησης γίνεται αναφορά και στα κενά που εντοπίζονται στις έρευνες και οι προτάσεις τους για περαιτέρω έρευνα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι ερευνητικές υποθέσεις για τις οποίες γίνεται έρευνα σε επόμενο κεφάλαιο.

3.2. Επισκόπηση βιβλιογραφίας

Στην ενότητα αυτή γίνεται παρουσίαση προηγούμενων ερευνών που εξετάζουν κοινές μεταβλητές με αυτές της παρούσας διπλωματικής.

3.2.1. Εισαγωγική έρευνα

Η Laviada (2007) στην έρευνα της παρέχει ένα συνοπτικό οδηγό για τον έλεγχο των πλαισίων διαχείρισης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Πιο συγκεκριμένα, σκοπός της είναι να παρουσιάσει μια σφαιρική προοπτική της διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου από την πλευρά του εσωτερικού ελέγχου. Μέσα από αυτή την έρευνα περιγράφεται ο νέος ρόλος λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στην αναθεώρηση της διαχείρισης κινδύνου.

Αρχικό συμπέρασμα της έρευνας είναι πως ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνου είναι αυτό που θα ενισχύσει και θα βελτιώσει τον εσωτερικό έλεγχο στον οργανισμό (Laviada, 2007; Länsiluoto et al., 2016). Επιπλέον, ο εσωτερικός έλεγχος θα πρέπει να είναι σε εγρήγορση για ολόκληρη τη διαδικασία εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης κινδύνων στις οντότητες. Τροποποιώντας τις διάφορες μορφές συμπεριφορών που προκύπτουν όχι μόνο προσαρμόζοντας τις διαδικασίες ως προς τον έλεγχο αλλά συμβάλλοντας και στη δημιουργία μιας ισχυρής κουλτούρας, διαχειρίζοντας και προωθώντας την ορθή διαχείριση. Σ' αυτή την περίπτωση θα

θεωρηθεί μόνο ότι η διαχείριση κινδύνου αποτελεί κάτι παραπάνω από μια υποχρέωση που επιβάλλεται από τις εποπτικές αρχές και φορείς.

Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να διασφαλίσει έναν αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο εσωτερικό έλεγχο αποτελούμενο από ένα ανεξάρτητο, κατάλληλα καταρτισμένο και ικανό προσωπικό (Huo & Wang, 2019; Laviada, 2007; Petridis et al., 2019). Το οποίο θα διασφαλίζει ότι οι επιχειρησιακές πολιτικές και διαδικασίες έχουν εφαρμοστεί αποτελεσματικά και κατά συνέπεια εγγυώνται την αποτελεσματικότητα του φορέα. Καθώς επίσης, θα πρέπει να διατηρηθεί η ανεξαρτησία του εκλεκτικού καθήκοντος και αρμόδιο για τη διασφάλιση αυτή είναι το διοικητικό συμβούλιο. Ο εσωτερικός έλεγχος θα πρέπει να προσαρμόζει τον προγραμματισμό, τους στόχους και τις διαδικασίες του, ώστε να διασφαλίζεται η κατάλληλη εποπτεία αυτών των συστημάτων. Καθώς είναι υπεύθυνος να ελέγξει την ύπαρξη ανεξάρτητης λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων με εξειδικευμένο προσωπικό, με την απαιτούμενη εμπειρία, τεχνικές δυνατότητες και πρόσβαση σε πόρους (Laviada, 2007; Sun, 2019). Επιπλέον, η εμπειρία των εσωτερικών ελεγκτών πάνω σε θέματα λογιστικά και οικονομικά, η γνώση που διαθέτουν και η δυνατότητα συμμετοχής τους στις επιχειρησιακές διαδικασίες, το σθένος της επιμονής και της προθυμίας τους να βρίσκουν λύσεις στα προβλήματα που εμφανίζονται στις οντότητες, καθώς η επικοινωνία και η συνεργασία τους με άλλους υπαλλήλους και εξωτερικούς ελεγκτές, αποτελούν στοιχεία που προσαυξάνουν την προστιθέμενη αξία και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του εσωτερικού ελεγκτή (Roussy et al., 2020; Petridis et al., 2019). Όπως, η συμμετοχή τους στη διαχείριση κινδύνου, συνδέεται με τις επιδόσεις του εσωτερικού ελέγχου (Alzeban, 2019).

3.2.2. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου και risk based auditing

Μια καταλυτική έρευνα για την συγγραφή της διπλωματικής εργασίας είναι αυτή του Zainal (2017) όπου σκοπός είναι να εξετάσει, από την πλευρά του οργανισμού, την επιρροή των χαρακτηριστικών του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, του εσωτερικού ελέγχου, της επιτροπής ελέγχου, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνου, στην εφαρμογή ελέγχου βάσει κινδύνου μεταξύ των εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών στη Μαλαισία. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η διανομή ερωτηματολογίων στην εσωτερική υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου σε εταιρείες

εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Τα δεδομένα αναλύθηκαν από απαντήσεις επικεφαλών του εσωτερικού ελέγχου.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα από αυτή την έρευνα προέκυψαν ως ευρήματα ότι υπάρχει μια θετική σχέση μεταξύ του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και της εφαρμογής ελέγχων βάσει κινδύνου. Ωστόσο αποδεικνύεται πως το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και το μέγεθος της επιχείρησης δεν επηρεάζουν την RBA. Επίσης η επιτροπή ελέγχου ασχολείται ενεργά με την αναθεώρηση των εργασιών εσωτερικού ελέγχου και με ανησυχίες σχετικά με θέματα ελέγχου των κινδύνων.

Επίσης, σημαντικό είναι να αναφερθεί το γεγονός πως ο εσωτερικός έλεγχος βοηθά να διασφαλιστεί ότι οι πόροι είναι επαρκείς και επικεντρώνονται στις προτεραιότητες για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την παρακολούθηση του κινδύνου μιας επιχείρησης. Γενικά, ο έλεγχος βάσει κινδύνου αξιολογεί περιοχές υψηλού κινδύνου (Griffiths, 2006) και, κυρίως, διεξάγει συνεχείς αξιολογήσεις κινδύνου. Επιπλέον, πρέπει να μοιράζεται με το διοικητικό συμβούλιο και τη διοίκηση κάθε γνώση που αποκτάται κατά τη συνολική αξιολόγηση κινδύνου, καθώς και τις εκτιμήσεις κινδύνου που διενεργούνται κατά την έναρξη κάθε δέσμευσης εσωτερικού ελέγχου (Castanheira et al., 2010; Boskou et al., 2019). Επιπρόσθετα, η πτυχή αξιολόγησης κινδύνου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται σημαντικά από τη διαχείριση του τμήματος εσωτερικού ελέγχου, την εκτέλεση των εκλεκτικών εργασιών, το πρόγραμμα ελέγχου και τις αναφορές ελέγχου (Hanim Fadzil et al., 2005).

Στην έρευνα του Zainal (2017) προτάθηκε η περαιτέρω διεξαγωγή ερευνών για την συγκέντρωση στοιχείων σε άλλα κανονιστικά πλαίσια και πολιτισμούς. Η μελλοντική αυτή έρευνα θα πρέπει να παρέχει βαθύτερες γνώσεις σχετικά με τους καθοριστικούς παράγοντες της εφαρμογής των ελεγκτικών πρακτικών που βασίζονται στον κίνδυνο, οι οποίες υιοθετούνται σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, στην έρευνα αυτή υπήρχαν περιορισμοί, ένας βασικός ήταν ότι το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε προσωπικά στον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου ή των επικεφαλών του εσωτερικού ελέγχου. Ωστόσο, ο ερευνητής δεν ξέρει ποιος απάντησε ακόμη και όταν υποδεικνύεται ποιος πρέπει να απαντήσει. Στην παρούσα έρευνα θα εξεταστεί και από την πλευρά άλλων εμπλεκόμενων μερών στην risk based auditing. Καθώς επίσης και στη έρευνα των Kahyaoglu & Caliyurt (2018) αναφέρεται πως πρέπει να υπάρχει μια συνεχής παρακολούθηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου για την αντιμετώπιση των

κινδύνων. Επίσης, όταν οι επιχειρήσεις ενισχύουν τον συντονισμό του εσωτερικού και του εξωτερικού ελεγκτή, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (Quick & Henrizi, 2019).

Επιπρόσθετα, από την έρευνα των Castanheira, et al. (2010) συμπεραίνεται πως το ένα τρίτο περίπου των υπευθύνων του τμήματος διαχείρισης κινδύνου αλληλοεπιδρούν τακτικά με τον υπεύθυνο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Καθώς επίσης, σε κάποιους οργανισμούς ο υπεύθυνος του τμήματος διαχείρισης κινδύνων είναι το ίδιο πρόσωπο και ως υπεύθυνος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Μετά την υποστήριξη από προηγούμενες βιβλιογραφίες, μπορεί να αναπτυχθεί η σχετική υπόθεση:

H1. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου δεν επηρεάζει τη risk based auditing.

3.2.3. Εσωτερικός έλεγχος και risk based auditing

Από την έρευνα των Subramaniam, et al. (2011) σκοπός είναι να εξετάσουν το αντίκτυπο της συμμετοχής των εσωτερικών ελεγκτών στη διαχείριση κινδύνων συγκριτικά με την προθυμία τους να αναφέρουν τις διαδικασίες αντιμετώπισης των επιχειρηματικών κινδύνων και αν μια ισχυρή σχέση με την ελεγκτική επιτροπή επηρεάζει την προθυμία υποβολής εκθέσεων. Επιπλέον διερευνάται η χρήση του risk management και ο ρόλος του ελεγκτή στο risk management σε οντότητες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα της Αυστραλίας. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την διεξαγωγή των αποτελεσμάτων πρόκειται για τη γνωστή μέθοδο των ερωτηματολογίων.

Αρχικά συμπεράσματα της έρευνας είναι η υψηλή συμμετοχή στο ERM επηρεάζει την θέληση του εσωτερικού ελεγκτή να αναφέρει στην επιτροπή ελέγχου μια ανάλυση των διαδικασιών κινδύνου. Επίσης υπάρχουν εσωτερικοί ελεγκτές οι οποίοι συμμετέχουν στη διαχείριση κινδύνων αλλά υπάρχουν ορισμένοι που συμμετέχουν σε κάποιες δραστηριότητες που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την αντικειμενικότητα (Sari & Sirajuddin, 2019; Mulyani et al., 2019; Jachi & Yona 2019; Subramaniam, et al. 2011). Ωστόσο, από προηγούμενες έρευνες όπως αναφέρεται στην έρευνα τους συμπεραίνεται ότι μια ισχυρή σχέση με την επιτροπή ελέγχου φαίνεται να μην επηρεάζει την αντικειμενικότητα των ελεγκτών ανεξάρτητα από το βαθμό συμμετοχής

τους στο ERM. Παρόλα αυτά, στην έρευνα των Subramaniam, et al. (2011) διαπιστώνεται πως η σχέση αυτή δεν επηρεάζει τις αντιλήψεις για την προθυμία του εσωτερικού ελεγκτή να υποβάλει εγκαίρως και με αντικειμενικότητα την έκθεση του στην επιτροπή λόγω της υψηλής συμμετοχής τους στο ERM. Επομένως αυτό το κομμάτι προτείνεται για περαιτέρω έρευνα για την αντιμετώπιση αυτού του προβληματισμού, διότι η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στη έρευνα πρόκειται για μια χειραγώγηση των ερωτηθέντων μέσω των ερωτηματολογίων. Πιο συγκεκριμένα δόθηκε στους ερωτώμενους ένα case study για μια υποθετική εταιρεία με συγκεκριμένα δεδομένα και κλήθηκαν να απαντήσουν με βάσει αυτό. Επομένως, η έρευνα καταλήγει στο ότι οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να βοηθούν τόσο τη διοίκηση όσο και την επιτροπή ελέγχου στις αρμοδιότητές τους όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων αλλά και στους ρόλους εποπτείας εξετάζοντας, αξιολογώντας, υποβάλλοντας και συστήνοντας βελτιώσεις σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου. Καθώς η επιτροπή ελέγχου είναι αυτή που εγκρίνει οποιαδήποτε εργασία υποστήριξης του εσωτερικού ελέγχου και είναι ευθύνη της η εποπτεία του τμήματος διαχείρισης κινδύνου. Και σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι να «προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες του οργανισμού», όπως επίσης να βοηθήσει τη διοίκηση στην εκτέλεση των ευθυνών και την επίτευξη των στόχων της (Botha and Wilkinson, 2019). Επιπλέον, κατέληξαν ότι ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου επανεξετάζει τακτικά και παρέχει διαβεβαίωση σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων. Επίσης στην έρευνα των Kahyaoglu και Caliyurt (2018) αναφέρουν ότι επτά βασικές απειλές είναι αυτές που μπορούν να επηρεάσουν την αντικειμενικότητα των ελεγκτών αυτές είναι: η αυτοανασκόπηση, η κοινωνική πίεση, το οικονομικό συμφέρον, η προσωπική σχέση, η εξοικείωση, η πολιτισμική μεροληψία και η γνωστική προκατάληψη.

Η πρόταση για περαιτέρω έρευνα είναι η διερεύνηση της αντίληψης άλλων μερών όπως είναι η επιτροπή ελέγχου, η διοίκηση και οι εξωτερικοί ελεγκτές όσον αφορά τη συμμετοχή στην εκλεκτική βάση κινδύνου.

Επιπλέον, σύμφωνα με την έρευνα των Kahyaoglu & Caliyurt (2018) η έρευνα τους, η οποία είναι βασισμένη σε βιβλιογραφική έρευνα και αναφέρει την επιτακτική ανάγκη να αλλάξει ο παραδοσιακός τρόπος ελέγχου, καθώς θα πρέπει να βασιστεί σε μια σύγχρονη εποχή, όπου θα πρέπει να υπάρχει συνεχής παρακολούθηση του συστήματος

εσωτερικού ελέγχου για την αντιμετώπιση των κινδύνων στον κυβερνοχώρο αλλά και σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Επίσης, ο εσωτερικός έλεγχος πρέπει να διαβεβαιώσει το διοικητικό συμβούλιο και την επιτροπή ελέγχου για την σωστή διαχείριση των κινδύνων, καθώς η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αντιμετώπιση του πλήρους φάσματος των κινδύνων που τίθενται στον οργανισμό. Ενώ ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου ως ανεξάρτητο φορέα είναι απαραίτητος για την ορθή διαχείριση του κινδύνου και τη διακυβέρνηση. Επίσης για να συμβεί αυτό θα πρέπει να εξετάζει τα Διεθνή Πρότυπα Επαγγελματικής Πρακτικής Εσωτερικού Ελέγχου (IIA: Institute of Internal Auditors) και το Διεθνές Πλαίσιο Επαγγελματικής Πρακτικής (IPPF: International Professional Practices Framework).

Επιπλέον, ο εσωτερικός έλεγχος πρέπει να εφαρμόσει ένα δομημένο και πλήρες πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων με το οποίο θα περιέχει λειτουργίες που θα περιλαμβάνουν τον συνδυασμό κινδύνων, διαδικασιών, πολιτικών, ευπάθειας, κατάρτισης, προμηθευτή, ελέγχου και συμμόρφωσης. Με αυτόν τον τρόπο οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να παρέχουν τακτικές πληροφορίες από τους ελέγχους μέσω αυτής της διαδικασίας και τη χρήση εξωτερικών συνεταιίρων για την παροχή πληροφοριών από τον κλάδο σε μια ευρύτερη προοπτική ελέγχου βάσει κινδύνου. Καθώς επίσης να λειτουργούν σύμφωνα με κάποιες τεχνολογικές εξελίξεις, έτσι ώστε να μπορούν να διαδραματίζουν τον συμβουλευτικό ρόλο και να παραμένουν σταθεροί καθώς οι οργανισμοί στους οποίους βρίσκονται αλλάζουν (Mokhitli & Kyobe, 2019).

Τονίζεται επίσης πως μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο είναι σημαντική για την ασφάλεια των πληροφοριών, η οποία απαιτεί μια εύχρηστη αλλά πειθαρχημένη προσέγγιση που να συνδέεται άμεσα με τις επιχειρηματικές διαδικασίες και να εξομαλύνει ένα συνεχιζόμενο πρόγραμμα. Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να καθορίζουν τα ελεγκτικά τους σχέδια που βασίζονται στους κινδύνους και μόλις αυτά παραγραμματιστούν θα πρέπει να πραγματοποιούν ελέγχους και ανασκοπήσεις καθ' όλη τη διάρκεια, ώστε να διασφαλίζεται ότι το αποτέλεσμα είναι προστιθέμενη αξία για όλους τους ενδιαφερόμενους (Julianti & Pamungkas, 2019).

Επιπρόσθετα, οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να κατανοούν τον πλήρη αντίκτυπο των απειλών στον οργανισμό και θα πρέπει ταυτόχρονα να το συμπεριλάβουν ιδιαίτερα στο σχέδιο ελέγχου βάσει κινδύνου. Επιπλέον, οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να είναι αρμόδιοι για την ταυτοποίηση των αναδυόμενων κινδύνων και να παρέχουν

πληροφορίες σχετικά με το συντονισμό των σχεδίων και την εναρμόνιση με την επιχειρηματική στρατηγική. Τέλος, μπορούν να συμμετάσχουν σε συζητήσεις με την διοίκηση και την επιτροπή ελέγχου για την αντιμετώπιση κινδύνων στον οργανισμό (Newman et al., 2019; Kahyaoglu & Caliyurt 2018; Drogalas et al., 2019).

Στη έρευνα των Drogalas & Siopi (2017) σκοπός της είναι να παράσχει μια συνολική εικόνα των παραγόντων που επηρεάζουν τη διαχείριση κινδύνων όσο αφορά τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου. Τα στοιχεία για την διεξαγωγή της έρευνας έγιναν μέσω ερωτηματολογίων. Η έρευνα καταλήγει στο βασικό συμπέρασμα πως ο εσωτερικός έλεγχος, η προστιθέμενη αξία του και οι εσωτερικοί ελεγκτές συνδέονται στατιστικά σημαντικά με τη διαχείριση κινδύνων. Επίσης, η σημασία της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων από τις οντότητες οδηγεί τόσο στην κερδοφορία τους όσο και στην μακροπρόθεσμη επιβίωση τους. Επομένως μέσω του εσωτερικού ελέγχου, παρέχονται ποικίλοι τρόποι με τους οποίους συμβάλει στη διαχείριση κινδύνων, καθώς επίσης ο ρόλος του είναι να παρέχει στο διοικητικό συμβούλιο αντικειμενική διαβεβαίωση σχετικά με την αποτελεσματικότητα του risk management. Επίσης, η ποιότητα του μπορεί να επιτευχθεί μέσω των δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου, του ελέγχου με βάση τον κίνδυνο και τον συντονισμό του εσωτερικού και του εξωτερικού ελεγκτή (Madawaki & Ahmi, 2019).

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί η διαπίστωση πως ο εσωτερικός έλεγχος μπορεί να διαλέξει μια προσέγγιση που καθοδηγείται από διαδικασίες ή από τον κίνδυνο. Επομένως, μια προσέγγιση που καθοδηγείται από τον κίνδυνο είναι πιο αποτελεσματική από αυτή των διαδικασιών, σύμφωνα με τους ερευνητές, καθώς ο έλεγχος επικεντρώνεται κυρίως σε περιοχές με σχετικά μεγαλύτερο κίνδυνο.

Επίσης, αποτελέσματα ερευνών διατυπώνουν τους βασικούς ρόλους του εσωτερικού ελέγχου σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, οι οποίοι είναι: η διασφάλιση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου και της σωστής αξιολόγησης των κινδύνων, η αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και των βασικών κινδύνων αναφοράς και η επανεξέταση της διαχείρισης των βασικών κινδύνων. Επιπροσθέτως, γίνεται αναφορά και στην ισχυρή συνεργασία μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της επιτροπής ελέγχου ως προς την παρακολούθηση των κινδύνων, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης (Sy and Tinker, 2019; Drogalas & Siopi, 2017; Drogalas et al., 2019). Καθώς επίσης η σχέση αυτή δεν επηρεάζεται από

το επίπεδο συμμετοχής στη διαχείριση κινδύνων. Οι εσωτερικοί ελεγκτές είναι αυτοί που αποτελούν πρωταρχική σημασία και ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για ένα αποτελεσματικό και τυποποιημένο σύστημα διαχείρισης κινδύνου. Προτείνεται για μελλοντική έρευνα, οι αντιλήψεις άλλων φορέων διακυβέρνησης, όπως είναι το διοικητικό συμβούλιο και οι εξωτερικοί ελεγκτές, σχετικά με τη σχέση μεταξύ διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου.

Μετά την υποστήριξη από προηγούμενες βιβλιογραφίες, μπορεί να αναπτυχθεί η σχετική υπόθεση:

H2. Ο εσωτερικός έλεγχος δεν επηρεάζει τη risk based auditing.

3.2.4. Επιτροπή ελέγχου και risk based auditing

Η έρευνα των Eulerich et al. (2019) μέσα από την αποστολή ερωτηματολογίων σε εθνικές μονάδες της Αυστρίας, της Γερμανίας και της Ελβετίας μελετά τους παράγοντες που επηρεάζουν την αντιληπτή χρήση της εργασίας του καθήκοντος εσωτερικού ελέγχου από την εκτελεστική επιτροπή διαχείρισης και στην επιτροπή ελέγχου. Ο εσωτερικός έλεγχος για να είναι ένας αντικειμενικός και ανεξάρτητος πάροχος θα πρέπει να παρέχει συγκεκριμένες πληροφορίες στην επιτροπή ελέγχου και στη διοίκηση (Drogalas et al., 2019). Η διοίκηση απαιτεί πληροφορίες για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και βελτίωση των λειτουργιών του οργανισμού, από την άλλη η επιτροπή ελέγχου επικεντρώνεται στους εσωτερικούς ελέγχους. Σκοπός του είναι η ελαχιστοποίηση των κινδύνων και η δημιουργία αξίας στον οργανισμό. Καθώς επίσης, η μεγάλη λογιστική εμπειρογνομosύνη της επιτροπής ελέγχου συμβάλλει στην προώθηση της ποιότητας του ελέγχου (Lisic et al., 2019) και μειώνει ορισμένα προβλήματα που οφείλονται στη φύση του ελέγχου (Hansen et al., 2019; Baatwah et al., 2019). Επίσης, η ύπαρξη μιας αποτελεσματικής επιτροπής ελέγχου μπορεί να διευκολύνει την εφαρμογή του ελέγχου βάσει κινδύνου (Yazdaniyan & Dastgir, 2019).

Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως η επιτροπή ελέγχου είναι σε θέση να ελέγχει οποιαδήποτε οικονομική πληροφόρηση εκτελείται μέσω του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, να παρακολουθεί τις διαδικασίες εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνων, να εποπτεύει τον εσωτερικό έλεγχο, να προσλαμβάνει και να παρακολουθεί τους εξωτερικούς ελεγκτές (Eulerich et al., 2019; Buallay & Al-Ajmi, 2019). Επίσης, μεταξύ της επιτροπής ελέγχου και της επάρκειας της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου

υπάρχει μια θετική επίδραση της ποιότητας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (Abbott et al., 2016; Oussii & Klibi, 2019; Drogalas et al., 2019). Και όσο αφορά τη διοίκηση, είναι υπεύθυνη για την στρατηγική της επιχείρησης και των επιδόσεων της, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους και εξασφαλίζοντας ένα κατάλληλο πλαίσιο ελέγχου, παρέχοντας λογική απόδοση στους μετόχους. Επομένως, οι διαδικασίες του εσωτερικού ελέγχου υποστηρίζουν την αποτελεσματική πορεία και βοηθάει τη διοίκηση να βελτιώσει τις λειτουργίες της και το γενικό πλαίσιο διακυβέρνησης (Eulerich et al., 2019; Drogalas et al., 2020).

Από την έρευνα αυτή προτείνεται να γίνει μια μελλοντική έρευνα που να προσθέτει άλλες χώρες, την ενσωμάτωση άμεσων μέτρων στην επιτροπή ελέγχου και θα μπορούσε να γίνει μια πειραματική προσέγγιση της μελέτης.

Επιπλέον, από την έρευνα του Zainal (2017) προκύπτουν τα συμπεράσματα της έρευνας τα οποία δείχνουν ότι η «επανεξέταση της επιτροπής ελέγχου» καθώς και «το σύστημα διαχείρισης κινδύνου» σχετίζονται σημαντικά και θετικά με την εφαρμογή ελέγχων βάσει κινδύνου. Διότι η υιοθέτηση ελέγχου βάσει κινδύνου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την επιρροή εσωτερικών μηχανισμών παρακολούθησης όπως η επιτροπή ελέγχου, τα χαρακτηριστικά του εσωτερικού ελέγχου και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, η εφαρμογή του ελέγχου βάσει κινδύνου συσχετίζεται σημαντικά θετικά με την επιτροπή ελέγχου, το σύστημα διαχείρισης κινδύνου, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και το μέγεθος της επιχείρησης, το οποίο είναι σημαντικό σε επίπεδο 1% αλλά. Υπάρχει σημαντική σχέση μεταξύ της επιτροπής ελέγχου (ως μηχανισμός εποπτείας), του συστήματος διαχείρισης κινδύνου (ως μηχανισμού ελέγχου) και του ελέγχου βάσει κινδύνου. Επομένως, τα μέλη της επιτροπής ελέγχου θα ασκήσουν ενεργό ρόλο στην αναθεώρηση και την έγκριση του σχεδίου που βασίζεται στην risk based auditing, έτσι ώστε να εκπληρώσουν αποτελεσματικά καθήκοντα εποπτείας και να λάβουν μια τεκμηριωμένη απόφαση (Zainal, 2017).

Ένα βασικό συμπέρασμα το οποίο υποδεικνύεται από τα αποτελέσματα είναι η σημασία των εισροών και των ανησυχιών της επιτροπής ελέγχου στην αναθεώρηση των δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου (Shatnawi et al., 2019; Zainal, 2017). Επίσης, διαθέτει εργαλεία με τα οποία μπορεί να επιβλέπει και να αξιολογεί τις ενέργειες του εσωτερικού ελέγχου και είναι καθήκον της να ρυθμίζει την λειτουργία

του εσωτερικού ελέγχου (Saputra & Yusuf, 2019). Επίσης, ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί σημαντική πηγή πληροφόρησης για την επιτροπή ελέγχου, καθώς οι πληροφορίες αυτές βοηθούν την επιτροπή να εκπληρώσει τις ευθύνες εποπτείας της. Ως εκ τούτου, μια επιτροπή ελέγχου χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με συναφή ζητήματα για να προωθήσει την εφαρμογή ελέγχων βάσει κινδύνου. Επιπλέον, τα ευρήματα υποδεικνύουν επίσης ότι ένα πιο τυποποιημένο περιβάλλον κινδύνου θα προωθούσε την ύπαρξη μιας ισχυρής κουλτούρας με γνώμονα τον κίνδυνο και ως αποτέλεσμα θα αποτελούσε ένα ισχυρό θεμέλιο για τον εσωτερικό έλεγχο για την εφαρμογή του ελέγχου βάσει κινδύνου. Επίσης, ένας αποτελεσματικός μηχανισμός εσωτερικής παρακολούθησης και σε συνδυασμό με καλύτερη ποιότητα εργασιών εσωτερικού ελέγχου θα έχει ως αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση των δυνητικών κινδύνων που εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων της εταιρείας, μειώνοντας την τάση για παραποίηση των χρηματοοικονομικών πληροφοριών και βελτιώνοντας την ποιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης (Eulerich et al., 2019; Drogalas et al., 2020).

Επιπλέον από την έρευνα των Pérez-Cornejo et al. (2019), υποστηρίζεται πως οι επιτροπές ελέγχου είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Καθώς επίσης υπάρχει και μια θετική επίδραση με την ποιότητα του συστήματος ERM. Επιπλέον, αποδεικνύεται πως εταιρείες με συστήματα ERM υψηλής ποιότητας είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τα συμφέροντα και τις προσδοκίες των ενδιαφερομένων και ως αποτέλεσμα έχουν να εδραιώσουν τη φήμη τους.

Μετά την υποστήριξη από προηγούμενες βιβλιογραφίες, μπορεί να αναπτυχθεί η σχετική υπόθεση:

H3. Η επιτροπή ελέγχου δεν επηρεάζει τη risk based auditing.

3.2.5. Συνεργασία risk based auditing με διάφορα μέρη (stakeholders)

Σύμφωνα με την έρευνα της Coetzee, (2016), έχοντας ως αντικείμενο τη διερεύνηση των απόψεων των επικεφαλών ελεγκτικών στελεχών, των προέδρων των εκλεκτικών επιτροπών και των ανώτερων διοικητικών στελεχών σχετικά με τη συμβολή των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα της Νότιας Αφρικής. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα, είναι αυτή των ερωτηματολογίων. Καταλήγοντας στο συμπέρασμα, ότι οι επικεφαλές των εκλεκτικών

στελεχών έχουν αξιοσημείωτες διαφορές στις απόψεις τους από τα άλλα δύο μέρη. Καθώς επίσης ότι η ύπαρξη δομών διαχείρισης κινδύνου επηρεάζει ελάχιστα τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτή η συμβολή του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνου. Παρά το γεγονός αυτό, τα διοικητικά στελέχη πρέπει να λάβουν υπόψη τους το συντονισμό ή την ενδεχόμενη έλλειψη μεταξύ των εσωτερικών ελέγχων και των δομών διαχείρισης κινδύνων. Επομένως, η επιτροπή ελέγχου και το οικονομικό τμήμα να εφαρμόζουν διαφορετική στρατηγική για τη βελτίωση της ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο αν αυτό είναι απαραίτητο.

Επίσης, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (2012), οι εσωτερικοί ελεγκτές ως φορείς παροχής εγγυήσεων στη διαχείριση κινδύνων, είναι σε καλύτερη θέση να εξασφαλίσουν ότι το οικονομικό τμήμα και η διοίκηση θα αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την εφαρμογή του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την υποστήριξη της στρατηγικής αυτής. Επιπλέον, η εκλεκτική βάση κινδύνου παρέχει τη διαβεβαίωση ότι μια στρατηγική έχει εφαρμοστεί σωστά έτσι ώστε να μετριαστεί ο κίνδυνος (Coetzee, 2016).

Επιπροσθέτως, ο υπεύθυνος του εσωτερικού ελέγχου επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των βασικών κινδύνων που απειλούν την επιχείρηση και τη διενέργεια των δεσμεύσεων της risk based auditing και στοχεύει στους κινδύνους που επηρεάζουν τη δραστηριότητα που εξετάζεται (Julianti & Pamungkas, 2019). Επίσης, ο υπεύθυνος του εσωτερικού ελέγχου ενσωματώνει τους κινδύνους της οργάνωσης στα σχέδια εμπλοκής του εσωτερικού ελέγχου, που είναι αποτέλεσμα μιας στρατηγικής ελέγχου βάσει κινδύνου (Coetzee, 2016; Le & Nguyen; 2020).

Τα συμπεράσματα του ελέγχου σχετικά με τα στοιχεία που επηρεάζουν τους τρέχοντες κινδύνους που αναφέρονται στο μητρώο κινδύνου θα πρέπει να γίνονται γνωστά στις δομές διαχείρισης κινδύνου ώστε να εξασφαλίζεται η επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων.

Επιπλέον, οι επιτροπές ελέγχου διερευνούν τις δομές διαχείρισης του κινδύνου του οργανισμού και το ρόλο που διαδραματίζει ο έλεγχος βάσει κινδύνου. Καθώς επίσης, ενθαρρύνει τον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου να βελτιώσει τον ρόλο του στις ενέργειες του, ως προς τη διαχείριση κινδύνων, καθώς ένα πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων είναι σημαντικό για την προσέγγιση του ελεγκτικής βασισμένης στο κίνδυνο.

Από την έρευνα αυτή προτάθηκε η διεξαγωγή περαιτέρω μελετών σε άλλες χώρες τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, καθώς επίσης και να συμπεριληφθούν στις απαντήσεις των ερωτηματολογίων και οι απόψεις των υπεύθυνων διαχείρισης κινδύνων ή των σχετικών προσώπων.

Στην έρευνα του Görener (2017), αρχικά εξηγεί την έννοια του εσωτερικού ελέγχου και κάνει διάκριση των ελέγχων σε κατηγορίες και είδη ελέγχου. Οι κατηγορίες είναι: Α) τύποι ελέγχων ανά σκοπό, οι οποίοι χωρίζονται σε έλεγχος οικονομικών καταστάσεων, έλεγχος συμμόρφωσης, επιχειρησιακός έλεγχος. Β) τύποι ελέγχων ανά πεδίο εφαρμογής, οι οποίοι είναι υποχρεωτικός έλεγχος, αυθαίρετος έλεγχος, μόνιμος έλεγχος, περιορισμένος έλεγχος, ειδικός έλεγχος. Γ) τύποι ελέγχου βάσει κατάστασης, οι οποίοι είναι ο εξωτερικός έλεγχος, ο εσωτερικός έλεγχος, ο δημόσιος έλεγχος. Τα είδη ελέγχου είναι: έλεγχος συμμόρφωσης, έλεγχος απόδοσης, έλεγχος συστήματος και Information Technologies Audit. Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στον κίνδυνο, στις κατηγορίες κινδύνων και στη διαχείριση κινδύνων.

Έπειτα, λόγω της επιτακτικής ανάγκης διαχείρισης κινδύνων και η σημαντικότητα του εσωτερικού ελέγχου οδηγεί στη δημιουργία της μεταβλητή ελέγχου βάσει κινδύνου. Ο έλεγχος βάσει κινδύνου στηρίζεται σε τεκμήρια ότι οι πηγές ελέγχου δεν είναι περιορισμένες, οι δραστηριότητες των μονάδων αντιμετωπίζουν διαφορετικούς κινδύνους και με διαφορετική σπουδαιότητα. Επίσης, ο ελεγκτής εκπονεί σχέδια με βάσει τον κίνδυνο σύμφωνα με τους στόχους του ιδρύματος που τα εφαρμόζει. Επομένως το πεδίο εφαρμογής του ελέγχου βάσει κινδύνου κάνει τις παρακάτω ενέργειες:

- εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου,
- εξετάζει την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των μεθόδων διαχείρισης κινδύνου και των μεθοδολογιών εκτίμησης κινδύνου,
- αναθεωρεί τα συστήματα διαχείρισης και χρηματοοικονομικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού συστήματος πληροφοριών και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών,
- εξετάζει την ορθότητα και την αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων και των οικονομικών καταστάσεων,

- εξετάζει το σύστημα αξιολόγησης των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης σύμφωνα με τις εκτιμήσεις κινδύνου,
- ελέγχει τη λειτουργία τόσο των διαδικασιών όσο και ενός συγκεκριμένου συστήματος εσωτερικού ελέγχου,
- εξετάζει τη συμμόρφωση στους όρους, στους δεοντολογικούς κανόνες, στην πολιτική και στις μεθόδους των νομικών και ρυθμιστικών αρχών,
- ελέγχει την ακρίβεια, την αξιοπιστία και την επικαιρότητα των κανονιστικών εκθέσεων

Επίσης, με τον έλεγχο βάσει κινδύνου εξετάζονται συνεχώς τα συστήματα που αναπτύσσονται για τη μέτρηση των κινδύνων, που πρέπει να αντιμετωπίσει η επιχείρηση. Επιπλέον, δίνει τις απαραίτητες συστάσεις στη διοίκηση για την αντιμετώπιση αυτών. Ωστόσο, συμβάλει στις επιχειρησιακές και συμβουλευτικές δραστηριότητες για την παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM.

Επιπροσθέτως, γίνεται αναφορά για το μητρώο κινδύνου. Συγκεκριμένα, στη Risk Matrix παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των κινδύνων που αξιολογούνται. Για τον προσδιορισμό τους χρησιμοποιούνται ποιοτικές και ποσοτικές τεχνικές αξιολόγησης. Η διαδικασία του συνδυασμού δυνατοτήτων και των επιδράσεων των κινδύνων γίνεται με απλές μέσες ή σταθμικές μέσες μεθόδους. Η καταγραφή των κινδύνων καταρτίζεται σε έναν κατάλογο κινδύνων που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της εκτίμησης κινδύνου και οι οποίοι εμποδίζουν το ίδρυμα να επιτύχει τους στόχους του. Παρά το γεγονός αυτό η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αποτελούν καθήκοντα της διοίκησης, και πρέπει να συμπεριληφθούν άμεσα στις διαδικασίες καταγραφής των κινδύνων που προσδιορίζονται από τον έλεγχο βάσει κινδύνου και να απομακρυνθούν οι κίνδυνοι χωρίς πιθανότητα εμφάνισης από τα αρχεία.

6	8	9
High effect/Low possibility	High effect/Intermediate possibility	High effect/High possibility
3	5	7
Intermediate effect/Low possibility	Intermediate effect/Intermediate possibility	Intermediate effect/High possibility
1	2	4

Πίνακας 1. «Risk matrix» πηγή: Görener, 2017

Στο άρθρο των Eulerich et al. (2019) σκοπός είναι να παρουσιάσει τους παράγοντες που σχετίζονται με τη χρήση πληροφοριών από τον συνεχή έλεγχο σε προγραμματισμό ελέγχου βάσει κινδύνου. Οι παράγοντες αυτοί είναι η συνεργασία με τον εξωτερικό ελεγκτή, η σημασία της επιτροπής ελέγχου, η σημασία της ανάλυσης δεδομένων στον προγραμματισμό του ελέγχου και τη διάθεση αποτελεσμάτων για την πρόληψη της απάτης. Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε με τη γνωστή μέθοδο των ερωτηματολογίων.

Όσο αφορά τους εξωτερικούς ελεγκτές, συνδέονται με διάφορες επιπτώσεις του ελέγχου, αυτές είναι στον κίνδυνο, στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου και την ποιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς. Επιπλέον, είναι σημαντική η συνεργασία με τον εσωτερικό ελεγκτή, διότι αποδεικνύεται ότι όσο μεγαλύτερη είναι η σημασία της συνεργασίας τους τόσο πιο πιθανή είναι η χρήση των πληροφοριών από τον έλεγχο βάσει κινδύνου. Αυτό συμβαίνει διότι ο εξωτερικός ελεγκτής παίρνει πληροφορίες από τον εσωτερικό ελεγκτή και τις χρησιμοποιεί για το δικό του αρχείο. Επομένως ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου βοηθάει και τον εσωτερικό ελεγκτή και τον εξωτερικό. Επομένως αυτό βοηθάει ώστε συντονίζονται οι δραστηριότητες (Quick & Henrizi, 2019).

Επιπλέον, στην έρευνα αναφέρεται πως η risk based auditing πρέπει να αλληλοεπιδρά με το διοικητικό συμβούλιο. Μέσω αυτής της αλληλεπίδρασης προσδιορίζονται οι προσδοκίες το διοικητικού συμβουλίου και εξετάζονται τα τελικά αποτελέσματα των ελέγχων βάσει κινδύνου. Επίσης, από την πλευρά της επιτροπής ελέγχου ενδιαφέρεται για την υποβολή εκθέσεων με βάση τα γεγονότα. Επίσης ασκεί συνεχούς ελέγχους και όσο μεγαλύτερη είναι η σπουδαιότητα της επιτροπής ελέγχου τόσο πιο πιθανή είναι η χρήση πληροφοριών από την risk based auditing.

Στο κομμάτι της απάτης αναφέρεται πως με το σωστό σχεδιασμό του ελέγχου αλλά και με τον έλεγχο βάσει κινδύνου, μετριάζεται ο κίνδυνος της απάτης. Επιπλέον, παράνομες δραστηριότητες καλύπτονται άμεσα από την έγκαιρη προσαρμογή του σχεδιασμού του ελέγχου και τη συνεχή ενσωμάτωση πληροφοριών από το σύστημα ελέγχου βάσει κινδύνου (Gonzalez & Hoffman, 2017).

Από την έρευνα αυτή προτείνεται μια μελλοντική μελέτη σε περαιτέρω ερευνητικά έργα, για παράδειγμα με πειραματικές προσεγγίσεις ή με ποιοτικές μεθόδους.

Επιπλέον, όσο αφορά το κομμάτι του χάρτη διασφάλισης, στην έρευνα των Engelbrecht et al. (2018) η οποία έχει ως σκοπό τη διερεύνηση των αρχικών αντιλήψεων των επικεφαλών ελεγκτικών στελεχών σχετικά με το ρόλο της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου στην ολοκληρωμένη αναφορά στη Νότια Αφρική, καταλήγει σε ένα συμπέρασμα που είναι σκόπιμο να αναφερθεί για την παρούσα διπλωματική. Ο οργανισμός έχει καθορισμένο και ολοκληρωμένο σχέδιο διασφάλισης (χάρτης διασφάλισης) για την παροχή πληροφοριών, οι οποίες αφορούν τις πολιτικές και τις επιδόσεις για τις οποίες ο εσωτερικός έλεγχος ευθύνεται άμεσα. Αυτές είναι η εξασφάλιση της ακεραιότητας των δεδομένων, η επανεξέταση βασικών κινδύνων και ευκαιριών και η αξιολόγηση της επάρκειας των ελέγχων διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων.

Επίσης, η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου είναι μοναδικά τοποθετημένη έτσι ώστε να αξιολογεί την επάρκεια των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου. Επιπλέον, η αξιολόγηση αυτή εκτελείται σε όλες τις χρηματοοικονομικές και επιχειρησιακές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών που αποσκοπούν στην καταγραφή, αξιολόγηση και αναφορά μη χρηματοπιστωτικών βασικών δεικτών απόδοσης που περιλαμβάνονται στην ολοκληρωμένη έκθεση.

Η έρευνα των Amahalu et al. (2016) έχει ως στόχο τον προσδιορισμό της επίδρασης του ελέγχου βάσει κινδύνου στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου επιλεγμένων εμπορικών τραπεζών στην Νιγηρία. Η μέθοδος με την οποία πραγματοποιήθηκε η έρευνα ήταν μέσω των ερωτηματολογίων. Βασικό συμπέρασμα στο οποίο κατέληξαν ήταν πως ο έλεγχος βάσει κινδύνου έχει στατιστικά σημαντική επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού έλεγχου εμπορικών τραπεζών. Επιπλέον αναφέρεται πως ο έλεγχος βάσει κινδύνου, είναι μια νέα προσέγγιση ελέγχου, η οποία επικεντρώνεται στην ανάλυση και τη διαχείριση του κινδύνου. Πρόκειται για μια προσέγγιση, η οποία αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των κινδύνων. Επίσης, με κριτήρια τον καθορισμό της κατάλληλης φύσης, το χρονοδιαγράμματα και την έκταση των ουσιαστικών δοκιμασιών επιτρέπεται η διενέργεια υψηλής ποιότητας ελέγχων σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Αυτό βοηθάει στο να εντοπιστούν λογαριασμοί με υψηλότερο κίνδυνο έτσι ώστε να γίνει περαιτέρω διερεύνηση. Επίσης, πρόκειται για

μια διαδικασία εντοπισμού και αναφοράς του κινδύνου σημαντικών στρεβλώσεων, έχοντας ως αποτέλεσμα την αύξηση της αξίας του προϊόντος και καθιστώντας τον έλεγχο πιο κερδοφόρο εργαλείο. Επομένως, αυτή η διαδικασία ικανοποιεί τόσο τους ελεγκτές όσο και τη διοίκηση. Ως σύσταση της έρευνας, αναφέρεται πως ο εσωτερικός έλεγχος βάσει κινδύνου θα πρέπει να υιοθετήσει καλύτερες μεθόδους εκτίμησης κινδύνων, εσωτερικού ελέγχου, ετήσιου σχεδιασμού με βάσει τον κίνδυνο και πρακτικών εσωτερικού ελέγχου, ώστε να υπάρξει βελτίωση της ποιότητας του εσωτερικού ελέγχου στις τράπεζες της Νιγηρίας.

Μετά την υποστήριξη από προηγούμενες βιβλιογραφίες, μπορεί να αναπτυχθεί η σχετική υπόθεση:

H4. Η συνεργασία της risk based auditing με άλλα τμήματα δεν επηρεάζει τη risk based auditing.

3.2.6. Control variable και risk based auditing

Στην έρευνα των Castanheira, et al. (2010) σκοπός τους είναι να αναλύσουν τους παράγοντες που σχετίζονται με την υιοθέτηση του ελέγχου βάσει κινδύνου, καθώς και να διερευνηθεί ο ρόλος του εσωτερικού ελέγχου στη διαχείριση κινδύνων. Η μέθοδος που ακολούθησαν ήταν αυτή των ερωτηματολογίων τα οποία αποστάλθηκαν σε εσωτερικούς ελεγκτές, μέλη του Ινστιτούτου Πορτογάλων Εσωτερικών Ελεγκτών.

Τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν κατά το σχεδιασμό κάποιας ελεγκτικής δέσμευσης, αρχικά ήταν πως η εφαρμογή του ελέγχου βάσει τον κίνδυνο συσχετίζεται θετικά με το μέγεθος της οντότητας. Όσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος των οντοτήτων, τόσο πιο πιθανό είναι να εφαρμοστούν προσεγγίσεις με βάσει τον κίνδυνο στον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου, καθώς όλοι οι οργανισμοί υιοθετούν έλεγχο βάσει κινδύνου. Επίσης στόχος των μεγάλων επιχειρήσεων είναι να εκτιμήσουν τον τρόπο διαχείρισης των επιχειρηματικών κινδύνων. Αναφέρεται στην έρευνα ότι οι μεγάλες οντότητες είναι πιθανότερο να ελέγξουν τη δραστηριότητα διαχείρισης κινδύνου, να αναφέρουν ευρήματα και συστάσεις σχετικά με τη διαχείριση κινδύνου και να χρησιμοποιούν κατηγορίες κινδύνου στις αναφορές τους. Καθώς μια ισχυρή λειτουργία εσωτερικού ελέγχου, δηλαδή μια μεγάλη ομάδα προσωπικού, με πείρα και υψηλό επίπεδο εκπαιδεύσεις είναι πιθανότερο να έχουν καλύτερο σύστημα εσωτερικού ελέγχου μειώνοντας τους πιθανούς κινδύνους (Chang et al., 2019). Επίσης ο ρόλος των

εσωτερικών ελεγκτών είναι πιο εμφανής στη διαχείριση κινδύνων σε μικρούς οργανισμούς διότι δεν διαθέτουν τους ίδιους πόρους με τις μεγάλες οντότητες και οι οντότητες μεσαίου επιπέδου εμπλέκονται περισσότερο στο ERM. Και όσο αφορά το κομμάτι της κατηγορίας που ανήκει η βασική δραστηριότητα της οντότητας, οι επιχειρήσεις ανεξάρτητα από την δραστηριότητα τους χρησιμοποιούν εκτεταμένες προσεγγίσεις βασισμένες στον κίνδυνο για τον προγραμματισμό του ετήσιου προγράμματος ελέγχων.

Τα στοιχεία που προσκομίζονται από την έρευνα για τους παράγοντες που σχετίζονται με την εταιρεία, αποκαλύπτουν τον τρόπο που συνδέονται με την υιοθέτηση του ελέγχου βάσει κινδύνου. Κάποιοι από τους παράγοντες είναι το μέγεθος και η βασική δραστηριότητα της εταιρείας όπως αναφέρεται παραπάνω. Αυτά βοηθούν στην κατανόηση τόσο του ετήσιου προγραμματισμού του ελέγχου όσο και του προγραμματισμού και της εκτέλεσης μεμονωμένων ελέγχων, οι οποίοι σχετίζονται με την υιοθέτηση του risk based auditing.

Επιπλέον ο Zainal, (2017) διαπίστωσε στην έρευνα του το ίδιο, πως υπάρχει θετική συσχέτιση αλλά το μέγεθος είναι μη σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την εφαρμογή της RBA. Επίσης, ο έλεγχος βάσει κινδύνου ενισχύει τις εταιρείες να ασκούν αποδοτικότερη διαχείριση κινδύνου, διότι συσσωματώνει αρχές διαχείρισης κινδύνου καθ' όλη τη διαδικασία ελέγχου, τόσο στη διαδικασία του ετήσιου προγραμματισμού όσο και στον προγραμματισμό κάθε δέσμευσης ελέγχου. Επιπλέον, στην έρευνα των Eulerich et al. (2019), συμπεραίνεται πως η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από το μέγεθος, τη βιομηχανία και το πεδίο διεθνών δραστηριοτήτων της οντότητας. Όπως επίσης και από την έρευνα του Hazami-Ammar (2019) η λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου επηρεάζεται από την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης κινδύνου και από το μέγεθος της οντότητας.

Στην έρευνα αυτή προτάθηκε να γίνουν και άλλες παρόμοιες διερευνήσεις των ελέγχων βάσει κινδύνου σε άλλα εθνικά περιβάλλοντα, ρυθμιστικά πλαίσια και πολιτισμούς. Αναφέρεται πως θα πρέπει να συμβάλλουν στην ανάπτυξη καλύτερης παγκόσμιας κατανόησης των καθοριστικών παραγόντων της ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο και των προτύπων επαγγελματικής εσωτερικής ελεγκτικής πρακτικής.

Μετά την υποστήριξη από προηγούμενες βιβλιογραφίες, μπορεί να αναπτυχθεί η σχετική υπόθεση:

H5. Το μέγεθος της οντότητας δεν επηρεάζει τη risk based auditing.

3.2.7. Συγκεντρωτικός πίνακας βιβλιογραφικής ανασκόπησης

Στην ενότητα αυτή θα γίνει απεικόνιση του συγκεντρωτικού πίνακα των ερευνών της βιβλιογραφικής επισκόπησης.

Συγγραφείς	Ερευνητικό Αντικείμενο	Βασικό Συμπέρασμα
Laviada, 2007	Internal audit function role in operational risk management	Το αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνου θα ενισχύσει και θα βελτιώσει τον εσωτερικό έλεγχο στον οργανισμό.
Castanheira, et al., 2010	Factors associated with the adoption of risk-based internal auditing	Η υιοθέτηση του risk based auditing σχετίζεται θετικά με το μέγεθος του οργανισμού. Το ένα τρίτο περίπου των υπευθύνων του τμήματος διαχείρισης κινδύνου αλληλοεπιδρούν τακτικά με τον υπεύθυνο του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
Zainal, 2017	Factors influencing the implementation of risk-based auditing	Η εφαρμογή του ελέγχου βάσει κινδύνου συσχετίζεται σημαντικά θετικά με την επιτροπή ελέγχου, το σύστημα διαχείρισης κινδύνου, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και το μέγεθος της επιχείρησης, αλλά δεν επηρεάζεται από το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και το μέγεθος.
Subramaniam, et al., 2011	Internal audit involvement in enterprise risk management	Η επιτροπή ελέγχου είναι αυτή που εγκρίνει οποιαδήποτε εργασία υποστήριξης του εσωτερικού ελέγχου και είναι ευθύνη της η εποπτεία του τμήματος διαχείρισης κινδύνου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές βοηθούν τη διοίκηση και την επιτροπή ελέγχου στις αρμοδιότητές τους όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων, στους ρόλους εποπτείας εξετάζοντας, αξιολογώντας, υποβάλλοντας και συστήνοντας βελτιώσεις σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνου. Ο εσωτερικός ελεγκτής επικεντρώνεται στη διενέργεια των δεσμεύσεων της risk based auditing.

Coetzee, 2016	Contribution of internal auditing to risk management. Perceptions of public sector	Οι επιτροπές ελέγχου διερευνούν τις δομές διαχείρισης του κινδύνου του οργανισμού και το ρόλο που διαδραματίζει ο έλεγχος βάσει κινδύνου. Ένα πλήρες και δομημένο πρόγραμμα, συνεχείς έλεγχοι βάσει κινδύνου και συμμετοχή σε συζητήσεις με την διοίκηση και την επιτροπή ελέγχου, βοηθάει σε πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων.
Kahyaoglu & Caliyurt, 2018	Cyber security assurance process from the internal audit perspective	Σκοπός του εσωτερικού ελέγχου, η ελαχιστοποίηση των κινδύνων και η δημιουργία αξίας. Επηρεάζεται από το μέγεθος και το είδος της εμπορικής δραστηριότητας
Eulerich et al., 2019	Factors that influence the perceived use of the internal audit function's work by executive management and audit committee	Η επιτροπή ελέγχου έχει εποπτικό ρόλο. Η διοίκηση υπεύθυνη για τη στρατηγική εξασφαλίζοντας ένα κατάλληλο πλαίσιο ελέγχου. Συμβολή του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου στις επιχειρησιακές και συμβουλευτικές δραστηριότητες.
Görener, 2017	Risk Based Internal Audit	Συνεργασία της risk based auditing με εξωτερικούς ελεγκτές, επιτροπή ελέγχου, διοικητικό συμβούλιο και διαχείριση απάτης.
Eulerich et al., 2019	Continuous Auditing and Risk-Based Audit Planning	Ο οργανισμός έχει καθορισμένο και ολοκληρωμένο σχέδιο διασφάλισης (χάρτης διασφάλισης) για την παροχή πληροφοριών, οι οποίες αφορούν τις πολιτικές και τις επιδόσεις για τις οποίες ο εσωτερικός έλεγχος ευθύνεται άμεσα.
Engelbrecht et al., 2018	The role of the internal audit function in integrated reporting: a developing economy perspective	Ο εσωτερικός έλεγχος, η προστιθέμενη αξία του ελέγχου και οι εσωτερικοί ελεγκτές συνδέονται στατιστικά σημαντικά με τη διαχείριση κινδύνων.
Drogalas & Siopi, 2017	Risk Management and internal audit: Evidence from Greece	Ο έλεγχος βάσει κινδύνου έχει στατιστικά σημαντική επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού ελέγχου εμπορικών τραπεζών.
Amahalu et al., 2016	Effect of risk based audit on quality internal control of selected deposit money banks in Nigeria	Ο έλεγχος βάσει κινδύνου, είναι μια νέα προσέγγιση ελέγχου, η οποία επικεντρώνεται στην ανάλυση και τη διαχείριση του κινδύνου.

Πίνακας 2. «Συγκεντρωτικός πίνακας βιβλιογραφικών ερευνών επισκόπησης»

Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία Έρευνας

4.1. Εισαγωγή

Στο τέταρτο κεφάλαιο ακολουθεί το εμπειρικό μέρος της εργασίας. Στο οποίο γίνεται αναφορά για το ποιο είναι το δείγμα της ερευνάς και ποιες μεταβλητές εξετάζονται. Επίσης, γίνεται περιγραφή του περιεχομένου του ερωτηματολογίου, έτσι ώστε να γίνει κατανοητό το τι εξετάζεται στην έρευνα. Το κεφάλαιο αυτό κλείνει με την παρουσίαση των ερευνητικών μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την διεξαγωγή των αποτελεσμάτων.

4.2. Δείγμα

Στην έρευνα αυτή γίνεται η εξέταση των κρίσιμων μεταβλητών ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο. Αυτό σημαίνει πως εξετάζεται ο εσωτερικός έλεγχος, ο οποίος υφίσταται υποχρεωτικά σε εταιρείες που είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Επομένως το δείγμα της εμπειρικής μελέτης αποτελείται από οντότητες, οι οποίες είναι εισηγμένες στο ελληνικό χρηματιστήριο και διαθέτουν υποχρεωτικά τμήμα εσωτερικού ελέγχου.

4.3. Ερωτηματολόγιο

Για τη συλλογή των δεδομένων ακολουθείται η μέθοδος του ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε έπειτα από μελέτη διεθνών προηγούμενων ερευνών, βάσει των οποίων χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία για το τελικό ερωτηματολόγιο της διπλωματικής. Το ερωτηματολόγιο είναι σε ηλεκτρονική μορφή και στάλθηκε με email στους ερωτώμενους. Οι συνολικές απαντήσεις που λήφθηκαν ήταν 96, χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης. Η συλλογή του δείγματος ξεκίνησε από το Δεκέμβριο του 2019 και ολοκληρώθηκε το 2020 και κλήθηκε να απαντηθεί από λογιστή, εσωτερικό ελεγκτή, manager, υπεύθυνο διαχείρισης κινδύνων και τη διοίκηση. .

Αποτελείται από έξι μέρη και οι ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής χρησιμοποιώντας την πενταβάθμια κατά βάση βαθμολογική κλίμακα διαβάθμισης. Με αυτό τον τρόπο ο ερωτώμενος απαντάει κατά πόσο συμφωνεί με μια ερώτηση από καθόλου έως πολύ εκτεταμένα. Επίσης, χρησιμοποιείται η ονομαστική όπου οι ερωτώμενοι απαντούν το είδος της επιχείρησης, τη θέση ευθύνη και την εκπαίδευση τους. Επίσης

χρησιμοποιείται και η κλίμακα διαστημάτων ως απάντηση στον αριθμό των υπαλλήλων της οντότητας.

Αρχικά, το μέρος Α του ερωτηματολογίου από την ερώτηση ένα έως τέσσερα εξετάζει τα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Οι ερωτήσεις ένα και δύο εξετάζουν τη βασική δραστηριότητα της οντότητας και τον αριθμό των υπαλλήλων από τον οποίο αποτελείται ο οργανισμός. Οι ερωτήσεις αυτές αποτελούν βασικό αντικείμενο εξέτασης διότι σε έρευνες που μελετήθηκαν φαίνεται το μέγεθος και η δραστηριότητα να είναι κριτήρια που εξετάζονται και παίζουν κάποιο ρόλο στον εσωτερικό έλεγχο (Castanheira, et al., 2010). Επίσης, η ερώτηση τρία και τέσσερα εξετάζουν ποια είναι η θέση ευθύνης του ερωτώμενου και το μορφωτικό του επίπεδο. Η θέση ευθύνης του ερωτώμενου αποτελεί σημαντική πληροφορία, διότι στις έρευνες που μελετήθηκαν προτείνεται σε επόμενες έρευνες να δοθεί η δυνατότητα να απαντήσουν και άλλοι εμπλεκόμενοι με την risk based auditing και όχι μόνο εσωτερικοί ελεγκτές.

Στη συνέχεια το μέρος Β, αποτελείται από δύο ερωτήσεις, με τις οποίες εξετάζεται το σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζεται κατά πόσο συχνά συνεργάζεται ο υπεύθυνος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με τον υπεύθυνο του τμήματος διαχείρισης κινδύνου και αν είναι το ίδιο πρόσωπο. Επίσης μελετάται αν το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται συνεχώς. Οι ερωτήσεις αυτές είναι από τις έρευνες που έκαναν οι Nuno Castanheira, Lucia Lima Rodrigues, Russell Craig το 2010 και από τον Nor Hafizah Zainal Abidin (2017).

Παρακάτω στο μέρος Γ ερευνάται ο εσωτερικός έλεγχος και κατά πόσο αυτός καθορίζει το σύστημα το ελέγχου με βάση τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων. Επίσης, αν δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες και αν κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου. Οι ερωτήσεις αυτές που εξετάζονται προήλθαν από την έρευνα του Zainal (2017).

Επιπλέον, στο μέρος Δ μελετάται η επιτροπή ελέγχου και κατά πόσο εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου και αν εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου. Επίσης, αν παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση και αν εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους. Επίσης, οι ερωτήσεις αυτές προέρχονται από την έρευνα του Zainal (2017).

Το μέρος Ε εξετάζει τη συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα εμπλεκόμενα μέρη. Αυτά είναι η επιτροπή ελέγχου, οι εξωτερικοί ελεγκτές, οι εσωτερικοί ελεγκτές, το διοικητικό συμβούλιο, τον υπεύθυνο απάτης και την καθοριζόμενη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου ή τον κύριο υπεύθυνο της διαχείρισης κινδύνου. Οι ερωτήσεις αυτές είναι από την έρευνα της Coetzee (2016).

Το μέρος ΣΤ μελετά τη συμβολή της risk based auditing ως προς τη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία του risk management (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων) και τις στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM). Επίσης, την συμβολή της ως προς την επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου και την ενεργή συμμετοχή στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης). Επιπλέον, η συμβολή της ως προς τις επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM) και αν ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της. Επίσης οι ερωτήσεις προέρχονται από την έρευνα της Coetzee (2016).

4.4. Μεταβλητές

Στην ενότητα αυτή θα γίνει αναφορά στις εξαρτημένες και ανεξάρτητες μεταβλητές που εξετάζονται στην διπλωματική.

Πρώτη ανεξάρτητη είναι το σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Η μεταβλητή εξετάζεται από το μέρος Β του ερωτηματολογίου. Πιο συγκεκριμένα εξετάζεται η συνεργασία του υπεύθυνου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του υπεύθυνου διαχείρισης κινδύνου. Καθώς επίσης κατά πόσο συχνά το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται.

Η δεύτερη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι ο εσωτερικός έλεγχος και εξετάζεται στην ενότητα Γ του ερωτηματολογίου. Μια τρίτη ανεξάρτητη μεταβλητή είναι η επιτροπή ελέγχου, η οποία μελετάται στο μέρος Δ του ερωτηματολογίου. Με τις μεταβλητές αυτές εξετάζεται ποια είναι η σχέση μεταξύ τους και πως αλληλοεπιδρούν με την risk based auditing.

Επίσης, ανεξάρτητη μεταβλητή είναι και η συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα εμπλεκόμενα μέρη. Αυτά είναι η επιτροπή ελέγχου, οι εξωτερικοί ελεγκτές, οι εσωτερικοί ελεγκτές, το ΔΣ, ο υπεύθυνος απάτης και η λειτουργία της διαχείρισης κινδύνου και ο chief διαχείρισης κινδύνου. Με αυτή τη μεταβλητή εξετάζεται η σχέση της risk based auditing με άλλα εμπλεκόμενα μέρη.

Η εξαρτημένη μεταβλητή είναι η risk based auditing, η οποία μελετάται στο μέρος ΣΤ του ερωτηματολογίου. Εξετάζεται η συμβολή της στην διαβεβαίωση της διαδικασίας του risk management, στην επιτροπή ελέγχου, στον εσωτερικό έλεγχο και γενικότερα στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

Παρακάτω παρουσιάζεται συνοπτικά ο πίνακας με τις μεταβλητές και κάποια από τα κύρια άρθρα που βοήθησαν στην εξέταση των μεταβλητών.

Ανεξάρτητες μεταβλητές	Κύρια άρθρα εξέτασης	Συγγραφείς
Σύστημα εσωτερικού ελέγχου	Factors influencing the implementation of risk-based auditing	Zainal, 2017
	Factors associated with the adoption of risk-based internal auditing	Castanheira, et al., 2010
Εσωτερικός έλεγχος	Factors that influence the perceived use of the internal audit function's work by executive management and audit committee.	Eulerich et al., 2019
	Risk Management and internal audit: Evidence from Greece	Drogalas & Siopi, 2017
	Internal audit involvement in enterprise risk management	Subramaniam, et al., 2011
Επιτροπή ελέγχου	Factors that influence the perceived use of the internal audit function's work by executive management and audit committee.	Eulerich et al., 2019
	Factors influencing the implementation of risk-based auditing.	Zainal, 2017
Συνεργασία ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα μέρη	Continuous Auditing and Risk-Based Audit Planning	Eulerich et al., 2019
	Contribution of internal auditing to risk management	Coetzee, 2016
Εξαρτημένη μεταβλητή	Κύρια άρθρα εξέτασης	Συγγραφείς
Risk based auditing	Continuous Auditing and Risk-Based Audit Planning	Eulerich et al., 2019
	The role of the internal audit function in integrated reporting: a developing economy perspective.	Engelbrecht et al., 2018
	Factors influencing the implementation of risk-based auditing.	Zainal, 2017
	Effect of risk based audit on quality internal control of selected deposit money banks in Nigeria	Amahalu et al., 2016

Πίνακας 3. «Ανεξάρτητες μεταβλητές, εξαρτημένη μεταβλητή»

4.5. Ερευνητική μέθοδος

Στην έρευνα αυτή η εξέταση των αποτελεσμάτων έγινε μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την εύρεση των αποτελεσμάτων ήταν η ανάλυση αξιοπιστίας (reliability statistics), η περιγραφική στατιστική, η ανάλυση συσχετίσεων και η παλινδρόμηση (regression).

Η reliability statistics μετράει κατά πόσο οι ερωτήσεις που αντιστοιχούν σε μια μεταβλητή συγκρίνουν το ίδιο. Όταν το cronbach's alpha είναι μεγαλύτερο του 0,7 τότε σημαίνει πως εξετάζουν το ίδιο.

Η περιγραφική στατιστική αποτυπώνει όλες τις ερωτήσεις που εξετάζονται. Διατυπώνονται πόσες απαντήσεις έχει κάθε ερώτηση και το ποσοστό της. Επίσης, γίνεται και γραφική απεικόνιση των αποτελεσμάτων για κάθε ερώτηση.

Οι σχέσεις μετρούν την μεταβλητότητα της εξαρτημένης μεταβλητής. Αυτό για να ισχύει θα πρέπει ο συντελεστής συσχέτισης να είναι σημαντικός όταν $sig < 0.05$.

Στη συνέχεια, η παλινδρόμηση (Backward) εκτιμά τη σχέση της εξαρτημένης μεταβλητής, ως προς τις ανεξάρτητες μεταβλητές και η διαδικασία σταματά όταν όλες οι εναπομείνουσες ανεξάρτητες μεταβλητές είναι σημαντικές. Με αυτή τη διαδικασία βλέπουμε ποιες από τις ανεξάρτητες μεταβλητές επηρεάζουν ή όχι την εξαρτημένη. Μια μεταβλητή είναι στατιστικά σημαντική όταν το $sig < 0.05$.

Μεταβλητές	Περιγραφή	Μέτρηση	Cronbach's Alpha	Ερωτήσεις ερωτηματολογίου
ICS	Σύστημα εσωτερικού ελέγχου	Μεταβλητές με τιμή μεταξύ 1 και 5 (καθόλου έως πάρα πολύ). Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν τη συμφωνία τους με την αντίστοιχη δήλωση.	0,710	5-6
IA	Εσωτερικός έλεγχος	Μεταβλητές με τιμή μεταξύ 1 και 5 (καθόλου έως πάρα πολύ). Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν τη συμφωνία τους με την αντίστοιχη δήλωση.	0,797	7-9
AC	Επιτροπή ελέγχου	Μεταβλητές με τιμή μεταξύ 1 και 5 (καθόλου έως πάρα πολύ). Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν τη συμφωνία τους με την αντίστοιχη δήλωση.	0,884	10-13

CRBA	Συνεργασία risk based auditing με ενδιαφερόμενα μέρη	Μεταβλητές με τιμή μεταξύ 1 και 5 (καθόλου έως πάρα πολύ). Οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να δηλώσουν τη συμφωνία τους με την αντίστοιχη δήλωση.	0,793	14-19
S	Μέγεθος εταιρίας	Ο αριθμός εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάζονται στην οντότητα. (Μεταβλητές από 0 έως μεγαλύτερο του 250)	0,920	2

Πίνακας 4. «Περιγραφή ανεξάρτητων μεταβλητών»

Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας

5.1. Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτή θα γίνει παρουσίαση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την έρευνα. Σε κάθε ενότητα του κεφαλαίου θα γίνεται και παρουσίαση των αντίστοιχων αποτελεσμάτων που βρέθηκαν από κάθε μέθοδο εξέτασης. Αυτές είναι: η ανάλυση αξιοπιστίας (reliability statistics), η περιγραφική στατιστική, η ανάλυση συσχετίσεων και η παλινδρόμηση (regression).

5.2. Ανάλυση αξιοπιστίας (Reliability statistics)

Οι μεταβλητές που εξετάζονται στην ενότητα αυτή άλλα και στις μετέπειτα είναι το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου, ο εσωτερικός έλεγχος, η επιτροπή ελέγχου και η συνεργασία της risk based auditing με άλλα μέλη του οργανισμού, οι οποίες αποτελούν τις ανεξάρτητες μεταβλητές, γνωστό από προηγούμενες ενότητες. Και η risk based auditing η εξαρτημένη μεταβλητή.

Αρχικά, το ICS εξετάζεται από τις ερωτήσεις 5 και 6 του ερωτηματολογίου. Από την ανάλυση φαίνεται πως το Cronbach's Alpha είναι μεγαλύτερο του 0.7, συγκεκριμένα είναι 0.710. Όποτε είναι αποδεκτό και δηλώνει πως οι δύο ερωτήσεις συγκρίνουν το ίδιο. Αυτό φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,710	2

Πίνακας 5. «Reliability Statistics, σύστημα εσωτερικού ελέγχου»

	Item-Total Statistics			Cronbach's Alpha if Item Deleted
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	
Συνεργασία υπεύθυνου εσωτερικού ελέγχου με CRO	3,92	,793	,551	.
Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται	3,82	,758	,551	.

Πίνακας 6. «Item-Total Statistics, σύστημα εσωτερικού ελέγχου»

Όσο αφορά τον ΙΑ, εξετάζεται από τις ερωτήσεις από 7 έως 9. Από την ανάλυση παρατηρείται πως το Cronbach's Alpha > 0.7, συγκεκριμένα είναι Cronbach's Alpha=0.797. Αυτό σημαίνει πως οι ερωτήσεις της μεταβλητής συγκινούν το ίδιο οπότε είναι αποδεκτό. Αυτό γίνεται αντιληπτό από τους παρακάτω πίνακες.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,797	3

Πίνακας 7. «Reliability Statistics, εσωτερικός έλεγχος»

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Εσ. ελεγ. καθορίζει	8,06	1,828	,762	,585
Εσ. ελεγ. δοκιμάζει	8,09	2,296	,577	,787
Εσ. ελεγ. κοινοποιεί	7,84	2,091	,594	,774

Πίνακας 8. «Item-Total Statistics, εσωτερικός έλεγχος»

Στη συνέχεια, η AC εξετάζεται από τις ερωτήσεις 10-13 του ερωτηματολογίου. Μέσω της ανάλυσης αποδεικνύεται πως το Cronbach's Alpha=0.884, άρα μεγαλύτερο του 0.7. Όποτε είναι αποδεκτό και συγκρίνεται το ίδιο. Αυτό απεικονίζεται και από τους πίνακες παρακάτω.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,884	4

Πίνακας 9. «Reliability Statistics, επιτροπή ελέγχου»

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
AC εξετάζει & εγκρίνει	11,88	4,595	,767	,843
AC παρακολουθεί	11,94	4,354	,857	,808
AC εξετάζει πληρ.	11,97	4,578	,648	,894
AC εξετάζει ζητήματα	12,03	4,767	,735	,856

Πίνακας 10. «Item-Total Statistics, επιτροπή ελέγχου»

Επίσης, η CRBA εξετάζεται από τις ερωτήσεις 14-19 του ερωτηματολογίου και καταλήγουμε στο ότι οι ερωτήσεις εξετάζουν το ίδιο, διότι το Cronbach's Alpha=0.793 >0.7, άρα είναι αποδεκτό. Αυτό φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,793	6

Πίνακας 11. «Reliability Statistics, συνεργασία RBA με διάφορα μέρη»

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
RBA & AC	21,25	8,253	,572	,755
RBA & εξωτ. ελεγκ.	21,53	7,578	,611	,745
RBA & εσωτε. ελεγκ.	21,26	8,953	,442	,784
RBA & ΔΣ	21,27	9,547	,374	,796
RBA & υπεθ. απάτης	21,45	8,187	,615	,745
RBA & ERM	21,21	7,872	,660	,733

Πίνακας 12. «Item-Total Statistics, συνεργασία RBA με διάφορα μέρη»

Τέλος, η RBA εξετάζεται από τις ερωτήσεις 20-25 του ερωτηματολογίου. Επίσης το Cronbach's Alpha >0.7, συγκεκριμένα Cronbach's Alpha =0.920, άρα είναι αποδεκτό και αποδεικνύεται πως οι ρωτήσεις συγκρίνουν το ίδιο. Αυτό φαίνεται και στους παρακάτω πίνακες.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
,920	6

Πίνακας 13. «Reliability Statistics, RBA»

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
RBA διαβεβαίωση	19,70	14,276	,848	,895
RBA στρατ. συμβ. δρασ.	19,70	16,697	,636	,923
RBA επικαιροποίηση	19,73	14,915	,836	,897
RBA συμμετέχει	19,85	15,157	,732	,912
RBA ενσω. σημαν. κινδ.	19,79	15,767	,735	,911
RBA σε επιχ. συμβ. δρα.	19,88	14,574	,854	,894

Πίνακας 14. «Item-Total Statistics, RBA»

5.3. Περιγραφική στατιστική

Στην ενότητα αυτή γίνεται η ανάλυση των αποτελεσμάτων για κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου.

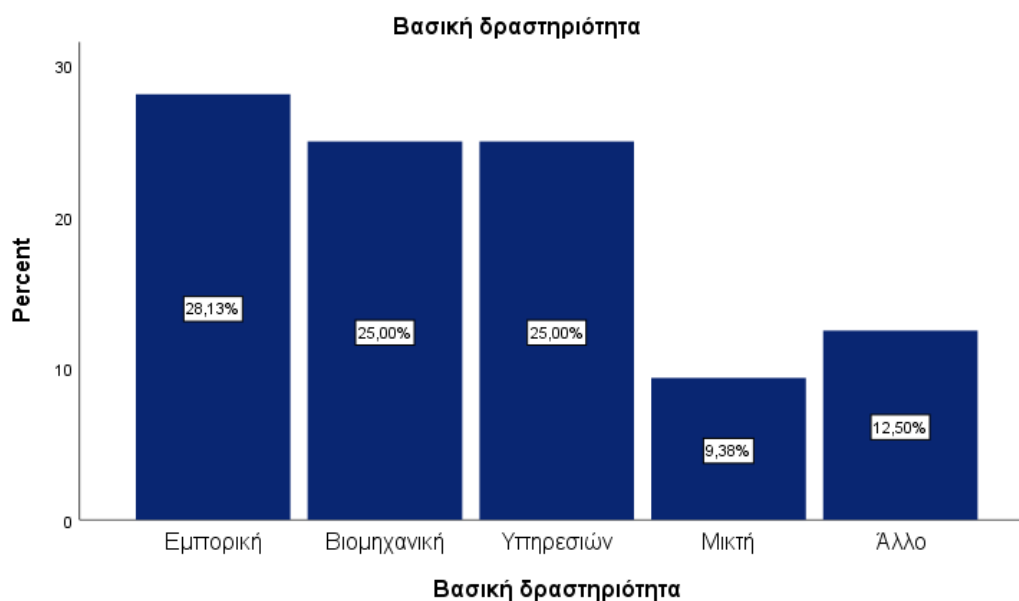
5.3.1. Μέρος Α ερωτηματολογίου: Δημογραφικά

Αρχικά, το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου αποτελείται από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Η πρώτη ερώτηση αφορά την βασική δραστηριότητα της οντότητας. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Βασική δραστηριότητα			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Εμπορική	27	28,1	28,1	28,1
	Βιομηχανική	24	25,0	25,0	53,1
	Υπηρεσιών	24	25,0	25,0	78,1
	Μικτή	9	9,4	9,4	87,5
	Άλλο	12	12,5	12,5	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 15. «Βασική δραστηριότητα»

Από τον πίνακα φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανταπόκρισης είναι σε εμπορικές επιχειρήσεις με 28.13%, ακολουθεί η βιομηχανική και η υπηρεσιών με 25.00%, η απάντηση άλλο με 12.50% και η μικτή με 9.38%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

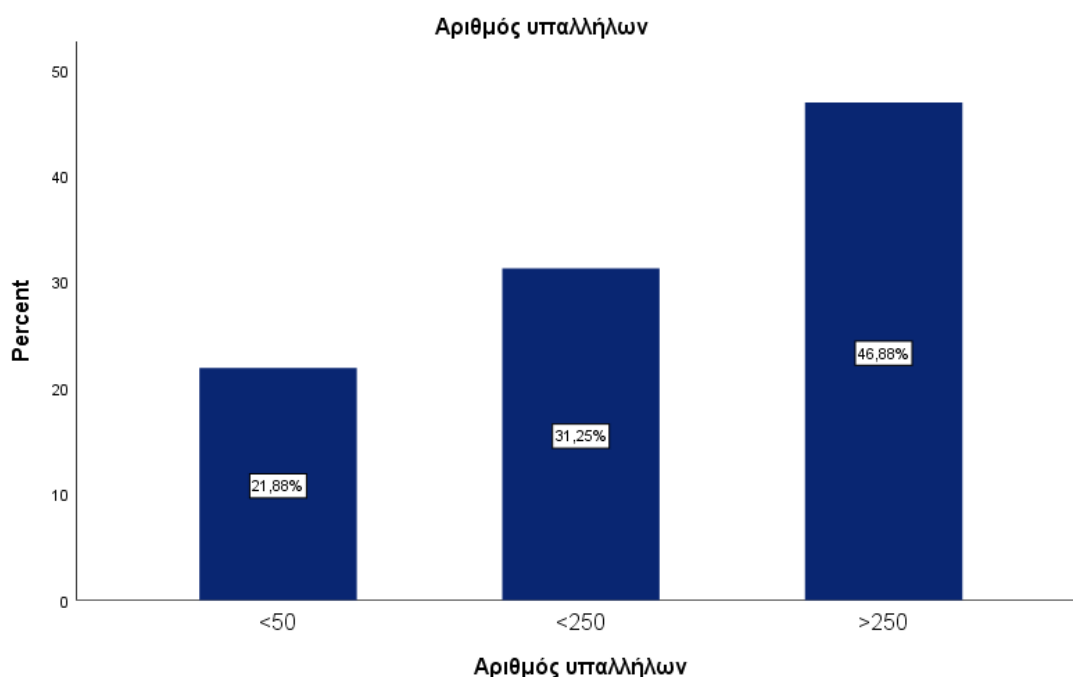
Γράφημα 1. «Βασική δραστηριότητα»

Η δεύτερη ερώτηση αφορά τον αριθμό των υπαλλήλων. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Αριθμός υπαλλήλων			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	<50	21	21,9	21,9	21,9
	<250	30	31,3	31,3	53,1
	>250	45	46,9	46,9	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 16. «Αριθμός υπαλλήλων»

Οι εταιρείες με προσωπικό μεγαλύτερο από 250 άτομα έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό 46.88%. Ακολουθεί το μέγεθος αριθμός υπαλλήλων μικρότερο του 250 με ποσοστό 31.25% και τέλος μικρότερο από 50 με 21.88%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά

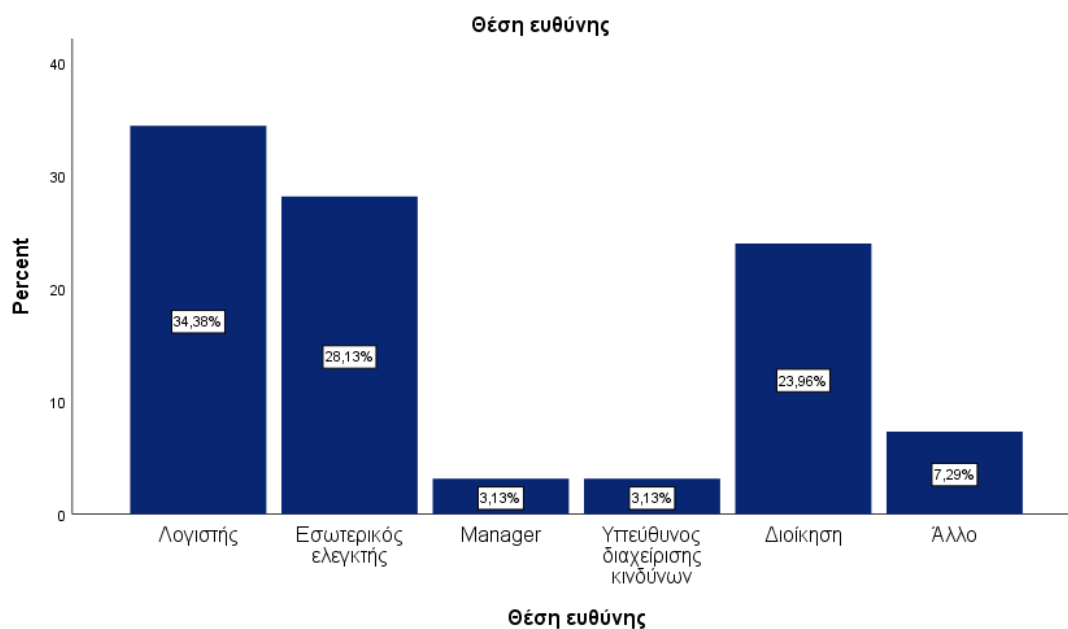
Γράφημα 2. «Αριθμός υπαλλήλων»

Στη συνέχεια η τρίτη ερώτηση αναφέρεται στη θέση ευθύνης του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Θέση ευθύνης			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Λογιστής	33	34,4	34,4	34,4
	Εσωτερικός ελεγκτής	27	28,1	28,1	62,5
	Manager	3	3,1	3,1	65,6
	Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων	3	3,1	3,1	68,8
	Διοίκηση	23	24,0	24,0	92,7
	Άλλο	7	7,3	7,3	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 17. «Θέση ευθύνης»

Το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί στους λογιστές με 34.38%, μετά ακολουθούν οι εσωτερικοί ελεγκτές με 28.13%, μετά η διοίκηση με 23.96%, οι manager και ο υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνου με 3.13% και τελευταίο ποσοστό με 7.29% είναι η απάντηση άλλο. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

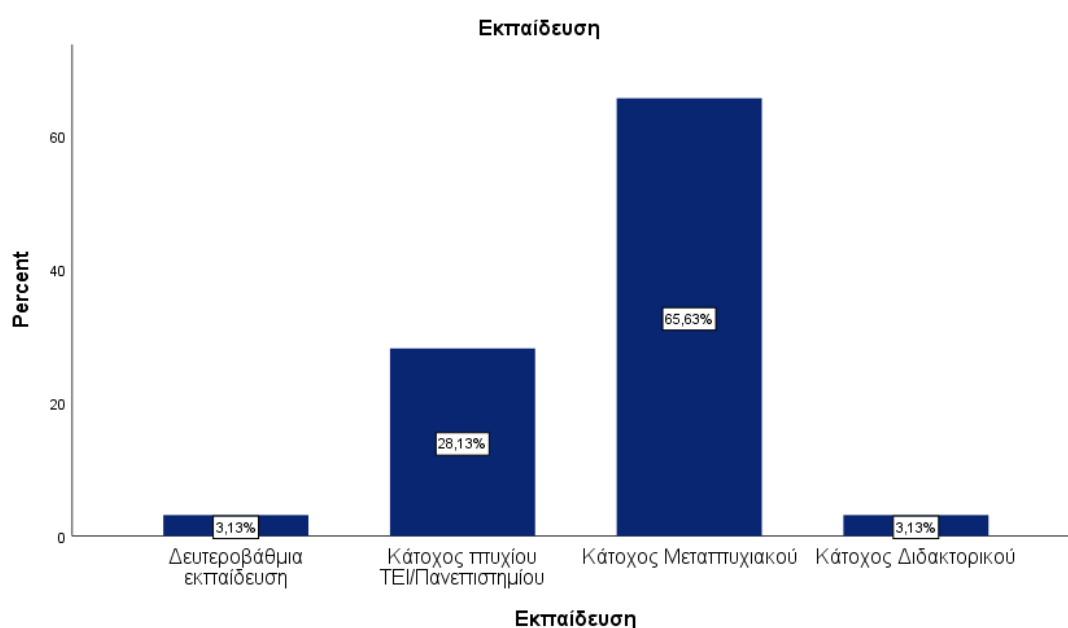
Γράφημα 3. «Θέση ευθύνης»

Η τέταρτη ερώτηση αφορά το μορφωτικό επίπεδο του ερωτώμενου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Εκπαίδευση			
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	3	3,1	3,1	3,1
	Κάτοχος πτυχίου ΤΕΙ/Πανεπιστημίου	27	28,1	28,1	31,3
	Κάτοχος Μεταπτυχιακού	63	65,6	65,6	96,9
	Κάτοχος Διδακτορικού	3	3,1	3,1	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 18. «Εκπαίδευση»

Όπως φαίνεται, το μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί στην απάντηση κάτοχος μεταπτυχιακού με 65.63%, στη συνέχεια είναι ο κάτοχος πτυχίου ΤΕΙ/Πανεπιστήμιου με 28.13%, και σε ποσοστό 3.13% είναι ο κάτοχος διδακτορικού και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 4. «Εκπαίδευση»

5.3.2. Μέρος Β ερωτηματολογίου: Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Στη συνέχεια του ερωτηματολογίου εξετάζεται στο Β μέρος το σύστημα του εσωτερικού ελέγχου με δύο ερωτήσεις. Οι αποδεκτές απαντήσεις είναι: 1: Καθόλου, 2: Σε μικρή κλίμακα, 3: Σε μέτρια κλίμακα, 4: Σε μεγάλη κλίμακα, 5: Πάρα πολύ.

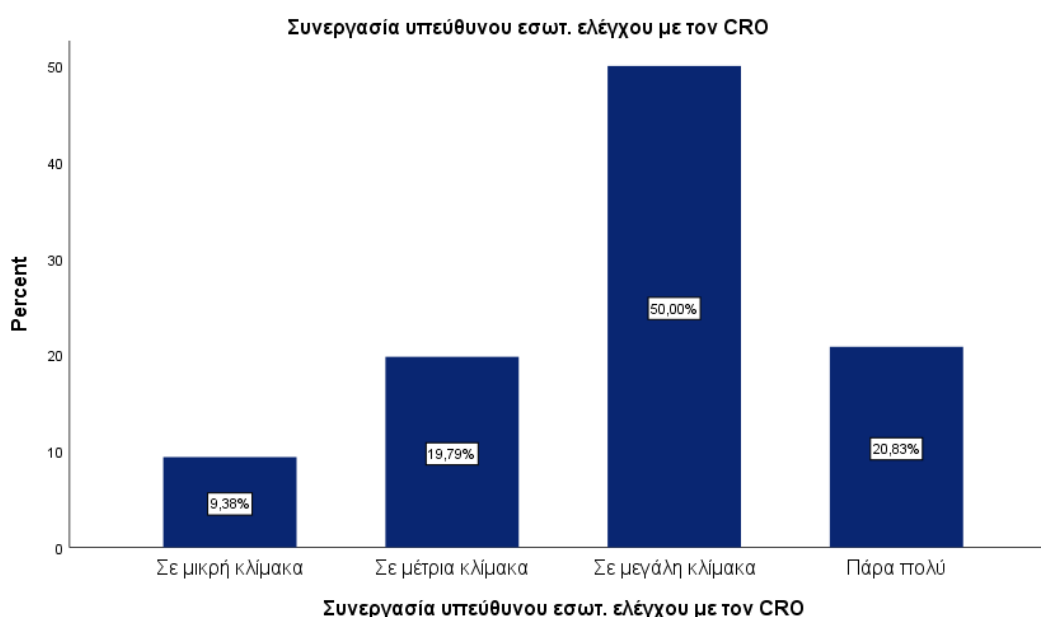
Η πρώτη ερώτηση αναφέρεται στο πόσο συχνά συνεργάζεται ο υπεύθυνος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με τον υπεύθυνο του τμήματος διαχείρισης κινδύνων.

Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	9	9,4	9,4	9,4
	Σε μέτρια κλίμακα	19	19,8	19,8	29,2
	Σε μεγάλη κλίμακα	48	50,0	50,0	79,2
	Πάρα πολύ	20	20,8	20,8	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 19. «Συνεργασία υπευθύνου εσωτερικού ελέγχου με CRO»

Τα ποσοστά που προκύπτουν από την ανάλυση είναι: 50.00% για την απάντηση σε μεγάλη κλίμακα, 20.83% πάρα πολύ, 19.79% σε μέτρια κλίμακα και 9.38% σε μικρή κλίμακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 5. «Συνεργασία υπευθύνου εσωτερικού ελέγχου με CRO»

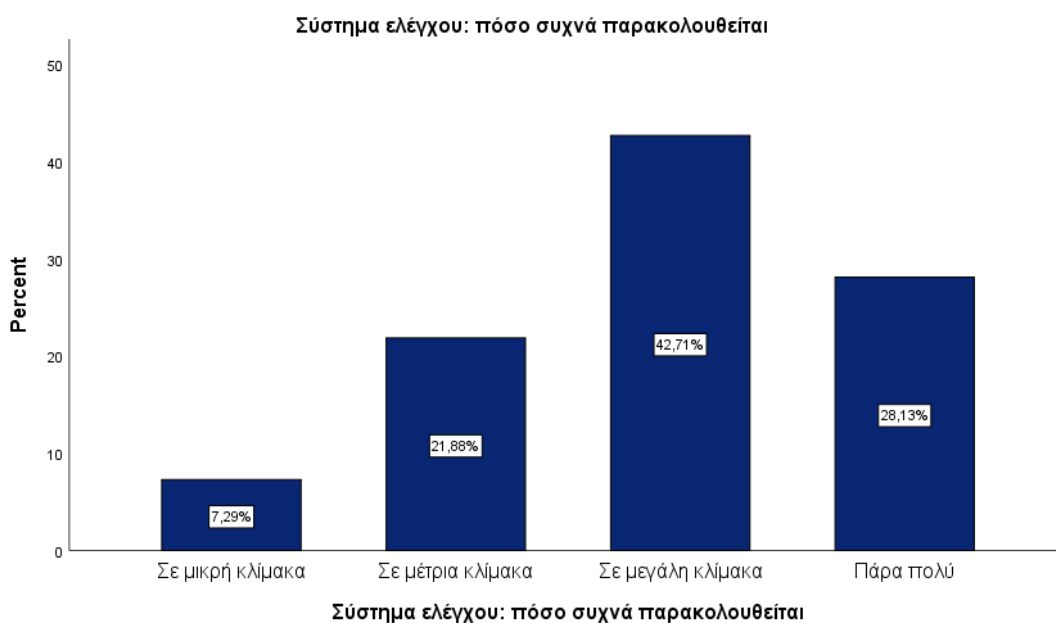
Η επόμενη ερώτηση αναφέρεται αν το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται συνεχώς. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	7	7,3	7,3	7,3
	Σε μέτρια κλίμακα	21	21,9	21,9	29,2
	Σε μεγάλη κλίμακα	41	42,7	42,7	71,9
	Πάρα πολύ	27	28,1	28,1	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 20. «Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται»

Οι απαντήσεις που καταγράφηκαν δείχνουν πως το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται σε μεγάλη κλίμακα με ποσοστό 42.71%, πάρα πολύ με 28.13%, σε μέτρια κλίμακα με 21.88% και σε μικρή κλίμακα με 7.29%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 6. «Σύστημα εσωτερικού ελέγχου: πόσο συχνά παρακολουθείται»

5.3.3. Μέρος Γ ερωτηματολογίου: Εσωτερικός έλεγχος

Στο τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου εξετάζεται ο εσωτερικός έλεγχος με τρεις ερωτήσεις και ως αποδεκτές απαντήσεις είναι: Οι αποδεκτές απαντήσεις είναι: 1: Καθόλου, 2: Σε μικρή κλίμακα, 3: Σε μέτρια κλίμακα, 4: Σε μεγάλη κλίμακα, 5: Πάρα πολύ.

Η πρώτη ερώτηση, αναφέρεται κατά πόσο ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

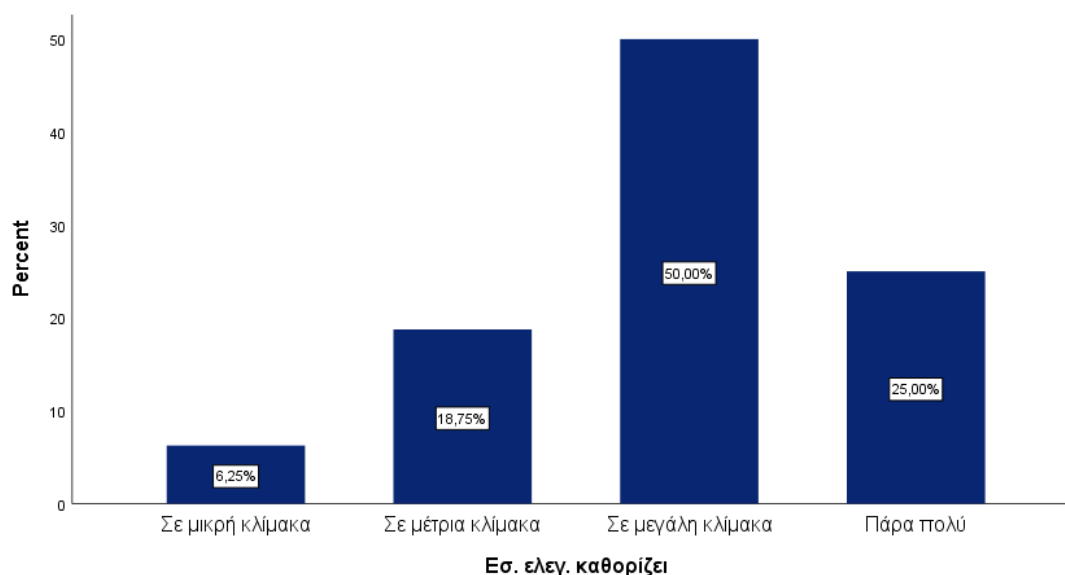
Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	18	18,8	18,8	25,0
	Σε μεγάλη κλίμακα	48	50,0	50,0	75,0
	Πάρα πολύ	24	25,0	25,0	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 21. «Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων»

Προκύπτει πως σε μεγάλη κλίμακα 50.00%, πάρα πολύ 25.00%, σε μέτρια κλίμακα 18.75% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται και στο παρακάτω γράφημα και πίνακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων

Γράφημα 7. «Ο εσωτερικός έλεγχος καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάσει τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων»

Η επόμενη ερώτηση εξετάζει κατά πόσο ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

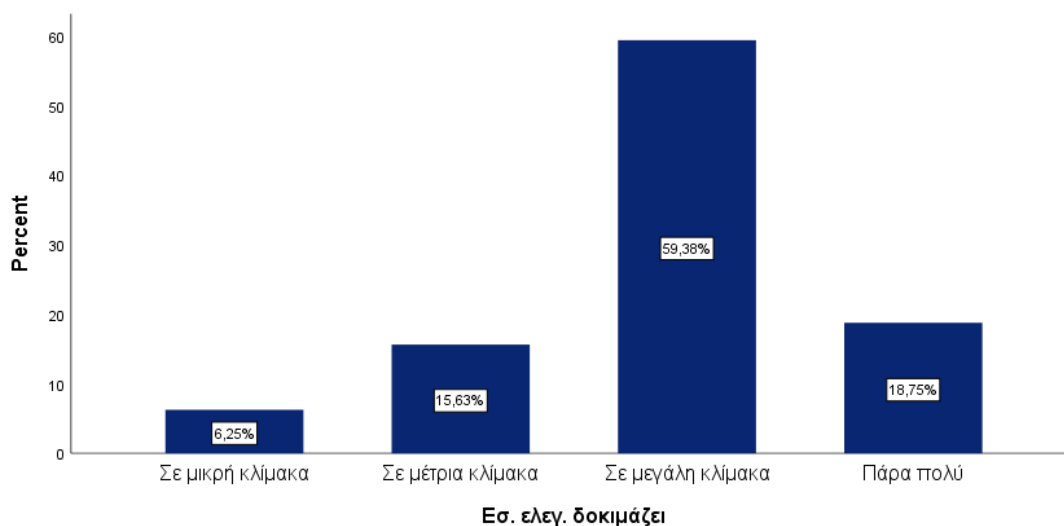
Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	15	15,6	15,6	21,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	57	59,4	59,4	81,3
	Πάρα πολύ	18	18,8	18,8	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 22. «Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες»

Από την ανάλυση προκύπτει πως ο εσωτερικός έλεγχος το δοκιμάζει σε μεγάλη κλίμακα με 59.38%, πάρα πολύ με 18.75%, σε μέτρια κλίμακα 15.63% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες

Γράφημα 8. «Ο εσωτερικός έλεγχος δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες»

Η τρίτη ερώτηση εξετάζει κατά πόσο ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

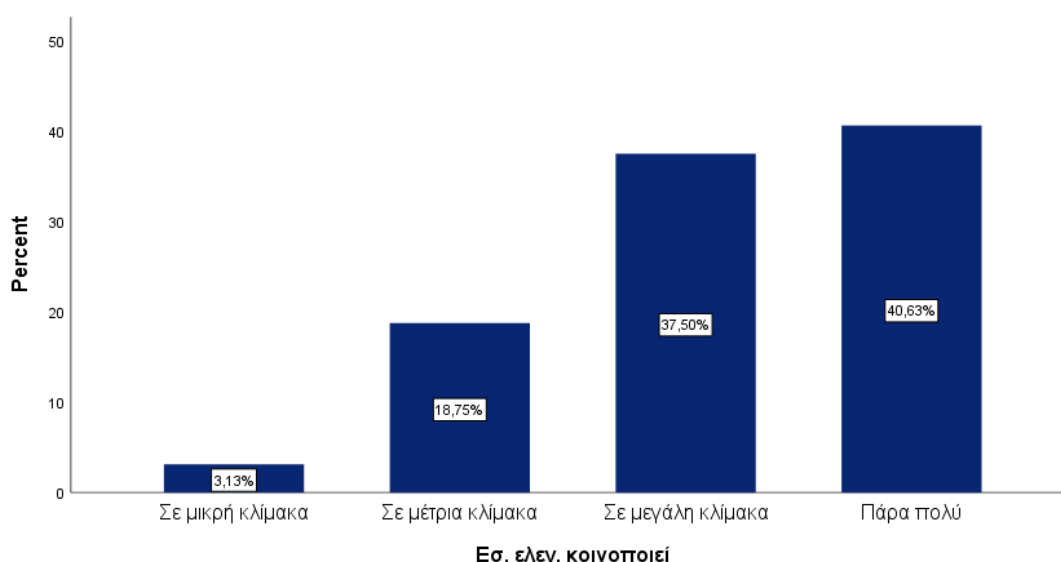
Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	3	3,1	3,1	3,1
Σε μέτρια κλίμακα	18	18,8	18,8	21,9
Σε μεγάλη κλίμακα	36	37,5	37,5	59,4
Πάρα πολύ	39	40,6	40,6	100,0
Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 23. «Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως τα κοινοποιεί πάρα πολύ με 40.63%, σε μεγάλη κλίμακα 37.50%, σε μέτρια κλίμακα 18.75% και σε μικρή κλίμακα 3.13%. Αυτό φαίνεται από το παρακάτω γράφημα και πίνακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου

Γράφημα 9. «Ο εσωτερικός έλεγχος κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου»

5.3.4. Μέρος Δ ερωτηματολογίου: Επιτροπή ελέγχου

Στο τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου εξετάζεται η επιτροπή ελέγχου με τέσσερις ερωτήσεις και ως αποδεκτές απαντήσεις είναι: Οι αποδεκτές απαντήσεις είναι: 1: Καθόλου, 2: Σε μικρή κλίμακα, 3: Σε μέτρια κλίμακα, 4: Σε μεγάλη κλίμακα, 5: Πάρα πολύ.

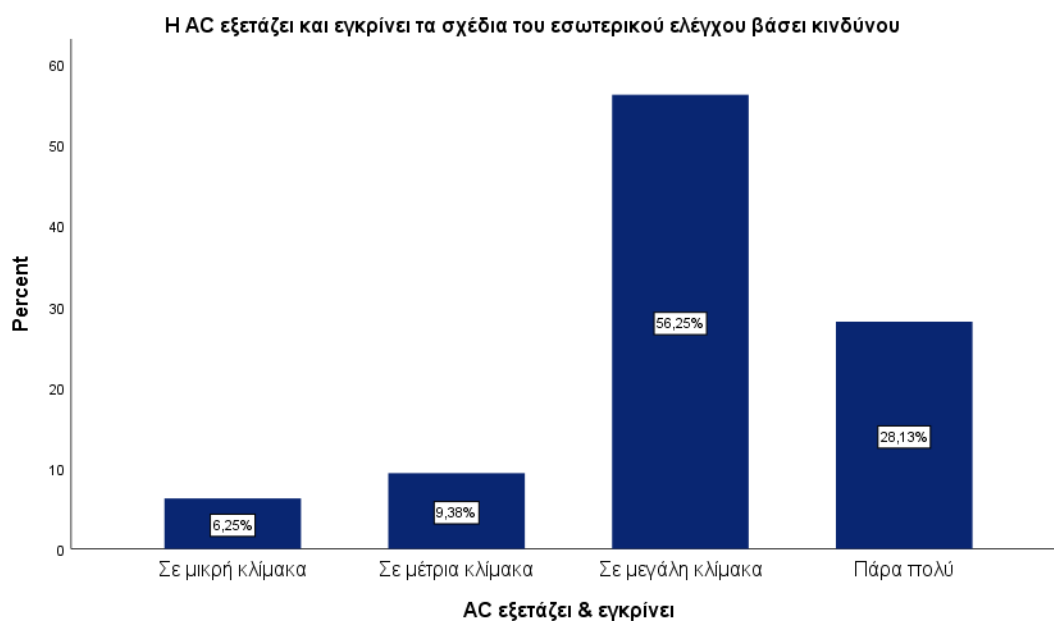
Η πρώτη ερώτηση εξετάζει κατά πόσο η επιτροπή ελέγχου εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Η AC εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	9	9,4	9,4	15,6
	Σε μεγάλη κλίμακα	54	56,3	56,3	71,9
	Πάρα πολύ	27	28,1	28,1	100,0
Total		96	100,0	100,0	

Πίνακας 24. «Η AC εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου»

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η AC εξετάζει και εγκρίνει σε μεγάλη κλίμακα 56.25%, πάρα πολύ 28.13%, σε μέτρια κλίμακα 9.38% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται από το παρακάτω γράφημα και πίνακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 10. «Η AC εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου»

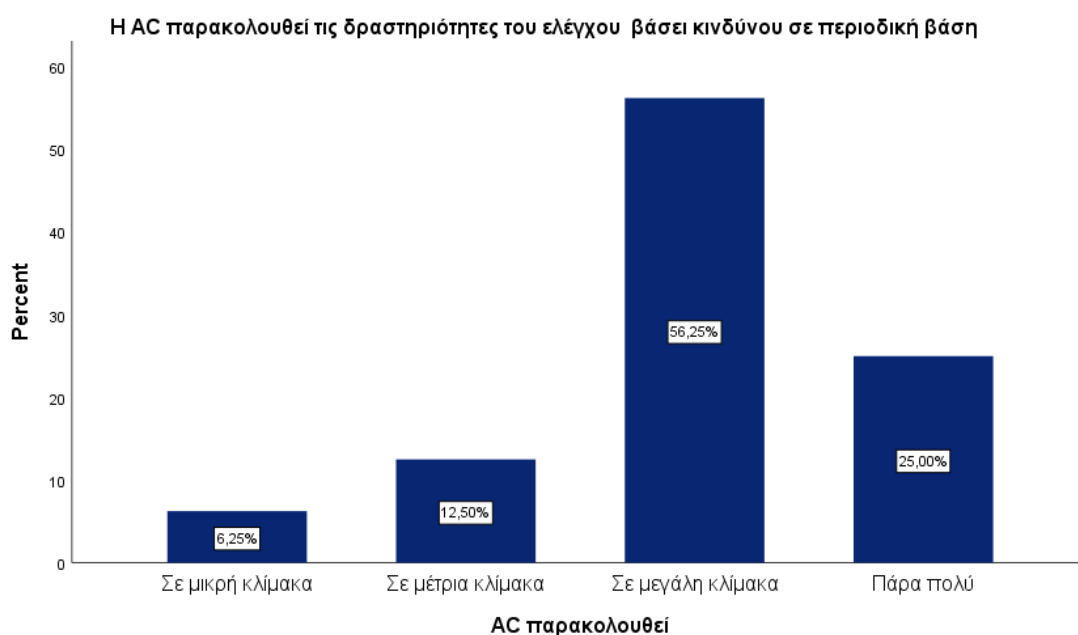
Η επόμενη ερώτηση εξετάζει κατά πόσο η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	18,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	54	56,3	56,3	75,0
	Πάρα πολύ	24	25,0	25,0	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 25. «Η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες σε μεγάλη κλίμακα 56.25%, πάρα πολύ 25.00%, σε μέτρια κλίμακα 12.50% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 11. «Η AC παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση»

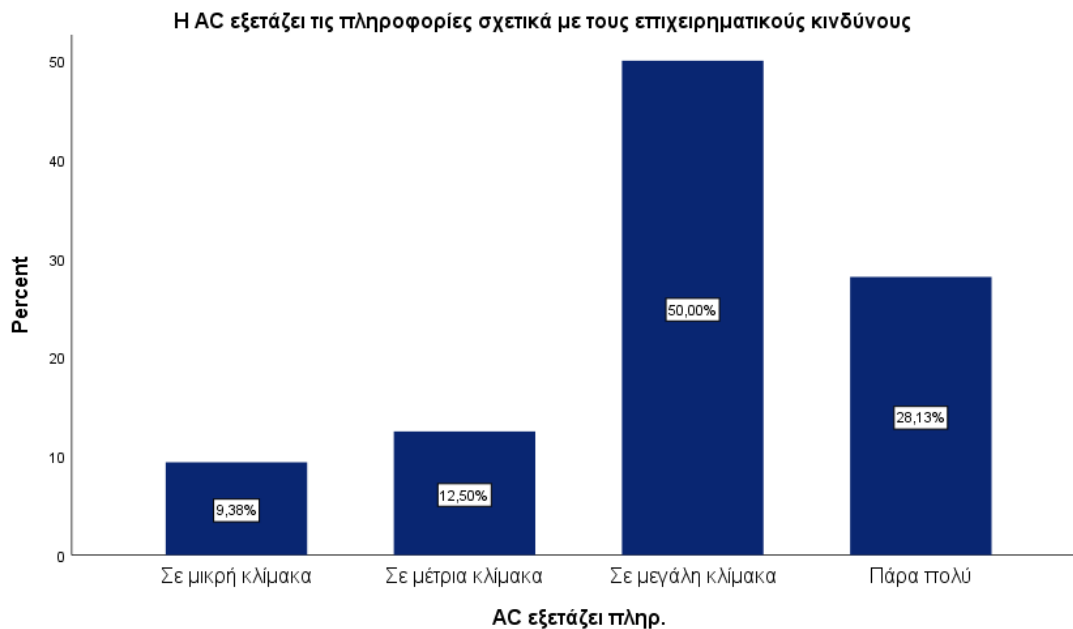
Η επόμενη ερώτηση εξετάζει κατά πόσο η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	9	9,4	9,4	9,4
	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	21,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	48	50,0	50,0	71,9
	Πάρα πολύ	27	28,1	28,1	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 26. «Η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως η AC εξετάζει τις πληροφορίες σε μεγάλη κλίμακα 50.00%, πάρα πολύ 28.13%, σε μέτρια κλίμακα 12.50% και σε μικρή κλίμακα 9.38%. Τα αποτελέσματα αυτά φαίνονται από το παρακάτω γράφημα και πίνακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 12. «Η AC εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους»

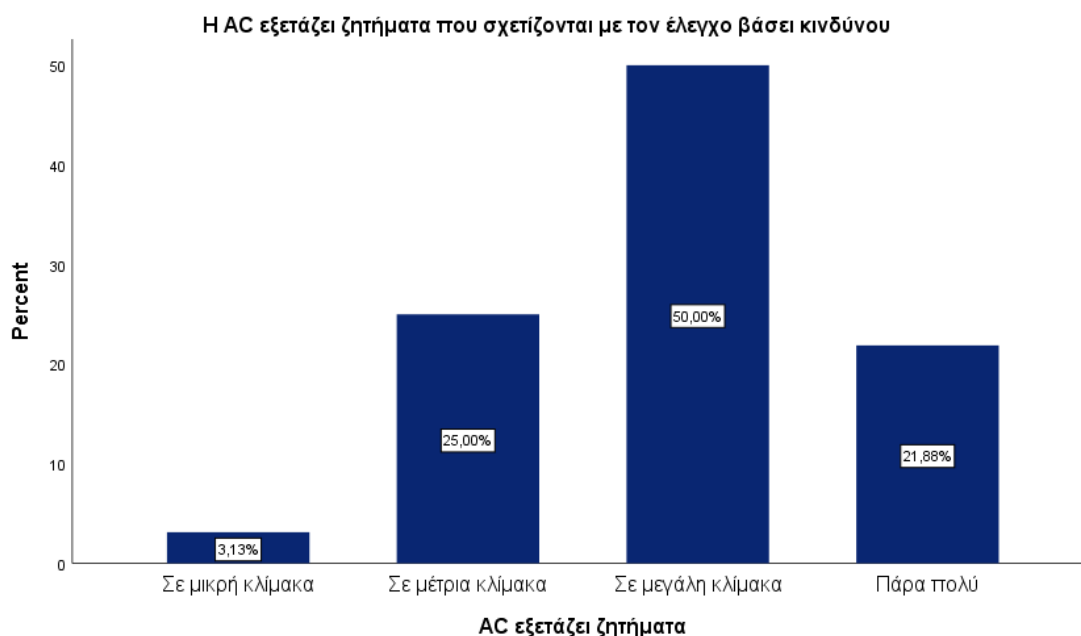
Η τελευταία ερώτηση από το μέρος Δ εξετάζει κατά πόσο η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	3	3,1	3,1	3,1
	Σε μέτρια κλίμακα	24	25,0	25,0	28,1
	Σε μεγάλη κλίμακα	48	50,0	50,0	78,1
	Πάρα πολύ	21	21,9	21,9	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 27. «Η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως η AC εξετάζει τα ζητήματα αυτά σε μεγάλη κλίμακα 50.00%, σε μέτρια κλίμακα 25.00%, πάρα πολύ 21.88% και σε μικρή κλίμακα 3.13%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 13. «Η AC εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου»

5.3.5. Μέρος Ε: Η συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα μέρη

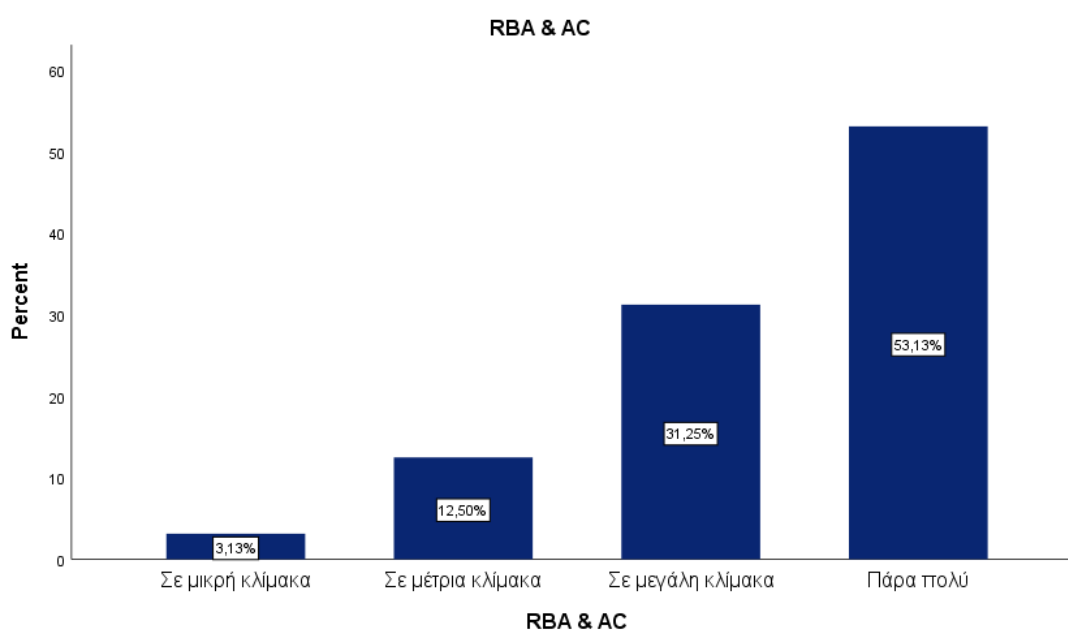
Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η συνεργασία της RBA με διάφορα μέρη της οντότητας. Οι ερωτήσεις που αποτελούν είναι έξι και ως αποδεκτές απαντήσεις είναι: Οι αποδεκτές απαντήσεις είναι: 1: Καθόλου, 2: Σε μικρή κλίμακα, 3: Σε μέτρια κλίμακα, 4: Σε μεγάλη κλίμακα, 5: Πάρα πολύ.

Αρχικά εξετάζεται η συνεργασία της RBA με την επιτροπή ελέγχου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & AC			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	3	3,1	3,1	3,1
	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	15,6
	Σε μεγάλη κλίμακα	30	31,3	31,3	46,9
	Πάρα πολύ	51	53,1	53,1	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 28. «RBA & AC»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει πάρα πολύ συνεργασία μεταξύ του με ποσοστό 53.13%, σε μεγάλη κλίμακα με 31.25%, σε μέτρια κλίμακα 12.50% και σε μικρή κλίμακα 3.13%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

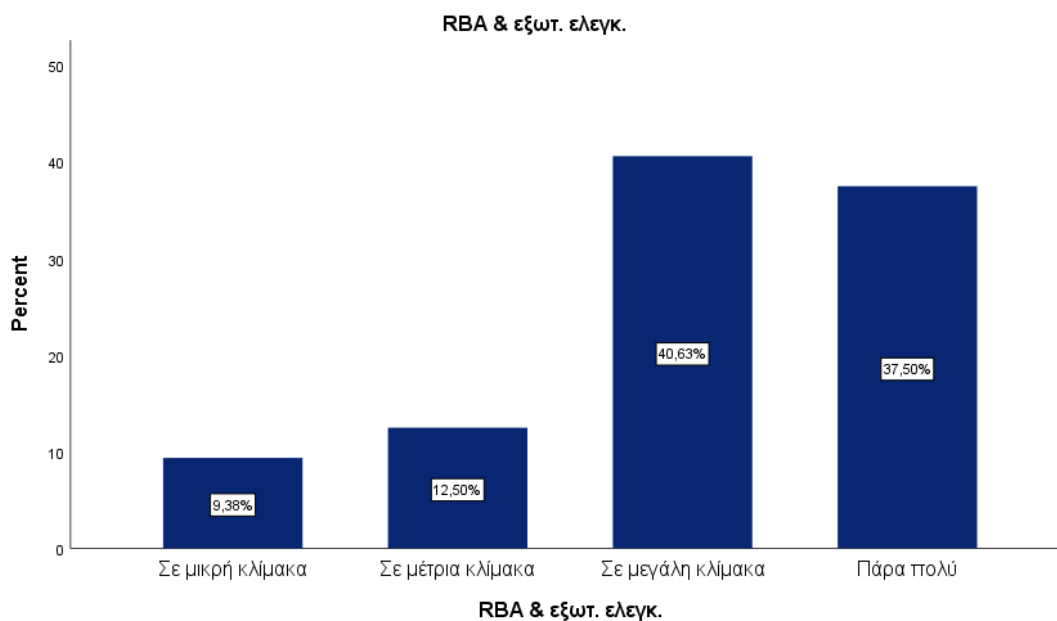
Γράφημα 14. «RBA & AC»

Στη συνέχεια εξετάζεται η συνεργασία της RBA με τον εξωτερικό ελεγκτή. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & εξωτερικός ελεγκτής			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	9	9,4	9,4	9,4
	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	21,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	39	40,6	40,6	62,5
	Πάρα πολύ	36	37,5	37,5	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 29. «RBA & εξωτερικός ελεγκτής»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει συνεργασία σε μεγάλη κλίμακα με 40.63%, πάρα πολύ με 37.50%, σε μέτρια κλίμακα 12.50% και σε μικρή κλίμακα 9.38%. Αυτό φαίνεται και από το παρακάτω γράφημα και πίνακα. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

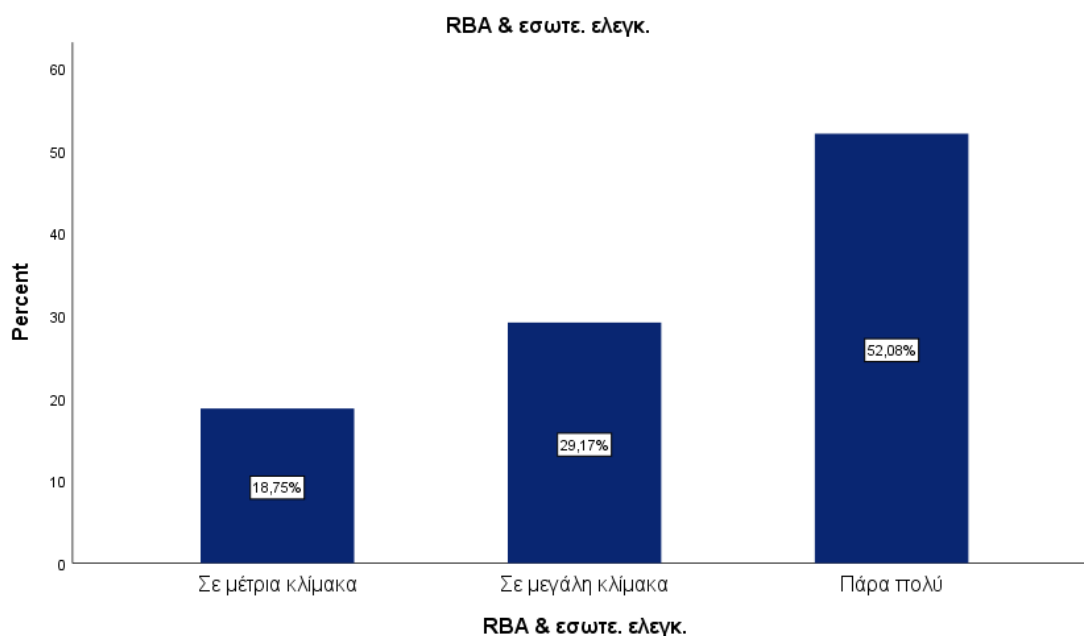
Γράφημα 15. «RBA & εξωτερικός ελεγκτής»

Στη συνέχεια εξετάζεται η συνεργασία της RBA με τον εσωτερικό ελεγκτή. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & εσωτερικός ελεγκτής			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Σε μέτρια κλίμακα	18	18,8	18,8	18,8
	Σε μεγάλη κλίμακα	28	29,2	29,2	47,9
	Πάρα πολύ	50	52,1	52,1	100,0
Total		96	100,0	100,0	

Πίνακας 30. «RBA & εσωτερικός ελεγκτής»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει συνεργασία πάρα πολύ με 52.08%, σε μεγάλη κλίμακα με 29.17%, σε μέτρια κλίμακα 18.75%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

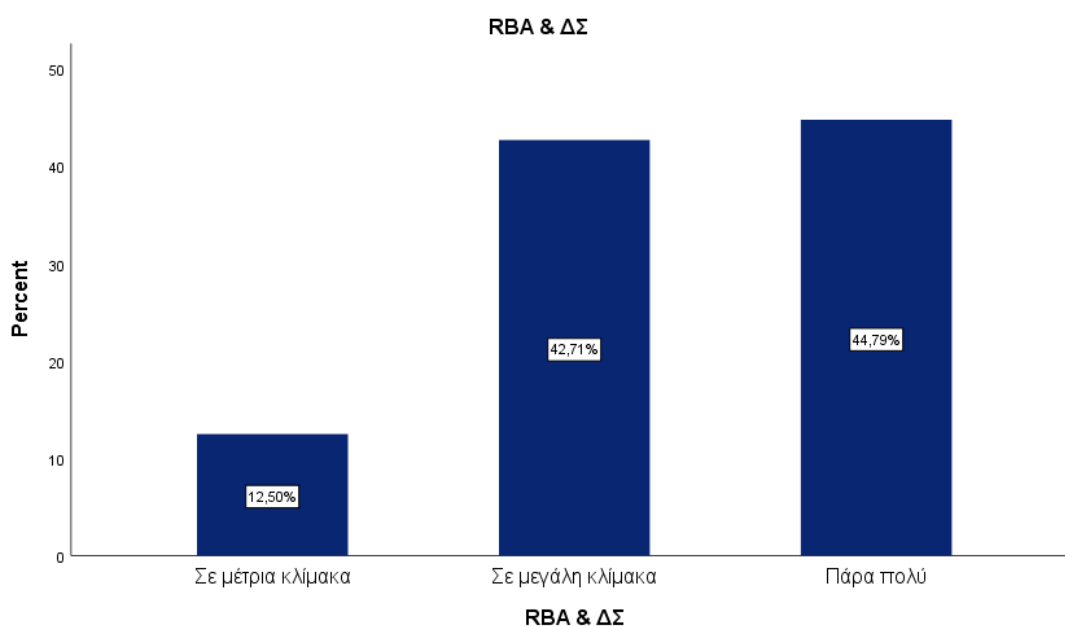
Γράφημα 16. «RBA & εσωτερικός ελεγκτής»

Η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συνεργασία της RBA με το ΔΣ. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & ΔΣ			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	12,5
	Σε μεγάλη κλίμακα	41	42,7	42,7	55,2
	Πάρα πολύ	43	44,8	44,8	100,0
Total		96	100,0	100,0	

Πίνακας 31. «RBA & ΔΣ»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει συνεργασία πάρα πολύ με 44.79%, σε μεγάλη κλίμακα με 42.71%, σε μέτρια κλίμακα 12.50%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

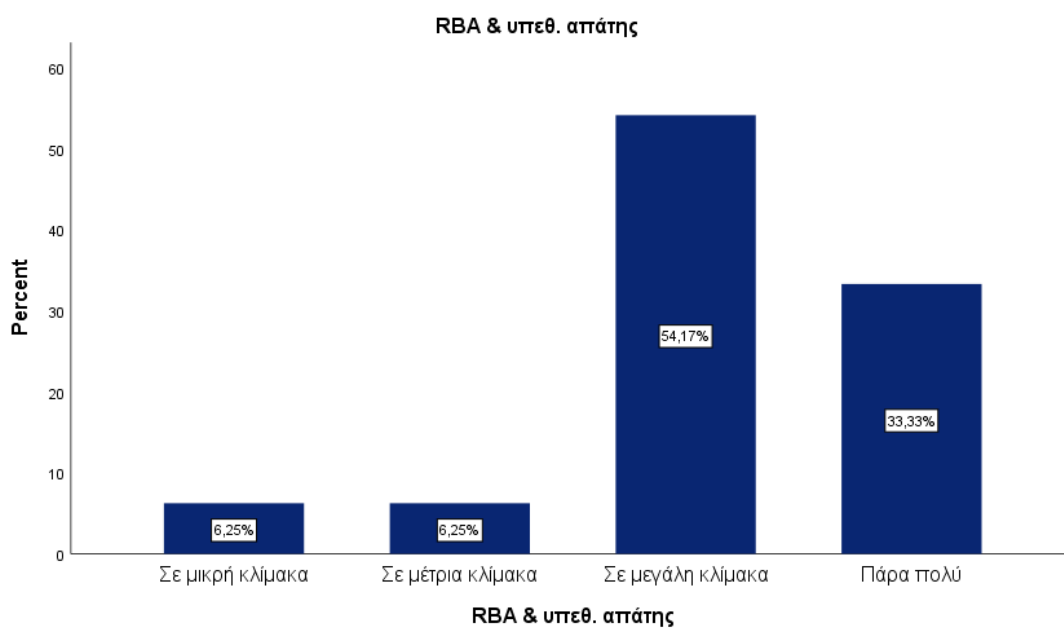
Γράφημα 17. «RBA & ΔΣ»

Σε επόμενη ερώτηση εξετάζεται η συνεργασία της RBA με τον υπεύθυνο απάτης. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & υπεύθυνος απάτης			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	6	6,3	6,3	12,5
	Σε μεγάλη κλίμακα	52	54,2	54,2	66,7
	Πάρα πολύ	32	33,3	33,3	100,0
Total		96	100,0	100,0	

Πίνακας 32. «RBA & υπεύθυνος απάτης»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει συνεργασία σε μεγάλη κλίμακα με 54.17%, πάρα πολύ με 33.33%, σε μέτρια κλίμακα 6.25% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

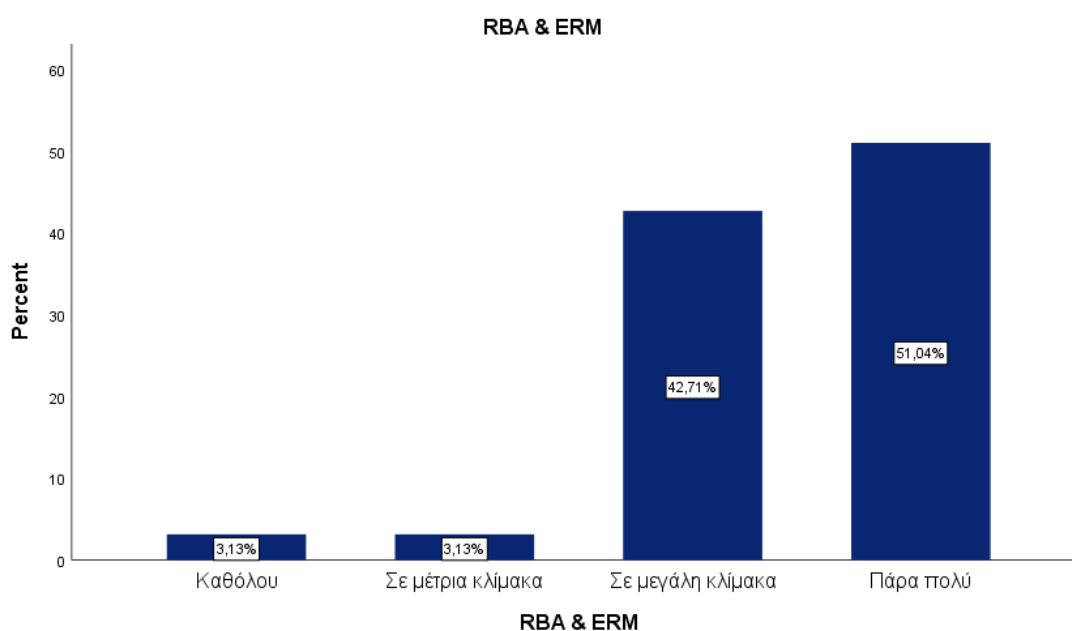
Γράφημα 18. «RBA & υπεύθυνος απάτης»

Τέλος, εξετάζεται η συνεργασία της RBA με την καθοριζόμενη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου / κύριος υπεύθυνος κινδύνου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		RBA & ERM			Cumulative
		Frequency	Percent	Valid Percent	Percent
Valid	Καθόλου	3	3,1	3,1	3,1
	Σε μέτρια κλίμακα	3	3,1	3,1	6,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	41	42,7	42,7	49,0
	Πάρα πολύ	49	51,0	51,0	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 33. «RBA & ERM»

Τα αποτελέσματα δείχνουν πως υπάρχει συνεργασία σε πάρα πολύ με 51.04%, μεγάλη κλίμακα με 42.71%, σε μέτρια κλίμακα 3.13% και σε μικρή κλίμακα 3.13%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 19. «RBA & ERM»

5.3.6 Μέρος ΣΤ ερωτηματολογίου: Risk based auditing

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται έκταση της συνεισφοράς της risk based auditing όσον αφορά ακόλουθες δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνου στην οντότητα. Οι ερωτήσεις που αποτελούν είναι έξι και ως αποδεκτές απαντήσεις είναι: Οι αποδεκτές απαντήσεις

είναι: 1: Καθόλου, 2: Σε μικρή κλίμακα, 3: Σε μέτρια κλίμακα, 4: Σε μεγάλη κλίμακα, 5: Πάρα πολύ.

Η πρώτη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων). Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

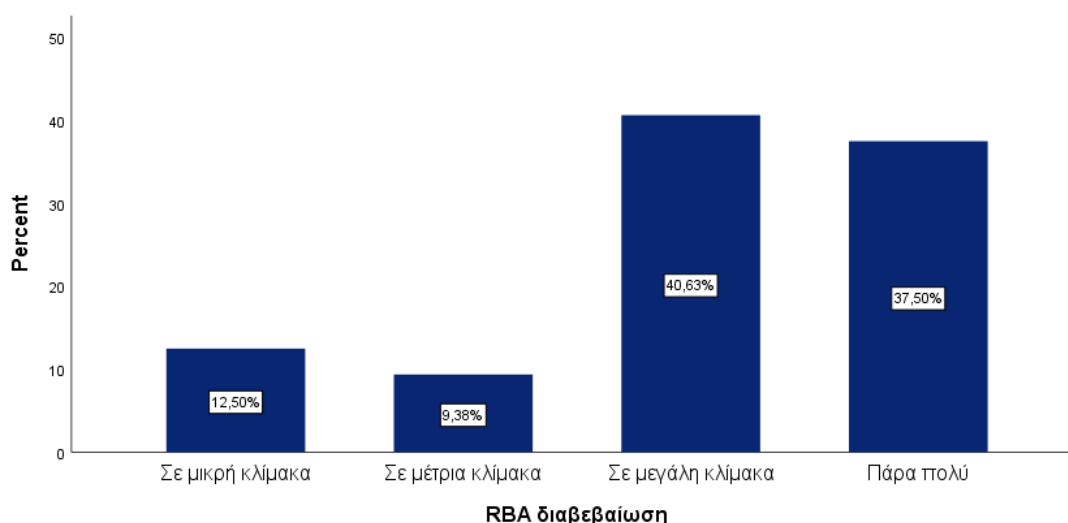
Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	12	12,5	12,5	12,5
Σε μέτρια κλίμακα	9	9,4	9,4	21,9
Σε μεγάλη κλίμακα	39	40,6	40,6	62,5
Πάρα πολύ	36	37,5	37,5	100,0
Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 34. «Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)»

Η συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση αυτή είναι σε μεγάλη κλίμακα με 40.63%, πάρα πολύ σε 37.50%, σε μικρή κλίμακα 12.50% και σε μέτρια κλίμακα 9.38%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)

Γράφημα 20. «Συμβολή της RBA στη διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)»

Επίσης, η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM). Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

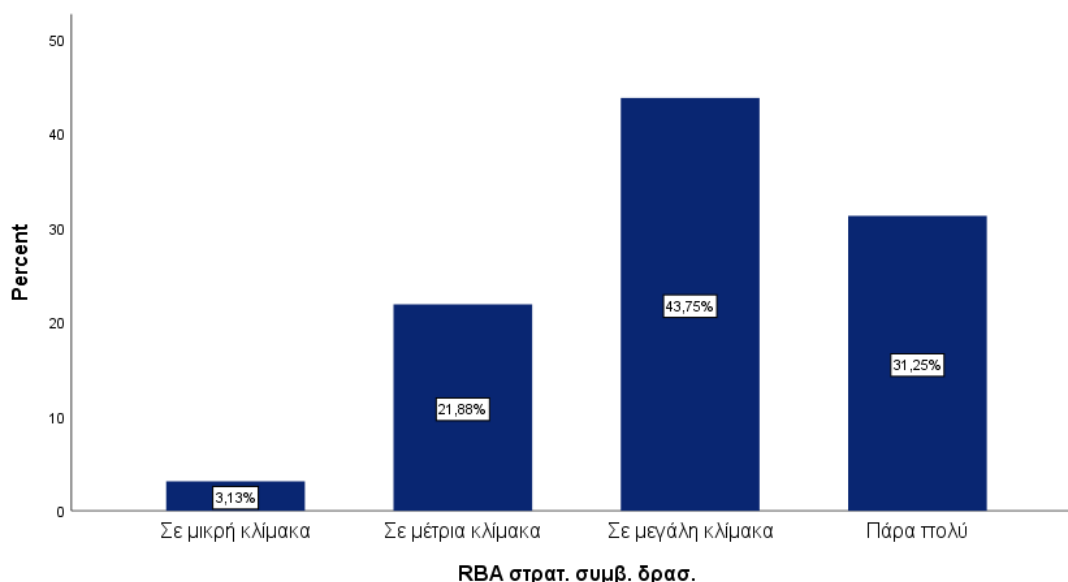
Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	3	3,1	3,1	3,1
	Σε μέτρια κλίμακα	21	21,9	21,9	25,0
	Σε μεγάλη κλίμακα	42	43,8	43,8	68,8
	Πάρα πολύ	30	31,3	31,3	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 35. «Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)»

Η συμβολή της RBA σ' αυτό το κομμάτι είναι σε μεγάλη κλίμακα με 43.75%, πάρα πολύ σε 31.25%, σε μέτρια κλίμακα 21.88% και σε μικρή κλίμακα 3.13%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)

Γράφημα 21. «Συμβολή της RBA σε στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)»

Επίσης, η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

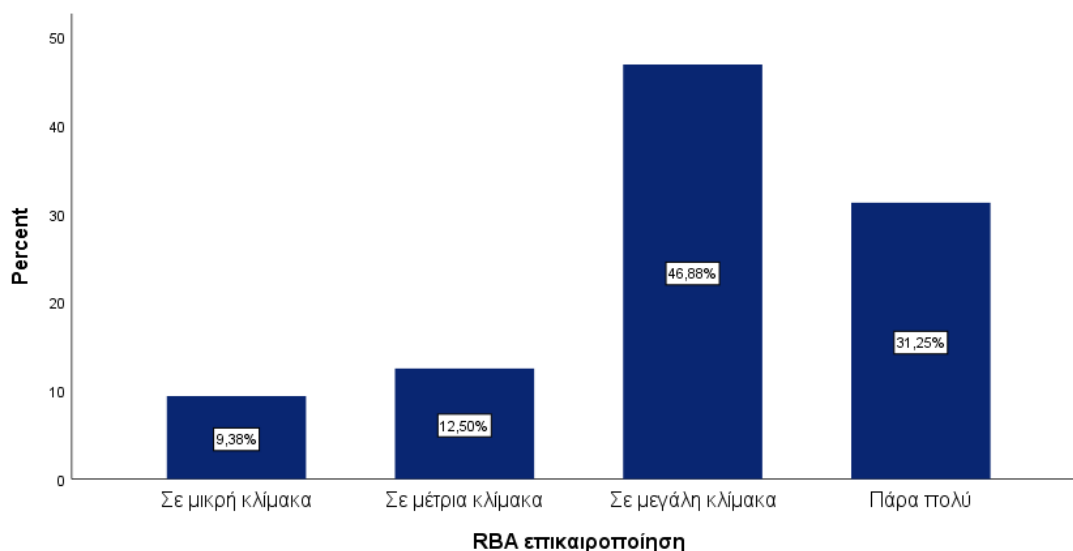
Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Σε μικρή κλίμακα	9	9,4	9,4	9,4
	Σε μέτρια κλίμακα	12	12,5	12,5	21,9
	Σε μεγάλη κλίμακα	45	46,9	46,9	68,8
	Πάρα πολύ	30	31,3	31,3	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 36. «Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου»

Η συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση είναι σε μεγάλη κλίμακα με 46.88%, πάρα πολύ σε 31.25%, σε μέτρια κλίμακα 12.50% και σε μικρή κλίμακα 9.38%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου

Γράφημα 22. «Συμβολή της RBA στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου»

Επιπλέον, η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA στην ενεργή συμμετοχή της στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης). Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

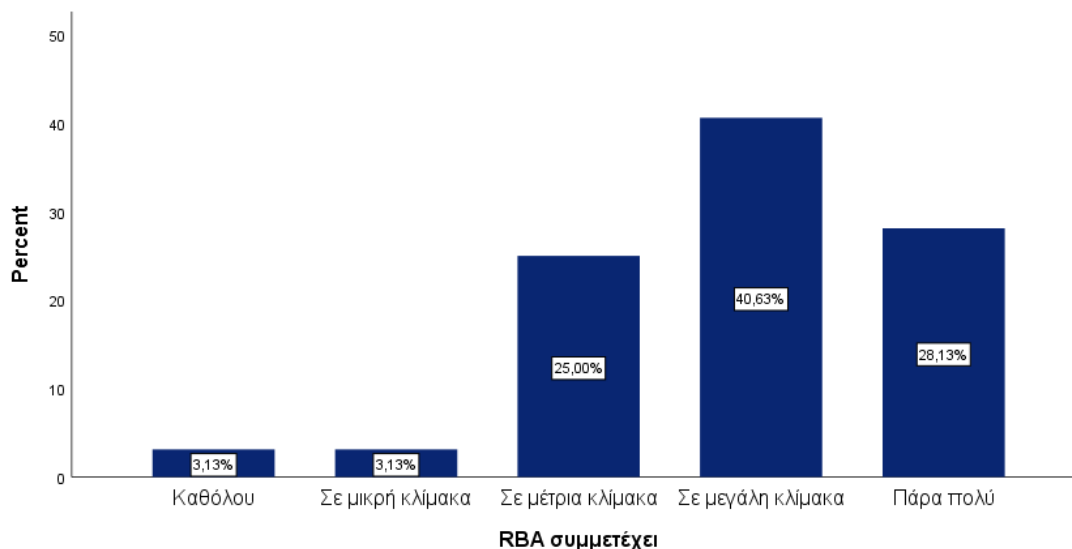
Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου	3	3,1	3,1	3,1
	Σε μικρή κλίμακα	3	3,1	3,1	6,3
	Σε μέτρια κλίμακα	24	25,0	25,0	31,3
	Σε μεγάλη κλίμακα	39	40,6	40,6	71,9
	Πάρα πολύ	27	28,1	28,1	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 37. «Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)»

Η συμβολή της RBA αυτή είναι σε μεγάλη κλίμακα με 40.63%, πάρα πολύ σε 28.13%, σε μέτρια κλίμακα 25.00% και σε μικρή κλίμακα και καθόλου 3.13%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)

Γράφημα 23. «Η RBA συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)»

Επιπλέον, η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA στη ενσωμάτωση σημαντικών κινδύνων στα σχέδια δέσμευσης της. Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

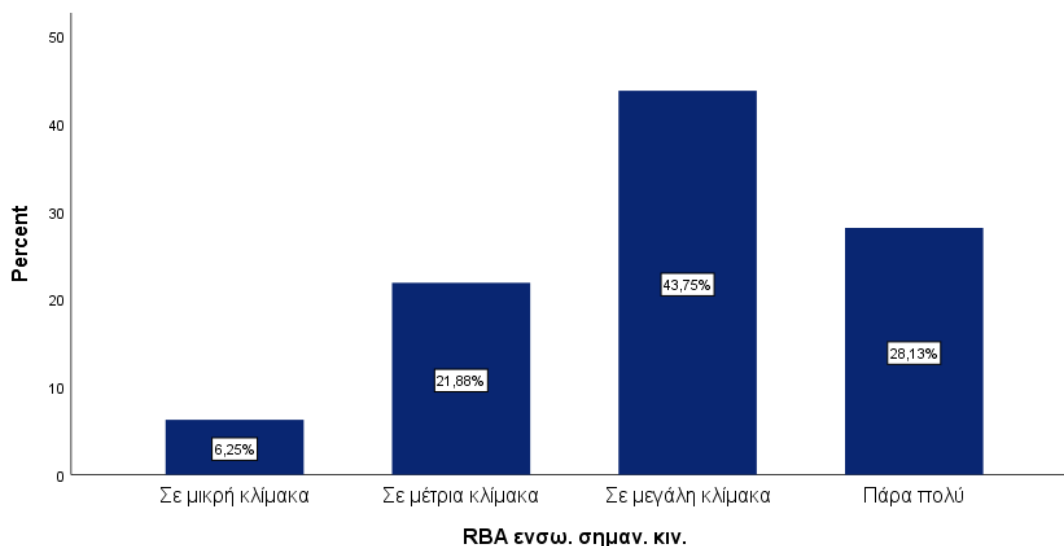
Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	6	6,3	6,3	6,3
Σε μέτρια κλίμακα	21	21,9	21,9	28,1
Σε μεγάλη κλίμακα	42	43,8	43,8	71,9
Πάρα πολύ	27	28,1	28,1	100,0
Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 38. «Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της»

Η συμβολή της RBA αυτή είναι σε μεγάλη κλίμακα με 43.75%, πάρα πολύ σε 28.13%, σε μέτρια κλίμακα 21.88% και σε μικρή κλίμακα 6.25%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της

Γράφημα 24. «Η RBA ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της»

Τέλος, η επόμενη ερώτηση εξετάζει τη συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM). Τα αποτελέσματα φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

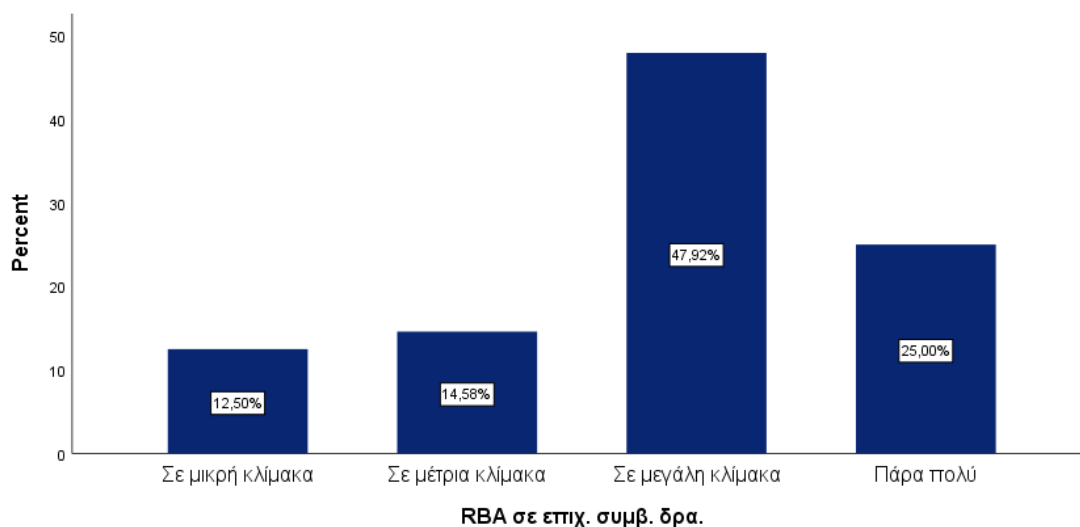
Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σε μικρή κλίμακα	12	12,5	12,5	12,5
Σε μέτρια κλίμακα	14	14,6	14,6	27,1
Σε μεγάλη κλίμακα	46	47,9	47,9	75,0
Πάρα πολύ	24	25,0	25,0	100,0
Total	96	100,0	100,0	

Πίνακας 39. «Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)»

Η συμβολή της RBA αυτή είναι σε μεγάλη κλίμακα με 47.92%, πάρα πολύ σε 25.00%, σε μέτρια κλίμακα 14.58% και σε μικρή κλίμακα 12.50%. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)

Γράφημα 25. «Συμβολή της RBA σε επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)»

5.4. Συσχετίσεις

Ο συντελεστής συσχέτισης (Correlation coefficient), r δύο μεταβλητών μετρά το βαθμό κατά τον οποίο οι δύο αυτές μεταβλητές μεταβάλλονται μαζί, ή που μετρά την ένταση της σχέσης που πιθανόν να υπάρχει μεταξύ των δύο αυτών μεταβλητών.

Επομένως στην ενότητα αυτή θα δούμε η εξαρτημένη μεταβλητή μεταβάλλεται από τις εξαρτημένες.

5.4.1. Συσχετίσεις με Pearson

Στο σημείο αυτό, για να δούμε πως ο συντελεστής συσχέτισης για να είναι σημαντικός θα πρέπει να ισχύει $-1 \leq r \leq +1$ και $\text{sig} < 0.05$.

Επομένως παρατηρείται πως ο συντελεστής συσχέτισης είναι υψηλά θετικός και στατιστικά σημαντικός σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 στο ICS $r = 0.525$, στον IA με $r = 0.665$, στην AC με $r = 0.606$, στη CRBA με $r = 0.508$ και για όλα ισχύει $\text{sig} = 0.00 < 0.05$. Το S δεν σχετίζεται θετικά με την RBA, επομένως δεν είναι σημαντική μεταβλητή διότι το $r = 0.153$ αλλά $\text{sig} = 1.38 > 0.05$.

Αναλυτικά φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

		Correlations					
		ICS	IA	AC	CRBA	S	RBA
ICS	Pearson	1	,792**	,530**	,251*	,233*	,525**
IA	Pearson	,792**	1	,691**	,284**	,232*	,665**
AC	Pearson	,530**	,691**	1	,258*	,291**	,606**
CRBA	Pearson	,251*	,284**	,258*	1	,061	,508**
S	Pearson	,233*	,232*	,291**	,061	1	,153
RBA	Pearson	,525**	,665**	,606**	,508**	,153	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Πίνακας 40. «Correlations-Pearson»

5.5. Παλινδρόμηση

Στην ενότητα αυτή μέσω της παλινδρόμησης θα γίνει εκτίμηση της σχέσης της εξαρτημένης μεταβλητής προς τις ανεξάρτητες μεταβλητές. Επίσης, για να γίνει έλεγχος ότι υπάρχει σημαντική σχέση, δηλαδή, η γραμμή παλινδρομήσεως του δείγματος να πλησιάζει τη γραμμή παλινδρομήσεως του πληθυσμού, θα πρέπει το στατιστικό t του συντελεστή παλινδρομήσεως να είναι σχετικά μεγάλο, συνήθως

μεγαλύτερο του 1.96 και η ακριβής σημαντικότητα (sig) του συντελεστή παλινδρομήσεως θα πρέπει να είναι μικρότερο του προκαθορισμένου επιπέδου σημαντικότητας, συνήθως μικρότερη του 0.05. Επίσης, ο συντελεστής καλής προσαρμογής (Goodness of fit coefficient), ή αλλιώς ο συντελεστής προσδιορισμού (Determination coefficient), ο οποίος συμβολίζεται με R^2 (R Squared), πρέπει να είναι σχετικά μεγάλος. Ο συντελεστής προσδιορισμού μετρά την αναλογία, ή αλλιώς το ποσοστό, της συνολικής μεταβλητότητας της εξαρτημένης μεταβλητής που ερμηνεύεται από το υπόδειγμα παλινδρομήσεως. Ισχύει ότι: $0 \leq R^2 \leq 1$

5.5.1. Παλινδρόμηση προς τα πίσω – μέθοδος Backward

Αφού έχει γίνει λόγος για το τι είναι η παλινδρόμηση, στην υπό ενότητα αυτή θα γίνει ο έλεγχος των υποθέσεων. Θα εξετάσουμε αν οι ανεξάρτητες μεταβλητές επηρεάζουν την εξαρτημένη και σε τι βαθμό.

Αρχικά παρατίθενται οι πίνακες με τα αποτελέσματα της ανάλυσης.

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	-.796	,476		-1,670	,098
	ICS	-.012	,112	-.012	-,109	,914
	IA	,471	,148	,417	3,178	,002
	AC	,276	,107	,249	2,585	,011
	CRBA	,451	,097	,331	4,645	,000
	S	-.033	,070	-.034	-,476	,635
2	(Constant)	-.797	,474		-1,681	,096
	IA	,460	,107	,407	4,296	,000
	AC	,276	,106	,250	2,611	,011
	CRBA	,451	,096	,330	4,671	,000
	S	-.034	,069	-.035	-,491	,625
3	(Constant)	-.862	,453		-1,905	,060
	IA	,457	,106	,405	4,296	,000
	AC	,267	,104	,241	2,575	,012
	CRBA	,452	,096	,331	4,702	,000

a. Dependent Variable: RBA

Πίνακας 41. «Coefficients-Backward».

Excluded Variables^a

Model		Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics Tolerance
2	ICS	-,012 ^b	-,109	,914	-,011	,368
3	ICS	-,017 ^c	-,154	,878	-,016	,371
	S	-,035 ^c	-,491	,625	-,051	,913

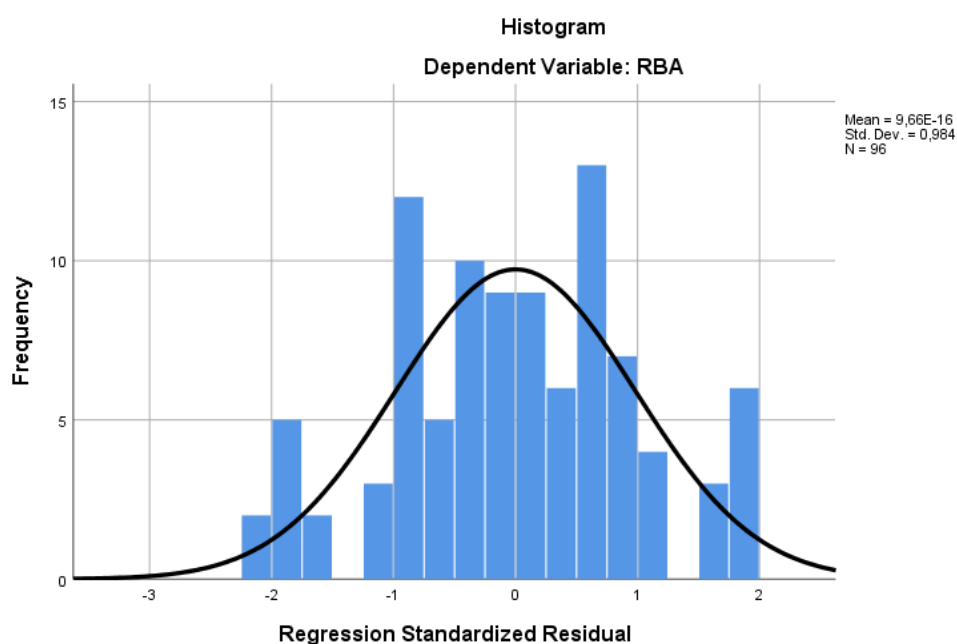
a. Dependent Variable: RBA

b. Predictors in the Model: (Constant), S, CRBA, AC, IA

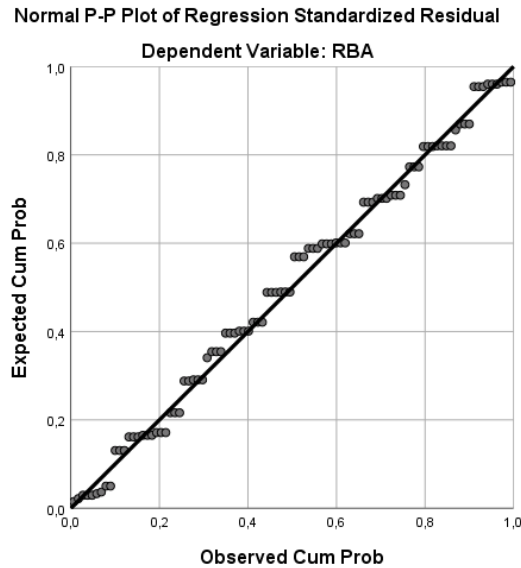
c. Predictors in the Model: (Constant), CRBA, AC, IA

Πίνακας 42. «Excluded variables-Backward»

Όπως παρατηρείται από τον πίνακα, η διαδικασία έχει τρέξει τρεις φορές και καταλήγει ότι οι μεταβλητές που επηρεάζουν την RBA και είναι στατιστικά σημαντικοί είναι ο IA (sig=0.00), η AC (sig=0.012) και η CRBA (sig=0.00). Δεν είναι στατιστικά σημαντικοί το ICS (sig=0.371) και το Size (sig=0.913) και δεν επηρεάζουν την RBA. Τα αποτελέσματα παρατίθενται και διαγραμματικά.

Γράφημα 26. «Ιστόγραμμα-Backward»

Γράφημα 27. «Normal P-Plot-Backward»

5.4.2. Έλεγχος υποθέσεων

Στο σημείο αυτό θα γίνει εξέταση των υποθέσεων.

Όσο αφορά την H1 υπόθεση, από την ανάλυση φαίνεται πως το $\text{sig}=0.914 > 0.05$, που σημαίνει ότι ισχύει η H1. Οπότε το σύστημα ICS δεν επηρεάζει την RBA.

Επίσης, στη δεύτερη υπόθεση H2, από την ανάλυση προκύπτει πως το $\text{sig}=0.002 < 0.05$, άρα απορρίπτεται η H2. Οπότε ο IA επηρεάζει την RBA.

Στη τρίτη υπόθεση H3, από την ανάλυση προκύπτει πως το $\text{sig}=0.011 < 0.05$, οπότε απορρίπτεται η H3. Επομένως η AC επηρεάζει την RBA.

Στην επόμενη υπόθεση η H4 από την ανάλυση προκύπτει πως το $\text{sig}=0.00 < 0.05$, οπότε απορρίπτεται H4. Επομένως, η CRBA τη RBA.

Τελική υπόθεση είναι η H5, από την ανάλυση προκύπτει πως το $\text{sig}=0.635 > 0.5$, οπότε ισχύει η H5. Επομένως, το Size δεν επηρεάζει την RBA. Επομένως εδώ παρατηρείται ότι σε προηγούμενες έρευνες το Size είναι μια σημαντική μεταβλητή που επηρεάζει την RBA σε άλλες χώρες, αλλά στην Ελλάδα φαίνεται πως το μέγεθος δεν είναι σημαντικός παράγοντας.

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα – Προτάσεις – Περιορισμοί

6.1. Εισαγωγή

Στην ενότητα αυτή γίνεται αναφορά στα συμπεράσματα που προκύπτουν από την μελέτη, καθώς επίσης οι περιορισμοί της έρευνας και γίνεται λόγος για μελλοντικές ερευνητικές ευκαιρίες που μπορούν να προκύψουν από αυτούς τους περιορισμούς.

6.2. Συμπεράσματα

Όπως αποδεικνύεται από τις αναλύσεις η RBA σχετίζεται θετικά με το ICS, τον IA, την AC και τη CRBA και δεν σχετίζεται θετικά με το Size. Πάρα τη θετική συσχέτιση με το ICS, προκύπτει πως αυτό δεν επηρεάζει την RBA, όπως και το Size. Αντίθετα, ο IA, η AC και η CRBA επηρεάζουν την RBA.

Αναλυτικότερα, από έρευνες που έγιναν στο παρελθόν προκύπτει το συμπέρασμα πως υπάρχει μια θετική σχέση μεταξύ του ICS και της εφαρμογής του ελέγχου βάσει κινδύνου αλλά το ICS δεν επηρεάζει την RBA (Zainal, 2017). Επομένως, σύμφωνα και με την παρούσα μελέτη συμπεραίνεται πως το ICS δεν είναι μια μεταβλητή που επηρεάζει την RBA. Το αποτέλεσμα που προέκυψε ήταν $\text{sig}=0.914 > 0.05$, όπου γίνεται δεκτή η υπόθεση H1. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου δεν επηρεάζει τη risk based auditing. Όσο αφορά τις συσχετίσεις αποδεικνύεται πως το ICS έχει θετική συσχέτιση με την RBA. Με τη μέθοδο των συσχετίσεων το $r = 0.525$ αλλά $\text{sig}=0.00 < 0.05$, που σημαίνει θετική συσχέτιση.

Στη συνέχεια από προηγούμενες μελέτες γίνεται αναφορά πως ο IA, η προστιθέμενη αξία του και οι εσωτερικοί ελεγκτές συνδέονται στατιστικά σημαντικά με τη διαχείριση κινδύνων (Drogalas & Siopi, 2017). Επιπλέον συμπέρασμα είναι πως ο έλεγχος βάσει κινδύνου έχει στατιστικά σημαντική επίδραση στην ποιότητα του εσωτερικού έλεγχου εμπορικών τραπεζών (Amahalu et al., 2016). Επίσης, μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο είναι σημαντική για την ασφάλεια των πληροφοριών, η οποία απαιτεί μια εύχρηστη αλλά πειθαρχημένη προσέγγιση που να συνδέεται άμεσα με τις επιχειρηματικές διαδικασίες και να εξομαλύνει ένα συνεχιζόμενο πρόγραμμα (Julianti & Pamungkas, 2019). Επιπλέον, σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι να «προσθέσει αξία και να βελτιώσει τις λειτουργίες του οργανισμού», όπως επίσης να βοηθήσει τη διοίκηση στην εκτέλεση των ευθυνών και την επίτευξη των στόχων της (Botha and

Wilkinson, 2019). Επομένως, με την παρούσα έρευνα αποδεικνύεται πως ο ΙΑ αποτελεί μια μεταβλητή που επηρεάζει την RBA. Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι $\text{sig}=0.002<0.05$ οπότε η H2 υπόθεση είναι μη αποδεκτή. Ο ΙΑ επηρεάζει τη RBA και συμφωνεί με τις προηγούμενες μελέτες που έχουν γίνει.

Όσο αφορά την AC γίνεται αναφορά πως σχετίζεται θετικά με την RBA και υπάρχει μια σημαντική σχέση μεταξύ των δύο της επιτροπής ελέγχου ως μηχανισμός εποπτείας (Zainal, 2017). Καθώς, επίσης η AC αναθεωρεί και εγκρίνει το σχέδιο που βασίζεται στην RBA, έτσι ώστε να εκπληρώσουν αποτελεσματικά καθήκοντα εποπτείας και να λάβουν μια τεκμηριωμένη απόφαση και με ανησυχίες σχετικά με θέματα ελέγχου των κινδύνων. Επίσης, γίνεται λόγος πως η μεγάλη λογιστική εμπειρογνωμοσύνη της επιτροπής ελέγχου συμβάλλει στην προώθηση της ποιότητας του ελέγχου (Lisic et al., 2019) και μειώνει ορισμένα προβλήματα που οφείλονται στη φύση του ελέγχου (Hansen et al., 2019; Baatwah et al., 2019). Επίσης, η ύπαρξη μιας αποτελεσματικής επιτροπής ελέγχου μπορεί να διευκολύνει την εφαρμογή του ελέγχου βάσει κινδύνου (Yazdaniyan & Dastgir, 2019). Και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής συμπεραίνεται πως η AC αποτελεί μια σημαντική μεταβλητή που επηρεάζει την RBA. Από τα αποτελέσματα προκύπτει πως $\text{sig}=0.011<0.05$, άρα είναι μη αποδεκτή η υπόθεση H3. Η AC επηρεάζει τη RBA. Η παρούσα μελέτη συμφωνεί με τις προηγούμενες μελέτες που έχουν γίνει.

Επιπλέον, η CRBA αποτελεί σημαντική μεταβλητή που επηρεάζει την RBA. Αυτό αποδεικνύεται από την παρούσα μελέτη, από την οποία προκύπτει πως $\text{sig}=0.000<0.05$, οπότε η H4 υπόθεση είναι μη αποδεκτή. Η μελέτη αυτή συμφωνεί με προηγούμενες μελέτες που υποστηρίζουν πως υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ της CRBA με την RBA. Πιο συγκεκριμένα αναφέρονται στη συνεργασία μεταξύ του εσωτερικού ελεγκτή, αναφέροντας πως ο υπεύθυνος του εσωτερικού ελέγχου επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των βασικών κινδύνων που απειλούν την επιχείρηση και τη διενέργεια των δεσμεύσεων της RBA και στοχεύει στους κινδύνους που επηρεάζουν τη δραστηριότητα που εξετάζεται (Julianti & Pamungkas, 2019). Επίσης, ο υπεύθυνος του εσωτερικού ελέγχου ενσωματώνει τους κινδύνους της οργάνωσης στα σχέδια εμπλοκής του εσωτερικού ελέγχου, που είναι αποτέλεσμα μιας στρατηγικής ελέγχου βάσει κινδύνου (Coetzee, 2016; Le & Nguyen; 2020).

Επίσης όσο αφορά τη συνεργασία με την επιτροπή ελέγχου, η επιτροπή ελέγχου διερευνά τις δομές διαχείρισης του κινδύνου του οργανισμού και το ρόλο που διαδραματίζει ο έλεγχος βάσει κινδύνου. Με βάσει αυτό εξετάζονται συνεχώς τα συστήματα που αναπτύσσονται για τη μέτρηση των κινδύνων, τους οποίους πρέπει να αντιμετωπίσει η επιχείρηση (Coetzee, 2016).

Επιπλέον, ο εξωτερικός ελεγκτής, συνδέεται με τον κίνδυνο, την αποτελεσματικότητα του ελέγχου και την ποιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς (Quick & Henrizi, 2019). Το διοικητικό συμβούλιο αλληλοεπιδρά με τη risk based auditing και μέσω αυτής της αλληλεπίδρασης προσδιορίζονται οι προσδοκίες το διοικητικού συμβουλίου και εξετάζονται τα τελικά αποτελέσματα των ελέγχων βάσει κινδύνου (Coetzee, 2016). Όπως επίσης με το σωστό σχεδιασμό του ελέγχου αλλά και με τον έλεγχο βάσει κινδύνου, μετριάζεται ο κίνδυνος της απάτης. Επιπλέον, παράνομες δραστηριότητες καλύπτονται άμεσα από την έγκαιρη προσαρμογή του σχεδιασμού του ελέγχου και τη συνεχή ενσωμάτωση πληροφοριών από το σύστημα ελέγχου βάσει κινδύνου (Gonzalez & Hoffman, 2017).

Το Size από προηγούμενες μελέτες φαίνεται να επηρεάζει την RBA. Συγκεκριμένα υπάρχει θετική επίδραση μεταξύ του Size και της RBA και είναι σημαντικό σε επίπεδο 1%, ωστόσο δεν επηρεάζει την RBA (Zainal, 2017). Επιπλέον, υποστηρίζεται πως κατά το σχεδιασμό κάποιας ελεγκτικής δέσμευσης, η εφαρμογή της RBA συσχετίζεται θετικά με το Size (Castanheira, et al., 2010). Όπως επίσης αναφέρεται πως όσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος των οντοτήτων, τόσο πιο πιθανό είναι να εφαρμοστούν προσεγγίσεις με βάσει τον κίνδυνο στον ετήσιο προγραμματισμό ελέγχου, καθώς όλοι οι οργανισμοί υιοθετούν έλεγχο βάσει κινδύνου (Castanheira, et al., 2010). Σε αντίθεση με τις έρευνες αυτές, η παρούσα μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα πως το Size για τις ελληνικές επιχειρήσεις δεν αποτελεί μεταβλητή που επηρεάζει την RBA, όπως και η έρευνα του Zainal (2017). Τα αποτελέσματα στα οποία καταλήγει είναι το $\text{sig}=0.635>0.5$, όπου γίνεται αποδεκτή η μηδενική μεταβλητή H_5 . Το Size δεν επηρεάζει τη RBA. Επίσης, όσο αφορά την συσχέτιση το Size στην παρούσα μελέτη δεν σχετίζεται θετικά. Με τη μέθοδο των συσχετίσεων το $r=0.153$ αλλά $\text{sig}=1.38>0.05$, που σημαίνει μη θετική συσχέτιση.

6.3. Περιορισμοί

Η μελέτη αυτή συμβάλει σημαντικά στη συνέχεια της έρευνας του αντικειμένου της risk based auditing. Παρόλα αυτά όμως, το παρόν έγγραφο έχει αρκετούς περιορισμούς, οι οποίοι πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την ερμηνεία των ευρημάτων.

Αρχικά, σημαντικό είναι να αναφερθεί πως η χρήση ενός ερωτηματολογίου μπορεί να απειλήσει την εγκυρότητα της μελέτης. Κάποιες ερωτήσεις πιθανόν να μην γίνουν κατανοητές και πιθανόν κάποιοι που καλούνται να απαντήσουν το ερωτηματολόγιο να μην είναι γνώστες του αντικειμένου παρόλο που καλούνται να το απαντήσουν συγκεκριμένες ειδικότητες. Ακόμη να μην γνωρίζουν την έννοια της RBA λόγω του γεγονότος ότι δεν είναι πολύ διαδεδομένη έννοια.

Επίσης, αναγνωρίζεται το γεγονός πως υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που μπορεί να είναι σημαντικοί όσο αφορά τη σχέση μεταξύ διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου και πιο συγκεκριμένα της RBA. Επίσης η συγκεκριμένη μελέτη μελετάτε μόνο σε τέσσερις μεταβλητές που την επηρεάζουν και η μελέτη περιορίζεται μονό στην Ελλάδα.

6.4. Προτάσεις

Εκτός από τις ερευνητικές ευκαιρίες που προκύπτουν από τους περιορισμούς της παρούσας μελέτης, υπάρχουν αρκετές προτάσεις για μελλοντική έρευνα. Περαιτέρω έρευνες θα μπορούσαν να φανούν αναγκαίες και να αποδειχθούν καρποφόρες σε αυτόν τον τομέα.

Η έννοια της risk based auditing δεν είναι πολύ διαδεδομένη, επομένως περαιτέρω μελέτες στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες του εξωτερικού με διαφορετικό νομικό πλαίσιο θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην αναγνώριση της έννοιας αυτής. Καθώς επίσης περαιτέρω έρευνα σε χώρες με διαφορετικό νομικό πλαίσιο από αυτό της Ελλάδας θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετικές μεταβλητές που επηρεάζουν την RBA. Όπως των αντιλήψεων άλλων μερών διακυβέρνησης όπως είναι οι εξωτερικοί ελεγκτές τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Εποικοδομητική μελλοντική έρευνα θα μπορούσε να επικεντρωθεί σε ένα συγκεκριμένο τομέα προκειμένου να επιτευχθούν πιο εξειδικευμένα αποτελέσματα. Για παράδειγμα μια μελέτη ως προς τη σχέση μεταξύ του εσωτερικού ελέγχου και της

επιτροπής ελέγχου και κατά πόσο αυτή επηρεάζει τη risk based auditing. Σε προηγούμενες έρευνες έχει γίνει κάποια αναφορά στη σχέση τους αλλά όχι εκτεταμένα. Αυτό παρατηρείται και στη συγκεκριμένη έρευνα από προηγούμενες αναφορές.

Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

- Πιτσέλης, Ζ. Ε. (2006). *Τεχνική ανάλυση & risk management*. Ζυγός.
- Κιόχος, Π. Α., Παπανικολάου, Γ. Δ., & Κιόχος, Α. (2003). *Διαχείριση χαρτοφυλακίων και χρηματοοικονομικών κινδύνων*. Σύγχρονη Εκδοτική.
- Νεγκάκης, Χ. Ι., & Ταχυνάκης, Π. (2013). *Σύγχρονα θέματα ελεγκτικής & εσωτερικού ελέγχου: Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου*. Διπλογραφία.
- Νεκτάριος, Μ. (2016). *Μεθοδολογία διαχείρισης κινδύνων επιχειρήσεων*. Παπαζήσης.
- Παπαστάθης, Π. Σ. (2014). *Ο σύγχρονος εσωτερικός έλεγχος (Internal audit) και η πρακτική εφαρμογή του*. Παπαστάθης
- Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών Ελλάδας. *Audit Committee Hub hiia.gr*. Αναρτήθηκε από: <http://www.hiia.gr/sitemap/audit-committee-hub.html>
- Ινστιτούτο Εσωτερικών Εκλεκτών Ελλάδας. *Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου hiia.gr*. Αναρτήθηκε από: <http://www.hiia.gr/sitemap/protipa-esoterikou-elegchou.html>
- Σολομών Μ. (2014), *Η Διαχείριση των Κινδύνων και η Επιτροπή Ελέγχου*, Αναρτήθηκε από: https://www.hiia.gr/images/pgallery/AuditCommitteeHub/T15_ACH.pdf
- Longenecker, J. G., Moore, C. W., Petty, J. W., & Σαρής, Ν. (2005). *Μάνατζμεντ μικρομεσαίων επιχειρήσεων* (2η ελληνική έκδ). Έλλην.
- Schermerhorn, J. R., Πολλάλης, Γ. Α., & Χατζόγλου, Π. (2012). *Εισαγωγή στο management*. Broken Hill.
- Banker's Review (2018). *Πώς εξελίσσεται ο ρόλος του σύγχρονου CRO*. Αναρτήθηκε από: <https://economynews247.ibhs.gr/banks/13049-pos-exelissetai-o-rolos-tou-sugchronou-cro>.

Ξένη βιβλιογραφία

Abbott, L. J., Daugherty, B., Parker, S., & Peters, G. F. (2016). Internal Audit Quality and Financial Reporting Quality: The Joint Importance of Independence and Competence. *Journal of Accounting Research*, 54(1), 3–40. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12099>

Alias, N. F., Nawawi, A., & Salin, A. S. A. P. (2019). Internal auditor's compliance to code of ethics: Empirical findings from Malaysian Government-linked companies. *Journal of Financial Crime*, 26(1), 179-194.

Alqudah, H. M., Amran, N. A., & Hassan, H. (2019). Factors affecting the internal auditors' effectiveness in the Jordanian public sector. *EuroMed Journal of Business*, 14(3), 251–273.

Alzeban, A. (2019). An examination of the impact of compliance with internal audit standards on financial reporting quality. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 17 (3), 498-518.

Alzoubi, E. S. S. (2019). Audit committee, internal audit function and earnings management: evidence from Jordan. *Meditari Accountancy Research*, 33 (5), 450-469.

Amahalu, N., Abiahu, M. F. C., Chinyere, O., & Christian, O. (2016). Effect of risk-based audit on quality internal control of selected deposit money banks in Nigeria. *Abiahu, Mary-Fidelis Chidoziem, Amahalu, Nestor Ndubuisi, Chinyere, Obi Juliet and Christian, Okika Elochukwu, Effect of Risk-Based Audit on Quality Internal Control of Selected Deposit Money Banks in Nigeria (September 31, 2016)*.

Ashfaq, K., & Rui, Z. (2019). The effect of board and audit committee effectiveness on internal control disclosure under different regulatory environments in South Asia. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 17(2), 170–200. <https://doi.org/10.1108/JFRA-09-2017-0086>

Baatwah, S. R., Salleh, Z., & Stewart, J. (2019). Audit committee chair accounting expertise and audit report timeliness. *Asian Review of Accounting*.

Boskou, G., Kirkos, E., & Spathis, C. (2019). Classifying internal audit quality using textual analysis: the case of auditor selection. *Managerial Auditing Journal*.

- Botha, L. M., & Wilkinson, N. (2019). A framework for the evaluation of the perceived value added by internal auditing. *Meditari Accountancy Research*.
- Buallay, A., & Al-Ajmi, J. (2019). The role of audit committee attributes in corporate sustainability reporting. *Journal of Applied Accounting Research*.
- Castanheira, N., Rodrigues, L. L., & Craig, R. (2010). Factors associated with the adoption of risk-based internal auditing. *Managerial Auditing Journal*, 25(1), 79–98. <https://doi.org/10.1108/02686901011007315>
- Chang, Y.-T., Chen, H., Cheng, R. K., & Chi, W. (2019). The impact of internal audit attributes on the effectiveness of internal control over operations and compliance. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 15(1), 1–19. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2018.11.002>
- Coetzee, P. (2016). Contribution of internal auditing to risk management. *International Journal of Public Sector Management*, 29(4), 348–364. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-12-2015-0215>
- Dimitropoulos, P., Koronios, K., Thrassou, A., & Vrontis, D. (2019). Cash holdings, corporate performance and viability of Greek SMEs. *EuroMed Journal of Business*.
- Drogalas, G., & Siopi, S. (2017). Risk management and internal audit: Evidence from Greece. *Risk governance & control: financial markets & institutions*, 7(3), 104–110. <https://doi.org/10.22495/rgcv7i3p10>
- Drogalas, G., Apostolakis, A., Karagiorgos, A. and Garyfalakis, A. (2020). Evaluation of the contribution of Internal Audit Mechanisms in the Departments of Tourism of the Thirteen Districts of Greece. *Interdisciplinary Journal of Economics and Business Law*, 9 (1), 115-139
- Drogalas, G., Karagiorgos, A., Pazarskis, M., & Vagenas, N. (2019). Informal interactions between audit committees and internal audit function. Evidence from Greek listed firms. *Corporate Board: Role, Duties and Composition*, 15 (1), 25-32.
- Engelbrecht, L., Yasseen, Y., & Omarjee, I. (2018). The role of the internal audit function in integrated reporting: A developing economy perspective. *Meditari Accountancy Research*, 26(4), 657–674. <https://doi.org/10.1108/MEDAR-10-2017-0226>

- Eulerich, M., Georgi, C., & Schmidt, A. (2019). Continuous Auditing and Risk-Based Audit Planning. *Available at SSRN 3330570*.
- Eulerich, M., Kremin, J., & Wood, D. A. (2019). Factors that influence the perceived use of the internal audit function's work by executive management and audit committee. *Advances in accounting*, 45, 100410. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2019.01.001>
- Fernández-Laviada, A. (2007). Internal audit function role in operational risk management. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 15(2), 143–155. <https://doi.org/10.1108/13581980710744039>
- Gal, G., Lämsiluoto, A., Jokipii, A., & Eklund, T. (2016). Internal control effectiveness—a clustering approach. *Managerial Auditing Journal*.
- Ganda Saputra, I., & Yusuf, A. (2019). The Role of Internal Audit in Corporate Governance and Contribution to Determine Audit Fees for External Audits. *Journal of Finance and Accounting*, 7(1), 1–5. <https://doi.org/10.12691/jfa-7-1-1>
- Gonzalez, G. C., & Hoffman, V. B. (2017). Continuous Auditing's Effectiveness as a Fraud Deterrent. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*, 37(2), 225–247. <https://doi.org/10.2308/ajpt-51828>
- Görener, A. (2017). Risk Based Internal Audit. In *Risk Management, Strategic Thinking and Leadership in the Financial Services Industry* (pp. 261-275). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-47172-3_17
- Grant, R. M., & Visconti, M. (2006). The strategic background to corporate accounting scandals. *Long range planning*, 39(4), 361-383.
- Griffiths, D. (2006). Risk-based internal auditing-An introduction. *Arquivo digital*.
- Griffiths, D. M. (2006). Risk Based Internal auditing: An Introduction [online] Dostupno na: <http://www.internalaudit.biz/files/introduction>. *Internalauditv2_0_3.pdf*.
- Hanim Fadzil, F., Haron, H., & Jantan, M. (2005). Internal auditing practices and internal control system. *Managerial Auditing Journal*, 20(8), 844–866. <https://doi.org/10.1108/02686900510619683>

Hansen, J. C., Lisic, L. L., Seidel, T. A., & Wilkins, M. S. (2019). Audit Committee Accounting Expertise and the Mitigation of Strategic Auditor Behavior. *Available at SSRN 3377737*.

Hazami-Ammar, S. (2019). Internal auditors' perceptions of the function's ability to investigate fraud. *Journal of Applied Accounting Research*, 20 (2), 134-153.

Heldifanny, R. A., & Tobing, R. P. (2019). Evaluation of Risk-Based Internal Audit Plan Implementation in The Era of Technology Disruption: Case Study at University X. In *3rd Asia-Pacific Research in Social Sciences and Humanities Universitas Indonesia Conference (APRISH 2018)*. Atlantis Press.

Huo, J., & Wang, G. (2019, August). CEO Reputation and Internal Control Effectiveness—; Based on China A-share Listed Company Data. In *2019 5th International Conference on Social Science and Higher Education (ICSSHE 2019)*. Atlantis Press.

Jachi, M., & Yona, L. (2019). The Impact of Ethics & Objectivity of Internal Audit Personnel on Transparency & Accountability Case of Zimbabwe Local Authorities. *European Journal of Business and Management*, 11(7), 108-124.

Julianti, Y., & Pamungkas, B. (2019). Design of a Risk-Based Review Program for the Audit of Governments Financial Statements Conducted by the Public Accountant for The Comptroller of the Supreme Audit Board of the Republic of Indonesia. *Asia Pacific Business and Economics Conference (APBEC 2018)*. <https://doi.org/10.2991/apbec-18.2019.8>

Kahyaoglu, S. B., & Caliyurt, K. (2018). Cyber security assurance process from the internal audit perspective. *Managerial Auditing Journal*, 33(4), 360–376. <https://doi.org/10.1108/MAJ-02-2018-1804>

Koutoupis, A. G., Pazarskis, M., Lazos, G., & Ploumpis, I. (2019). Financial crisis and corporate governance: The role of internal audit in the Greek context. *Corporate Board: Role, Duties and Composition*, 15 (2), 45-55.

LE, T. T., & NGUYEN, T. M. A. (2020). The Adoption of Risk Based Audit Approach in the Independent Audit Firms: A Study of Case of Vietnam. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business (JAFEB)*, 7(2), 89-97.

- Lemon, W. M., & Tatum, K. W. (2003). Internal auditing's systematic, disciplined process. *Research Opportunities in Internal Auditing*, 269-301.
- Lisic, L. L., Myers, L. A., Seidel, T. A., & Zhou, J. (2019). Does Audit Committee Accounting Expertise Help to Promote Audit Quality? Evidence from Auditor Reporting of Internal Control Weaknesses. *Contemporary Accounting Research*, 36(4), 2521–2553. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12517>
- Løyland, K., Raaum, O., Torsvik, G., & Åvrum, A. (2019). Compliance Effects of Risk-Based Tax Audits (SSRN Scholarly Paper ID 3384307). *Social Science Research Network*. <https://papers.ssrn.com/abstract=3384307>
- Madawaki, A., & Ahmi, A. (2019). Assessment of Internal Auditing Position in the Private Sector in Nigeria: An Applied Study. *Indian-Pacific Journal of Accounting and Finance*, 3(3), 4-13.
- Mardessi, S. M., & Arab, S. D. B. (2018). Determinants of ERM implementation: the case of Tunisian companies. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 16 (3), 443-463.
- Mokhitli, M., & Kyobe, M. (2019). Examining factors that impede internal auditors from leveraging information technology for continuous auditing. *In 2019 Conference on Information Communications Technology and Society (ICTAS) IEEE*. 1–6. <https://doi.org/10.1109/ICTAS.2019.8703610>
- Mulyani, E., Linda, M. R., & Nasra, S. (2019, May). Competency and Objectivity of Internal Auditor on Audit Quality at Banking Companies. *In 1st International Conference on Economics, Business, Entrepreneurship, and Finance (ICEBEF 2018)*. Atlantis Press.
- Newman, W., Alban, M., Alfred, S., & Ongayi, W. (2019). Literature Review on Non-Implementation of Internal Audit Recommendations in an Organization. *Academy of Entrepreneurship Journal*.
- Oussii, A. A., & Klibi, M. F. (2019). Does the chief audit executive gender matter to internal audit effectiveness? Evidence from Tunisia. *African Journal of Economic and Management Studies*, 10 (4), 424-439.

- Pérez-Cornejo, C., de Quevedo-Puente, E., & Delgado-García, J. B. (2019). How to manage corporate reputation? The effect of enterprise risk management systems and audit committees on corporate reputation. *European Management Journal*, 37(4), 505–515. <https://doi.org/10.1016/j.emj.2019.01.005>
- Petridis, K., Drogalas, G., & Zografidou, E. (2019). Internal auditor selection using a TOPSIS/non-linear programming model. *Annals of Operations Research*, 1-27. <https://doi.org/10.1007/s10479-019-03307-x>
- Quick, R., & Henrizi, P. (2019). Experimental evidence on external auditor reliance on the internal audit. *Review of Managerial Science*, 13(5), 1143–1176. <https://doi.org/10.1007/s11846-018-0285-0>
- Repousis, S., Lois, P., & Veli, V. (2019). An investigation of the fraud risk and fraud scheme methods in Greek commercial banks. *Journal of Money Laundering Control*, 22, (1), 53-61.
- Roussy, M., Barbe, O., & Raimbault, S. (2020). Internal audit: from effectiveness to organizational significance. *Managerial Auditing Journal*.
- Sari, I. P., & Sirajuddin, B. (2019). Influence Integrity, Objectivity and Moral Courage by The Effectiveness of Internal Audit Senior Management Support for Variable Moderation. *KnE Social Sciences*, 42-52.
- Selim, G., & McNamee, D. (2003). Risk management and internal auditing: what are the essential building blocks for a successful paradigm change?. *International Journal of Auditing*, 3(2), 147-155. <https://doi.org/10.1111/1099-1123.00055>
- Shatnawi, S., Hanefah, M., Aada, A., & Eldaia, M. (2019). The Moderating Effect of Enterprise Risk Management on the Relationship between Audit Committee Characteristics and Corporate Performance: A Conceptual Case of Jordan. *International Journal of Academic Research Business and Social Sciences*, 9(5).
- Subramaniam, N., Carey, P., de Zwaan, L., & Stewart, J. (2011). Internal audit involvement in enterprise risk management. *Managerial auditing journal*, 26(7), 586–604. <https://doi.org/10.1108/02686901111151323>

Sun, T. (2019). Applying deep learning to audit procedures: An illustrative framework. *Accounting Horizons*, 33(3), 89-109.

Sy, A., & Tinker, A. M. (2019). Auditors in the financial meltdown: an examination. *Social Responsibility Journal*.

Vadasi, C., Bekiaris, M., & Andrikopoulos, A. (2019). Corporate governance and internal audit: an institutional theory perspective. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*.

Yazdaniyan, S. M. & Mohsen, D. (2019). Investigating Problems and Obstacles of the Risk-Based Auditing in Iran and Prioritizing them. *International Journal of Finance and Managerial Accounting*, 4 (15).

Zainal, A. N. H. (2017). Factors influencing the implementation of risk-based auditing. *Asian Review of Accounting*, 25(3), 361–375. <https://doi.org/10.1108/ARA-10-2016-0118>

Zoega, G. (2019). Greece and the Western Financial Crisis. *Atlantic Economic Journal*, 47(2), 113-126.

Παράρτημα

Στο παρόν παράρτημα παρατίθεται το ερωτηματολόγιο που στάλθηκε και η αντίστοιχη συνοδευτική επιστολή.

Καλημέρα σας,

ονομάζομαι Κωνσταντίνα Κλέτσα και στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος «Φορολογική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων» που παρακολουθώ στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Έχω κληθεί μέσω της Διπλωματικής μου εργασίας να ερευνήσω τις Κρίσιμες μεταβλητές ελεγκτικής βασισμένη στον κίνδυνο με επιβλέπων καθηγητή τον κ. Λάζο Γρηγόριο επίκουρο καθηγητή του τμήματος Οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Μέσω αυτού του ερωτηματολογίου, θα συμβάλλετε σημαντικά στο ερευνητικό κομμάτι της εργασίας, οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν για ερευνητικούς και μόνο σκοπούς. Για το σκοπό αυτό παρακαλούμε θερμά να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί σε μορφή link. Επιπλέον, σας διαβεβαιώνω ότι τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν είναι εμπιστευτικά και ανώνυμα (δεν φαίνεται από ποιον και ποια εταιρεία έχουν συμπληρωθεί) και δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να δημοσιευτούν.

Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα σας πάρει μόνο λίγα λεπτά λόγω της μικρής του έκτασης, καθώς κατανοώ και το φόρτο εργασίας των ημερών.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τον χρόνο σας για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, καθώς η απάντηση σας είναι πολύ σημαντική για την αποτελεσματικότητα της έρευνας μου.

Σας εύχομαι Καλή Χροιά.

link: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScnQ3PjkbWtxB74IvZqJ-M7Ze9eVifOXIQfc5_pbk991U1C0g/viewform?vc=0&c=0&w=1&fbclid=IwAR1z7gINdPSgDIraUbWVz1vMng7uyE54KvDyJzlhPdJNtm1H65WOewiaD4

Με εκτίμηση,

Κωνσταντίνα Κλέτσα

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας
με θέμα:

**ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ
ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ**

Μέρος Α. Δημογραφικά
(Δηλώστε με $\sqrt{\quad}$ την απάντησή σας)

1. Σε ποια κατηγορία ανήκει η βασική δραστηριότητα της οντότητας;
 Εμπορική Βιομηχανική Υπηρεσιών Μικτή Άλλο
2. Αριθμός υπαλλήλων της οντότητας:
 0-10 < 50 <250 >250
3. Θέση Ευθύνης:
 Λογιστής Εσωτερικός ελεγκτής Manager
 Υπεύθυνος διαχείρισης κινδύνων Διοίκηση Άλλο
4. Εκπαίδευση:
 Δευτεροβάθμια εκπαίδευση Κάτοχος πτυχίου ΤΕΙ/Πανεπιστημίου
 Κάτοχος Μεταπτυχιακού Κάτοχος Διδακτορικού

Μέρος Β: Σύστημα εσωτερικού ελέγχου
(Δηλώστε με $\sqrt{\quad}$ την απάντησή σας)

5. Πόσο συχνά συνεργάζεται ο υπεύθυνος του συστήματος εσωτερικού ελέγχου με τον υπεύθυνο του τμήματος διαχείρισης κινδύνων;

1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ

6. Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου παρακολουθείται συνεχώς;

1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ

Μέρος Γ: Εσωτερικός έλεγχος

(Δηλώστε με √ την απάντησή σας)

Ο εσωτερικός έλεγχος (7-9):	1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ
καθορίζει το σύστημά του ελέγχου με βάση τη διαχείριση επιχειρηματικών κινδύνων					
δοκιμάζει την επάρκεια του συστήματος διαχείρισης κινδύνων σε βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες					
κοινοποιεί έγκαιρα τις σχετικές πληροφορίες κινδύνου στην επιτροπή ελέγχου					

Μέρος Δ: Επιτροπή ελέγχου (Audit committee-AC)

(Δηλώστε με √ την απάντησή σας)

Η AC (10-13):	1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ
εξετάζει και εγκρίνει τα σχέδια του εσωτερικού ελέγχου βάσει κινδύνου					
παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ελέγχου βάσει κινδύνου σε περιοδική βάση					
εξετάζει τις πληροφορίες σχετικά με τους επιχειρηματικούς κινδύνους					
εξετάζει ζητήματα που σχετίζονται με τον έλεγχο βάσει κινδύνου					

Μέρος Ε: Η συνεργασία της ελεγκτικής βάσει κινδύνου με διάφορα μέρη

(Δηλώστε με √ την απάντησή σας)

Με βάση την αντίληψη σας σημειώστε με √ το βαθμό συνεργασίας του Risk based auditing με τα ακόλουθα μέρη.

Συνεργασία Risk Based Auditing με (14-19):	Δεν υπάρχουν συνεισφορές -> Σημαντικές συνεισφορές				
	1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ
επιτροπή ελέγχου					
εξωτερικούς ελεγκτές					
εσωτερικούς ελεγκτές					
διοικητικό συμβούλιο					
υπεύθυνο απάτης					
καθοριζόμενη λειτουργία διαχείρισης κινδύνου / κύριος υπεύθυνος κινδύνου					

Μέρος ΣΤ: Risk based auditing

(Δηλώστε με √ την απάντησή σας)

Να σημειώσετε με √ την έκταση της συνεισφοράς της risk based auditing όσον αφορά τις ακόλουθες δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνου. (RM: Risk Management)

Συμβολή της risk based auditing (RBA) σε (20-25):	Δεν υπάρχουν συνεισφορές -> Σημαντικές συνεισφορές				
	1: Καθόλου	2: Σε μικρή κλίμακα	3: Σε μέτρια κλίμακα	4: Σε μεγάλη κλίμακα	5: Πάρα πολύ
διαβεβαίωση σχετικά με τη διαδικασία της RM (προσδιορισμός, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων)					
στρατηγικές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ., συνδρομή ή συντονισμός της ανάπτυξης της συνολικής στρατηγικής RM)					
στην επικαιροποίηση του μητρώου κινδύνων με το σχετικό αποτέλεσμα των δεσμεύσεων εσωτερικού ελέγχου					
συμμετέχει ενεργά στη συνδυασμένη διασφάλιση (χάρτη διασφάλισης)					
ενσωματώνει σημαντικούς κινδύνους στα σχέδια δέσμευσης της					
επιχειρησιακές συμβουλευτικές δραστηριότητες (π.χ. παροχή κατάρτισης σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τον κίνδυνο ή παροχή βοήθειας στη διαδικασία RM)					